

ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ

Τεύχος 41
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2001
ΤΙΜΗ: 100 ΔΡ.

ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΩ

ΣΤΑΜΑΤΗΣΤΕ ΤΟΝ

ΠΟΛΕΜΟ

ΚΑΜΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΑΧΗΣ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΚΑΜΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΣΤΑΜΑΤΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

ΓΕΝΟΒΑ 2001

Προεπινοήστε την αντίσταση

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εχουμε τη δύναμη 3

Το πολεμικό πρόσωπο της παγκοσμιοποίησης 5

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ
-τρομοκράτης είναι ο Σαρόν 9

Το αντιπολεμικό κίνημα στους δρόμους 11

ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ,
σταυροδρομίο ιμπεριαλιστικών επεμβάσεων 15

ΦΟΡΟΣ ΤΟΜΠΙΝ,
ένα αντικαπιταλιστικό αίτημα 20

Τι σημαίνει παγκοσμιοποίηση για τις γυναίκες 23

ΦΤΩΧΕΙΑ
και **ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΣ** 26

Η λεηλασία του Κονγκό 28

Ζάκυνθος παντού 29

Βιβλία...
τα καλύτερα δώρα για το κίνημα 33

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ... ΓΕΝΟΒΑ... ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΟ... ΒΡΥΞΕΛΕΣ...

Εχουμε τη δύναμη ν' αλλάξουμε τον κόσμο

Οι διαδηλώσεις στις Βρυξέλες στις 13-14 Δεκέμβρη, έξω από τη Σύνοδο Κορυφής των 15 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελούν ένα σημείο καμπής για τις εξελίξεις στην Ευρώπη και όχι μόνο. Οι διαδηλωτές έδειξαν ανάγλυφα την πόλωση ανάμεσα στους «μέσσα» και τους «έξω», τη σύγκρουση ανάμεσα στους απλούς εργαζόμενους όλης της Ευρώπης και τους ηγέτες που συνεδριάζουν κλεισμένοι σ' ένα κάστρο, για να πάρουν αποφάσεις πολέμου, απολύσεων και ρατσιστικών διακρίσεων.

Η μαζικότητα των διαδηλώσεων και στις 13 και στις 14 Δεκέμβρη εξασφάλισε δύο σημαντικές νίκες για το κίνημα.

Πρώτο, διέλυσαν τη φιλολογία για το «τέλος του κινήματος κατά της παγκοσμιοποίησης» που είχε καλλιεργηθεί σκόπιμα και σε μεγάλη έκταση μετά τις 11 Σεπτεμβρη. «Αναλυτές» που μέχρι τότε δεν είχαν γράψει ούτε μια λέξη για το αντικαπιταλιστικό κίνημα, άρχισαν ξαφνικά να αφιερώνουν ολόκληρες σελίδες (π.χ. στους Financial Times) για να υπογραμμίσουν πόσο «διασπασμένο» είναι πια το κίνημα σε «βίαιους» και «ειρηνικούς», πόσο

«δύσκολο» είναι να πάρει θέση για τον πόλεμο, πόσο «απίθανο» είναι ότι θα καταφέρει να βγει ξανά μαζικά στους δρόμους, όπως στη Γένοβα. Υπήρξαν μάλιστα και φωνές μέσα στο κίνημα που αποδέχτηκαν πολλές απ' αυτές τις απόψεις άκριτα. Αλλά η διάψευση ήρθε γρήγορα με τις μαζικές αντιπολεμικές διαδηλώσεις στη Ρώμη, το Βερολίνο, το Λονδίνο -και στην Αθήνα- και οι Βρυξέλες έδωσαν τη χαριστική βολή. Η διαδήλωση των συνδικάτων ήταν μεγαλύτερη από της αντίστοιχη περσινή στη Νίκαια και η διαδήλωση των αντικαπιταλιστών τη δεύτερη μέρα ήταν ασύγκριτα πιο μαζική.

Η δεύτερη νίκη που σηματοδότησαν οι Βρυξέλες αφορά τη σχέση ανάμεσα στις δύο διαδηλώσεις. Πέρσι στη Νίκαια οι αντικαπιταλιστές δίναμε μάχη για να συνδέσουμε την πρώτη και τη δεύτερη μέρα, απέναντι σε αμφισβητήσεις που ξεκινούσαν από τους κυβερνητικούς εκπρόσωπους και έφταναν μέχρι ορισμένες γραφειοκρατικές ηγεσίες: «άλλο τα συνδικάτα και άλλο οι περιθωριακοί ταραξίες». Ένα χρόνο αργότερα, στις Βρυξέλες, ήταν ορατή για όλους η επιρροή που έχει αρχίσει να κερδίζει το αντικαπιταλιστικό κίνημα

μέσα στα πιο δυνατά κομμάτια της εργατικής τάξης στην Ευρώπη.

Είναι γεγονός ότι αυτή τη σύνδεση την προκαλεί η ίδια η κατάντια των κυβερνήσεων και του συστήματος που διαχειρίζονται. Τι είχαν να πουν για τους απολυμένους της SABENA και για όλους τους άλλους εργαζόμενους που χάνουν τις δουλειές τους, καθώς η οικονομική ύφεση χειροτερεύει; Τίποτα απολύτως. Τα θέματα που κυριάρχησαν στην ημερήσια διάταξη των 15 ήταν ο Ευρωστρατός και η αποστολή στρατευμάτων στο Αφγανιστάν. Περίοπτη θέση στην ατζέντα είχαν επίσης ο Ευρωτρομονόμος και οι ρυθμίσεις για το σφράγισμα των συνόρων της «Ευρώπης - Φρούριου», απέναντι στους μετανάστες και τους πρόσφυγες.

Ο Σημίτης και οι υπουργοί του περριφανεύονται ότι έπαιξαν πρωταγωνιστικό ρόλο σ' αυτά τα θέματα. Οι υποσχέσεις της κυβέρνησης ότι δεν θα πάει ελληνικός στρατός στο Αφγανιστάν πετάχτηκαν στα σκουπίδια. Σημίτης, Παπαντωνίου, Γ. Παπανδρέου, μπήκαν για άλλη μια φορά σε αγώνα δρόμου με τους Τούρκους ομολόγους τους για το ποιος είναι ο πιο σημαντικός σύμμαχος του Ευρωστρατού. Και για να κερδίσουν πάντους στον ελληνοτουρκι-

κό ανταγωνισμό, τα έδωσαν όλα: 6.500 στρατιώτες, 13 πολεμικά πλοία, 42 μαχητικά αεροπλάνα, πύραυλοι Πάτριος και το Επιτελείο του Γ' Σώματος Στρατού είναι η ελληνική συμμετοχή στον Ευρωστρατό και «καπέλο» η αποστολή στο Αφγανιστάν.

Αλλά ο κατήφορος του Σημίτη δεν σταμάτησε εκεί. Αντάλλαξε επιστολές με τον Πρόεδρο της Κομισιόν, Ρομάνο Πρόντι, για να προωθήσουν μαζί τη δημιουργία ειδικού σώματος φύλαξης των ευρωπαϊκών συνόρων απέναντι στους «λαθρο»μετανάστες και τους πρόσφυγες. Ετσι τώρα, η Ελλάδα συμμετέχει ανοιχτά και δηλωμένα, τόσο στην πολεμική καταστροφή των εστιών όλου αυτού του κατατρεγμένου κόσμου, όσο και στην καταστολή όσων ελπίζουν ότι θα γλιτώσουν ζητώντας καταφύγιο στην Ευρώπη.

Αυτά είναι τα «δώρα» του Σημίτη και των υπόλοιπων 15 από τις Βρυξέλες. Η μεγάλη προπαγανδιστική εκστρατεία για το Ευρώ που κυκλοφορεί την Πρωτοχρονιά, δεν μπορεί να σκεπάσει αυτή την πραγματικότητα.

Για τις εργάτριες της Σίσερ-Πάλκο που δίνουν μάχη ενάντια στις απολύσεις, για τους εργαζόμενους στον Τύπο και τα άλλα ΜΜΕ που κινητοποιούνται

επίσης ενάντια στις απολύσεις, η ελπίδα από τις Βρυξέλες έρχεται από τους διαδηλωτές και όχι από τις κυβερνήσεις.

Λίγες μέρες πριν από τη Σύνοδο των 15 στις Βρυξέλες, η χρεωκοπία της ΑΧΟΝ στην Αθήνα, επιβεβαίωσε ότι η πραγματική ελπίδα για τους εργαζόμενους είναι μόνο η αντίσταση. Χάρη στους αγώνες των εργαζόμενων της Ολυμπιακής ενάντια στην ιδιωτικοποίηση, η ΟΑ γλίτωσε από τα νύχια των χρεωκοπημένων «σωτήρων» της. Οι χιλιάδες διαδηλωτές των Βρυξελών επανέλαβαν αυτό το μήνυμα πιο δυνατά, σε πανευρωπαϊκή κλίμακα. Δυναμώνοντας το αντικαπιταλιστικό κίνημα, ενισχύοντας τους δεσμούς του με τους χώρους δουλειάς και τα συνδικάτα, αξιοποιώντας τη δυναμική της νέας επιτυχίας στις Βρυξέλες, μπορούμε να σταματήσουμε τους διαχειριστές της αγοράς και του πολέμου.

Η χρονιά που πέρασε δεν έδειξε μόνο τη χρεωκοπία των από πάνω αλλά και τη δύναμη των από κάτω. Η νίκη στο ασφαλιστικό, οι 300 χιλιάδες διαδηλωτές της Γένοβα, το αντιπολεμικό κίνημα διεθνώς και οι τεράστιες διαδηλώσεις στις Βρυξέλες δείχνουν το μέλλον. Αυτή είναι η δύναμη που έχουμε να οργανώσουμε την καινούρια χρονιά.

13 Δεκέμβρη στην Αθήνα, Προπόλεια

Το πολεμικό πρόσωπο

της παγκοσμιοποίησης

Οι ΗΠΑ προσπαθούν να ελέγξουν ένα σύγχρονο «δρόμο του μεταξιού» από την Κασπία ως την Κίνα. Η **Μαρία Στύλλου** εξηγεί πώς τα ανοίγματα της παγκοσμιοποίησης μετατρέπονται σε πολεμικές εστίες

Ο πόλεμος στο Αφγανιστάν είναι ο τρίτος στη σειρά πόλεμος μέσα στη δεκαετία. Είναι ο πιο αιματηρός και ο πιο απρόβλεπτος για το πού πρόκειται να επεκταθεί. Ο πρώτος που άνοιξε τη δεκαετία, ήταν ο πόλεμος του Κόλπου. Ήταν η επίθεση των ΗΠΑ στον Σαντάμ για να τελειώσει μαζί του, αλλά δεν τελείωσε. Ο πόλεμος και οι βομβαρδισμοί στη Σερβία ήταν ένας πόλεμος που δεν μπορούσαν να τον συνεχίσουν διότι δεν μπορούσαν να προχωρήσουν σε χειριστές επιχειρήσεις. Εκλείπει τυπικά με μία στρατιωτική νίκη, στην πραγματικότητα με τίποτα. Ο σημερινός πόλεμος είναι ένας πόλεμος που οι ΗΠΑ είναι αποφασισμένες να τον προχωρήσουν μέχρι το τέρμα και το μόνο που μπορεί να τους σταματήσει είναι ένα γερό

αντιπολεμικό κίνημα.

Τι είναι αυτό το πράγμα το οποίο είναι ιδιαίτερο σε μια χώρα γεμάτη βουνά, η οποία από άποψη παραγωγής βγάζει σταφύλια και πεπόνια, βγάζει και όπιο από το οποίο στην πραγματικότητα χρηματοδοτούνται οι πολέμαρχοι; Το ιδιαίτερο είναι ότι η Αμερική δεν έχει το έλεγχο της Κεντρικής Ασίας, θέλει να τον αποκτήσει και είναι δύσκολο να τον αποκτήσει. Η Αμερική μπαίνει με σφοδρή το Αφγανιστάν, για να αποκτήσει τον έλεγχο σε όλη την περιοχή, μέσα σε μία ήπειρο η οποία αρχίζει από την Κασπία και φτάνει μέχρι την Κίνα. Ο Μπους και το Πεντάγωνο το βάζουν πολύ απλά και λένε ότι "θέλουμε έναν νέο δρόμο μεταξιού". Ο δρόμος του μεταξιού άρχιζε από την Ευρώπη, στην πραγματικότητα από την Κασπία και έφτανε μέχρι την Κίνα.

Ενας δρόμος που μπορούσαν να περνάνε οι έμποροι και να γίνεται όλο το εμπόριο για το μετάξι. Αυτή τη στιγμή το θέμα για την Αμερική είναι το πώς θα μπορέσει να αποκτήσει έναν διάδρομο μέσα από την κεντρική Ασία, που τώρα δεν ελέγχει τίποτα. Μέχρι πριν από λίγο, η Ρωσία είχε τον έλεγχο σ' αυτή την περιοχή με χίλιους δυο τρόπους. Πώς θα μπορέσει η Αμερική να ελέγξει μια δίοδο για το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο είναι το βασικό. Ο σύγχρονος "δρόμος του μεταξιού" είναι ο δρόμος των πετρελαιογατών.

Αυτό ο Μπους προσπαθεί να το κατοχυρώσει μέσα σ' ένα ναρκοπέδιο. Ενα ναρκοπέδιο το οποίο αρχίζει από τη Μέση Ανατολή και φτάνει μέχρι την Κίνα. Αν το δείτε, δεν υπάρχει μέρος που να μην είναι επικίνδυνο για τις ΗΠΑ. Η πρώτη δυσκολία

που αντιμετωπίζουν είναι η Μέση Ανατολή.

Στη Μέση Ανατολή υπάρχουν δύο ζητήματα που προκαλούν αστάθεια. Το πρώτο είναι το παλαιστινιακό. Με όποιον τρόπο κι αν έχουν προσπαθήσει, εδώ και είκοσι χρόνια, τη μια με σκληρό, την άλλη με "μαλακό" τρόπο, δεν έχουν καταφέρει να σταματήσουν το παλαιστινιακό κίνημα, την Ιντιφάντα, η οποία εκεί που νομίζουν ότι τελειώνει, ξαναρχίζει. Το δεύτερο είναι ότι στην ευρύτερη περιοχή, υπάρχουν δικτατορίες, καθεστώτα που τυπικά είναι φιλοαμερικανικά, αλλά στην πραγματικότητα κάθονται σε ένα βαρέλι γεμάτο μπαρούτι. Ένας κόσμος δυσσαρεστημένος και με τα ίδια τα καθεστώτα του και με τις ΗΠΑ.

Το άλλο πρόβλημα για τον Μπους, είναι ότι προκειμένου να μπει σ' αυτόν τον πόλεμο, δημιούργησε συμμαχίες με χώρες που διαθέτουμε πυρηνικά, όχι μόνο χώρες όπως η Ρωσία ή η Κίνα, αλλά και με χώρες όπως το Πακιστάν και η Ινδία. Δυο χώρες που βρίσκονται σε πολύ έντονη διαμάχη μεταξύ τους, για το ποιος θα ελέγξει το Κασμίρ. Η Αμερική έχει ξεχάσει τις διαφωνίες της με τα πυρηνικά του Πακιστάν και της Ινδίας και άρα έχει δώσει τη δυνατότητα στις δύο χώρες να ανοίξουν έναν πόλεμο, ο οποίος κάνει ακόμα πιο ασταθή και επικίνδυνη την περιοχή.

Το τελευταίο ζήτημα για τις ΗΠΑ, είναι η κατάσταση στην περιοχή νότια της Ρωσίας, γύρω από την Κασπία, από την Τσετσενία μέχρι το Ουζμπεκιστάν, περιοχή μέσα από την οποία θέλει να περάσει ο "νέος δρόμος του μεταξιού". Αυτές οι χώρες, είναι κυριολεκτικά στην κόψη του ξυραφιού και όλες οι Μεγάλες Δυνάμεις ανταγωνίζονται για το ποιος θα αποκτήσει τον πολιτικό έλεγχο.

Τι σημαίνει ότι η Αμερική προσπαθεί να ελέγξει όλη αυτή την περιοχή; Σημαίνει απλώς να στείλει στρατό παντού; Σημαίνει να στήσει καθεστώτα πιστά στη ίδια; Για να το κάνει όμως αυτό χρειάζεται να περάσει δια πυρός και σιδήρου μέσα από όλη τη Μέση Ανατολή και να ελέγξει τι θα συμβεί ανάμεσα στο Πακιστάν και την Ινδία. Γι' αυτό αυτή τη στιγμή συζητάνε στις ΗΠΑ για το ποιο θα είναι το επόμενο σημείο που θα επέμβουν. Θα είναι το Ιράκ; Θα είναι μια νέα σφαγή των Παλαιστινίων; Ο πόλεμος στο Αφγανιστάν άνοιξε περισσότερα μέτωπα, όχι γιατί ψάχνουν τον Μπιν Λάντεν ή την τρομοκρατία, αλλά γιατί πάνε να βάλουνε πόδι σε μια περιοχή που είναι φοβερά ασταθής και που τίποτα δεν είναι δεδομένο.

Γιατί άνοιξε η όρεξη στην Αμερική να ε-

λέγξει αυτή την περιοχή; Η απάντηση είναι απλή: αυτό είναι ο ιμπεριαλισμός. Πρέπει όμως να την κάνουμε λίγο πιο συγκεκριμένη. Δύο είναι οι αιτίες που οδήγησαν τη δεκαετία του '90 να είναι η δεκαετία πολέμων, μια δεκαετία όπου η Αμερική προσπαθεί ν' αποκτήσει τον έλεγχο όλο και περισσότερων περιοχών, που πριν δεν είχε.

Η πρώτη είναι η κατάρρευση της ρώσικης αυτοκρατορίας, του κρατικού καπιταλισμού, το 1989. Η κατάρρευση μιας υπερδύναμης που είχε τον έλεγχο της περιοχής, ήταν καμπαράκι για τις ΗΠΑ, ότι μπορούν να διεκδικήσουν να καλύψουν οι ίδιες αυτό το κενό.

Οι πόλεμοι της δεκαετίας του '90, κύρια ο πόλεμος στα Βαλκάνια και τώρα στην Κεντρική Ασία, δείχνουν αυτή την προσπάθεια. Την προσπάθεια για επέκταση του ΝΑΤΟ ανατολικά. Δεν είναι τυχαίο ότι οι σημερινοί ιστορικοί κάνουν παρομοιώσεις με το λεγόμενο "ανατολικό ζήτημα", με την περίοδο που κατέρρευσε η Οθωμανική αυτοκρατορία και ρίχτηκαν όλες οι ιμπεριαλιστικές δυνάμεις στη μάχη για το ποιο κομμάτι θα ελέγξουν.

Ο Τζον Ριντ, ο συγγραφέας του βιβλίου "Δέκα μέρες που συγκλόνισαν τον κόσμο", μας μιλάει για το τι σημαίνουν αυτές οι περιοχές για τον ιμπεριαλισμό. Ο ίδιος έζησε στη Ρωσία, ήταν μέσα στην επανάσταση και πήρε μέρος στο Συνέδριο του Μπακού. Αυτό που λέει είναι ότι οι Αμερικάνοι είχαν μόνο μία λέξη να πουν για το Μπακού: πετρέλαιο. Και αυτό δεν ίσχυε μόνο για την Αμερική. Στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, η μάχη για το πετρέλαιο της Κασπίας δόθηκε ανάμεσα στη Βρετανία, τη Γαλλία και την Τουρκία. Στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ο Χίτλερ προσπάθησε να φτάσει ως εκεί, αλλά απέτυχε στη μάχη του Στάλινγκραντ και αναγκάστηκε να γυρίσει πίσω.

Η κατάρρευση του κρατικού καπιταλισμού ήταν καθοριστική στο να ανοίξουν οι πόλεμοι στα Βαλκάνια και τώρα στην Κεντρική Ασία. Αρχικά οι ιμπεριαλιστές είχαν την εντύπωση ότι αν συνεργάζονταν απλώς με τη Ρωσία ή την Κίνα θα είχαν το έλεγχο της περιοχής. Είχαν την ελπίδα ότι αυτό θα ήταν ένας περίπατος και πίστευσαν στην Pax Americana. Η πραγματικότητα όμως αποδείχτηκε πολύ διαφορετική και στο τέλος του αιώνα οι ανταγωνισμοί θυμίζουν τις αρχές του αιώνα. Η Ρωσία, παρόλο που είναι χαμένη, παρόλο που πολιτικά και στρατιωτικά είναι δεύτερη δύναμη, παραμένει μια από τις χώρες που παλεύουν για τον έλεγχο των δρόμων του φυσικού α-

ερίου και του πετρελαίου. Το ίδιο και η Κίνα. Άρα ενώ τα πράγματα έμοιαζαν πολύ πιο απλά για τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό, χρειάστηκε να δημιουργήσει συμμαχίες, που έγιναν λυκοφιλίες και κατέληξαν σε ανταγωνισμούς και αστάθεια.

Παγκοσμιοποιημένη αγορά, ιμπεριαλιστικά κράτη

Αυτή την εικόνα μπορούμε να την έχουμε γιατί έχουμε μια θεωρία για να εξηγήσουμε τα πράγματα, τη θεωρία του ιμπεριαλισμού. Η περίοδος που περνάμε έχει πολλές ομοιότητες με την περίοδο που περιέγραψαν ο Λένιν και ο Μπουχάριν.

Ο Λένιν έγραψε ένα πολύ απλό βιβλιαράκι, πολύ χρήσιμο για όλους τους νέους και παλιούς αγωνιστές. Το "Ιμπεριαλισμός, το ανώτατο στάδιο του καπιταλισμού", που εξηγεί γιατί ο ιμπεριαλισμός είναι το στάδιο που ο καπιταλισμός μπορεί να λύσει τις αντιθέσεις του μόνο με πολέμους. Ο Λένιν γράφει αυτό το βιβλίο στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, δηλαδή στην προηγούμενη περίοδο της παγκοσμιοποίησης του καπιταλισμού.

Αν το διαβάσει κανείς καταλαβαίνει τι σημαίνει ότι ο παγκοσμιοποιημένος καπιταλισμός φτάνει σ' ένα σημείο όπου το κεφάλαιο συγκεντροποιείται, άρα δεν μπορεί να λειτουργήσει στα πλαίσια μίας μόνο χώρας και προσπαθεί απεγνωσμένα να ανοίξει σε νέες αγορές. Αυτό που περιγράφει ο Λένιν είναι η περίοδος όπου στους καπιταλιστές δεν φτάνει το τι θα πουλήσουν στην περιοχή τους. Δεν μπορούν να παράγουν πχ αυτοκίνητα και να έχουν μόνο την αγορά της περιοχής τους να τα πουλήσουν. Μπορείς να ελπίζεις μόνο αν είσαι πχ η Βρετανία και ελέγχεις τις αγορές της Ευρώπης ή τέτοιας κλίμακας αγορές. Και αν παράγεις σ' αυτή την κλίμακα, χρειάζεσαι τράπεζες που μπορούν να χρηματοδοτήσουν όλο αυτό το κύκλωμα. Χρειάζεται να καλύψεις τις ανάγκες σου για φτηνές πρώτες ύλες σε μόνιμη βάση. Αυτό είναι που εννοεί ο Λένιν όταν λέει ότι παγκοσμιοποίηση του καπιταλισμού και ιμπεριαλισμός σημαίνει η προσπάθεια των καπιταλιστών να ελέγξουν αγορές, επενδύσεις, τράπεζες, πρώτες ύλες.

Σήμερα, 350 πολυεθνικές έχουν τζίρο, όσο το ένα τρίτο της παραγωγής όλων των αναπτυγμένων καπιταλιστικών χωρών. Φανταστείτε τι σημαίνει γι' αυτές τις πολυεθνικές να διατηρήσουν τζίρο όσο το ένα τρίτο

13 Δεκέμβρη στις Βρυξέλες μαζί με άλλους 100.000 διαδηλωτές.

της παραγωγής χωρών όπως η Αμερική, η Ρωσία ή όλη η Ευρώπη. Σημαίνει αυτό που έλεγε ο Μπουχάριν, ότι σ' αυτή την παγκοσμιοποίηση, οι καπιταλιστές χρειάζονται το κράτος. Ο μόνος τρόπος να στηριχτούν είναι να έχουν από πίσω τους ένα ισχυρό κράτος, το οποίο μπορεί, όταν χρειάζεται, να απαντάει στους ανταγωνιστές τους με ρουκέτες, βόμβες και πολέμους και όχι μόνο με οικονομικά μέτρα. 350 πολυεθνικές δεν μπορούν να έχουν 350 ιδιωτικούς στρατούς και γι' αυτό ιδιαίτερα στη σημερινή περίοδο, τους είναι αναγκαίο τα κράτη, για να παίρνουν ακριβώς αυτά τα μέτρα, να κηρύσσουν τον πόλεμο, αλλά και να φτιάχνουν οργανισμούς όπως το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, που λειτουργούν υπερεθνικά. Οι καπιταλιστές από τη μία συνεργάζονται και από την άλλη σκοτώνονται.

Ο Λένιν και ο Μπουχάριν έλεγαν ότι σε μια τέτοια περίοδο υπάρχουν δύο αντιφατικές τάσεις μέσα στο σύστημα. Από τη μία η τάση να ανοίγει το σύνορα γιατί θέλει καινούριες αγορές και από την άλλη να δυναμώνει τα κράτη με όλο και περισσότερους εξοπλισμούς για να μπορούν να μπαίνουν

σε συγκρούσεις και πολέμους. Η δεκαετία του '90 με την κατάρρευση του κρατικού καπιταλισμού ήταν η δεκαετία με τις μεγαλύτερες ευκαιρίες για όλες τις ιμπεριαλιστικές χώρες να μπουν στο παιχνίδι της παγκοσμιοποίησης. Ανοίξε τις ορέξεις όλων να μπουν σ' αυτούς τους ανταγωνισμούς. Χρειάζεται να έχουμε αυτή την εικόνα, όχι μόνο για να δούμε πώς θα λήξει αυτός ο πόλεμος, ή γιατί είναι πιο αιματηρός και πιο επικίνδυνος, αλλά για να καταλάβουμε σε τι περίοδο ζούμε συνολικά, να απαντήσουμε σε όλους αυτούς που μας λένε πως η έννοια ιμπεριαλισμός είναι ξεπερασμένη.

Αντιιμπεριαλιστικά κινήματα

Εχοντας αυτή την εικόνα, χρειάζεται να δούμε με ποιους πολεούμε μαζί. Όλη η περιοχή που περιγράφουμε είναι γεμάτη με κόσμο που σिकाίνεται τον ιμπεριαλισμό και παλεύει ενάντια του και ενάντια στις ίδιες τις κυρίαρχες τάξεις στις χώρες τους. Αυτά τα αντιιμπεριαλιστικά κινήματα μπορεί να μην είναι όπως ακριβώς θα θέλαμε. Μπορεί να μην έχουν

σαν αρχές τον Μαρξισμό, την επανάσταση, τον Λένιν. Ο ίδιος ο Λένιν όμως, σπό εκείνη την περίοδο έλεγε ότι όποιος περιμένει να δει "καθαρές" επαναστάσεις, δεν θα τις ζήσει ποτέ. Ο "Ιμπεριαλισμός" του και τα επόμενα βιβλία του, για την αυτοδιάθεση των λαών, που είναι κατοπληκτικά βιβλία, εξηγούν ότι στην περίοδο του ιμπεριαλισμού χρειάζεται να είσαι με τα αντιιμπεριαλιστικά κινήματα. Να κάνεις κριτική, αλλά η υποστήριξη σου σ' αυτά απέναντι στους ιμπεριαλιστές πρέπει να είναι χωρίς όρους. Αυτά τα κινήματα είναι που παλεύουν τον ιμπεριαλισμό και είναι στοίχημα της αριστεράς να τα επηρεάσει.

Σήμερα η αριστερά βρίσκεται σε σύγχυση. Όταν υπήρχε το ανατολικό μπλοκ, όλη η αριστερά υποστήριζε όλα τα αντιιμπεριαλιστικά κινήματα με κλειστά μάτια. Από την Κούβα του Κάστρο μέχρι την Αίγυπτο του Νάσερ και τη Μέση Ανατολή, τα περισσότερα κινήματα εκείνης της εποχής είχαν σχέσεις με την ΕΣΣΔ, γιατί το μοντέλο του κρατικού καπιταλισμού έμοιαζε να δουλεύει. Η υποστήριξη της αριστεράς είχε φτιάσει να μην περιέχει καμιά κριτική. Ισα ίσα, υ-

Τα αθάνα θύματα του Μπους στο Αφγανιστάν

πήρχαν αυταπάτες ότι αυτός είναι ο δρόμος για τον σοσιαλισμό. Με την κατάρρευση του ανατολικού μπλοκ, η αριστερά άρχισε να ζητάει από αυτά τα κινήματα ταυτότητα πίστωσης. Στην πραγματικότητα έκρινε το κάθε καθεστώς που δεχόταν επίθεση των ΗΠΑ και ανάλογα με το αν συμφωνούσε ή όχι μαζί τους, καθόριζε τη στάση της. Υπάρχουν κομμάτια της αριστεράς που έφτασαν να συνταχθούν με τους ίδιους τους ιμπεριαλιστές και χαρακτηρίζαν τις επεμβάσεις "ανθρωπιστικές" ή "απελευθερωτικές" και όχι ιμπεριαλιστικές.

Αυτή η αντιμετώπιση είναι λανθασμένη. Όταν στη δεκαετία του '30 η φασιστική Ιταλία έκανε εισβολή στην Αβησσυνία, η αριστερά δεν χρειαζόταν να αναλύσει το καθεστώς του Χαϊλέ Σελασιέ για να πάρει θέση. Πάντοτε σε τέτοιες συγκρούσεις ανάμεσα σε μια φτωχή χώρα της περιφέρειας, αυτό που καθορίζει το χαρακτήρα του πολέμου δεν είναι το καθεστώς που διοικεί τη φτωχή χώρα.

Γι' αυτό όσοι έβλεπαν μόνο τα εγκλήματα του Σαντάμ Χουσεϊν ή του Μιλόσεβιτς ή των Ταλιμπάν, έβλεπαν το δέντρο και έχαναν το δάσος. Έχαναν από μπροστά τους όχι μόνο το καθήκον της αριστεράς να αντιταχθεί στον ιμπεριαλισμό, αλλά και τη δυνατότητα να προβάλλει εναλλακτική λύση. Τον Μιλόσεβιτς τον ανέτρεψαν οι ίδιοι οι εργάτες της Σερβίας, οι ίδιοι οι εργάτες που έβγαιναν στις γέφυρες του Βελιγραδίου ενάντια στις βόμβες του ΝΑΤΟ.

Στο σημερινό πόλεμο, η σύγχυση γύρω από αυτά τα ζητήματα περιπλέκεται από την εμφάνιση του ισλαμισμού. Αλλά δεν υπάρχει κανένας λόγος να αφήσουμε αυτό το θέμα να μας μπερδέψει.

Η κατάρρευση της ΕΣΣΔ και ο ρόλος των ΗΠΑ στη Μέση Ανατολή έχουν ενισχύσει το ρόλο του Ισλάμ. Η επέμβαση της Ρωσίας στο Αφγανιστάν έβγαλε τα ισλαμικά κινήματα στην επιφάνεια.

Σε όλη τη διάρκεια του 20ού αιώνα υπήρχαν ισλαμικά κινήματα και στη Μέση Ανατολή και στην Κεντρική Ασία, που έπαιξαν ρόλο εθνικιστικών κινήματων. Η "Μουσουλμανική Αδελφότητα" στην Αίγυπτο, ήταν ο αντίπαλος της βρετανικής κυριαρχίας πριν εμφανιστεί το μη-θρησκευτικό εθνικιστικό κίνημα του Νάσερ. Τα αντιιμπεριαλιστικά κινήματα στην Αίγυπτο, την Παλαιστίνη, τη Συρία, το Ιράκ έριξαν στην αφάνεια τους ισλαμιστές για πολλά χρόνια. Αλλά η αποτυχία των καθεστώτων του Σοβιετικού Σαντάμ, του Ασσάντ και η αδυναμία της αριστεράς να δώσει τη δική της προοπτική, έβγαλαν ξανά στο προσκήνιο τα ισλαμικά κινήματα. Παρόμοια λάθη έκανε η αριστερά και στην κεντρική Ασία. Η τραγωδία του Αφγανιστάν αναλύεται σε χωριστό άρθρο σ' αυτό το περιοδικό. Η Τσετσενία είναι ένα άλλο τραγικό παράδειγμα. Αν η αριστερά είχε υποστηρίξει το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης του τσετσενικού λαού, αντί να στηρίζει παλιότερα τον Στάλιν και πιο πρόσφατα τον Γκορμπτσόφ, τότε οι Τσετσένοι δεν θα πολεμού-

σαν τον Γιέλτσιν και τον Πούτιν κάτω από τη σημαία του Ισλάμ.

Σήμερα η αριστερά χρειάζεται να είναι καθαρή ότι πρέπει να είναι με τα αντιιμπεριαλιστικά κινήματα ακόμα κι αν έχουν τέτοιου είδους μπερδέματα. Το αντικαπιταλιστικό κίνημα έχει να παίξει έναν πολύ σημαντικό ρόλο και να αποφύγει τη σύγχυση που έπαθαν διάφορα κομμάτια του που είπαν ότι δεν είναι ούτε με τον έναν, ούτε με τον άλλο. Αν μπει στη μάχη ενάντια στον πόλεμο έχει τη δυνατότητα να κερδίσει αυτόν τον κόσμο στην προοπτική της επανάστασης και να μην τους χαρίσει στο Ισλάμ. Το ότι τα συνδικάτα στο Λίβανο οργάνωσαν μια διεθνή διάσκεψη στη Βηρυτό, σαν αντισυνέδριο στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, που εκείνες τις μέρες συνεδρίαζε στο Κατάρ, ήταν ένα πολύ σημαντικό βήμα σ' αυτή την κατεύθυνση, του αντικαπιταλισμού και όχι του ισλαμισμού.

Οι αντικαπιταλιστές παλεύουν ενάντια στις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις των ΗΠΑ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενάντια στον πόλεμο. Κάνοντας αυτή τη δουλειά, προσπαθούν να κερδίσουν τον κόσμο προς τις ιδέες της επανάστασης. Κάθε αντιπολεμική διαδήλωση στην Αμερική και την Ευρώπη λειτουργεί σαν φάρος για εκατομμύρια ανθρώπους από το Κάιρο μέχρι το Ισλαμμπάντ. Έχουμε πολλή δουλειά να κάνουμε και έναν ολόκληρο κόσμο να κερδίσουμε. Τη μάχη που έχει ανοίξει ενάντια στον πόλεμο χρειάζεται να τη συνεχίσουμε. Για να ζήσουμε σε έναν κόσμο που η προοπτική είναι η εναλλακτική

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

-τρομοκράτης είναι ο Σαρόν

Ο **Σωτήρης Κοντογιάννης** υποστηρίζει πως ο πόλεμος του Μπους «ενάντια στην τρομοκρατία» έχει δώσει το πράσινο φως για τις σφαγές των Παλαιστινίων από το Ισραήλ.

Την ίδια ώρα που τα αεροπλάνα του Μπους σκορπούσαν τον θάνατο στην Καμπούλ και την Κανταχάρ η Λωρίδα της Γάζας και η Δυτική Οχθη του Ιορδάνη βυθίζονταν στο αίμα από την δολοφονική μηχανή του ισραηλινού στρατού.

Οι σκηνές της φρίκης ίδιες και απaráλλακτες. Τη Δευτέρα στις 10 Δεκέμβρη ελικόπτερα της ισραηλινής αεροπορίας χτύπησαν στη Χεβρών με ρουκέτες τα αυτοκίνητα που περίμεναν στο φανάρι. Τρεις άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους -οι δυο ήταν μικρά παιδιά. Άλλοι εφτά ανούρηθηκαν ζωντανοί από τα φλεγόμενα συντρίμια, με βαριά τραύματα και εκτεταμένα εγκαύματα.

Ο στόχος της επίθεσης ήταν ο Μοχάμεντ Αγούμπ Σίντρ, ηγετικό μέλος της Τζιχάντ. Ο στρατός και οι μυστικές της υπηρεσίες του Ισραήλ έχουν δολοφονήσει, μέσα στους τελευταίους μήνες, πάνω από 50 στελέχη της Χαμάς, της Τζιχάντ και των άλλων μαχητικών ισλαμιστικών παλαιστινιακών οργανώσεων.

Για τον Μπους, τον Μπλέρ, τον Σρέντερ και τους άλλους ηγέτες του "πολιτισμένου" κόσμου, όμως, ο Σαρόν, ο πρωθυπουργός του Ισραήλ δεν είναι τρομοκράτης. Αντίθετα. Την ίδια μέρα που τα ελικόπτερα του δολοφονούσαν τον Σίντρ και τα μικρά παιδιά η Ευρωπαϊκή Ένωση έβγαζε ανακοίνωση ζητώντας απ' τον Αραφάτ να διαλύσει την Χαμάς και την Τζιχάντ, που τις αποκαλεί "τρομοκράτες". Ο Σαρόν βυθίζει την Παλαιστίνη στο αίμα με την πλήρη έγκριση της Δύσης.

Το Ισραήλ έχει κλιμακώσει τις επιθέσεις του ενάντια στους παλαιστινιακούς "στόχους" μετά τις 11 Σεπτεμβρη και την κήρυξη του πολέμου ενάντια στο Αφγανιστάν από τον Μπους και τους συμμάχους του. Μέσα στην πρώτη κιόλας βδομάδα μετά την

επίθεση στους Δίδυμους Πύργους τα ισραηλινά στρατεύματα εξαπέλυσαν 20 επιδρομές στις παλαιστινιακές περιοχές. Η Γάζα χτυπήθηκε με πυραύλους, στη Βηθλέεμ μπήκαν τα ταנקς. "Την ίδια ώρα που ο κόσμος τηρούσε σιγή" (για τους νεκρούς της Νέας Υόρκης) έλεγε προκλητικά ο ίδιος ο υπουργός Άμυνας του Ισραήλ, "εμείς, είναι αλήθεια, σκοτώνουμε 14 Παλαιστίνιους, στην Τζενίν, στην Καμπατιέχ και στο Ταμούν..."

Από τον περασμένο Σεπτέμβρη που ξέσπασε η νέα Ιντιφάντα, η νέα παλαιστινιακή εξέγερση, πάνω από 800 Παλαιστίνιοι έχουν χάσει τη ζωή τους. Οι ισραηλινές δυνάμεις εισβάλλουν με άρματα μάχης στα χωριά, χτυπάνε σπίτια και πλατείες με όλμους και ρουκέτες και πυροβολούν μικρά παιδιά γιατί έχουν το "θράσος" να αμύνονται με σφεντόνες και πέτρες.

Ο πόλεμος του Μπους "ενάντια στην τρομοκρατία" έλυσε κυριολεκτικά τα χέρια του Σαρόν. Η Διεθνής Αμνηστία καταγγέλλει ότι οι δολοφονίες των Παλαιστινίων έχουν διπλασιαστεί, σε ρυθμό, μετά τις 11 Σεπτεμβρη. Η θηριωδία είναι απερίγραπτη.

"Μια τριαντάχρονη γυναίκα από το Χουσάν πέθανε σε ένα ισραηλινό μπλόκο" λέει ένα Παλαιστίνιος που ζει στο διπλανό χωριό. "Ήταν έτοιμη να γεννήσει. Είχε πρόβλημα με την καρδιά της και χρειαζόταν νοσοκομειακή περίθαλψη. Ο άντρας της εκλιπαρούσε τους στρατιώτες να τους αφήσουν να περάσουν. Χωρίς αποτέλεσμα... Ξεψύχησε μπροστά τους. Συμπεριφέρονταν σαν να μην συνέβαινε τίποτα. Αν πέθανε ένα σκυλί θα έκαναν κάτι αλλά ένας Παλαιστίνιος μετράει λιγότερο και από ένα σκυλί για αυτούς..."

Στα τέλη Οκτώβρη ο ισραηλινός στρατός περικύκλωσε με τάνκς το Μπετ Ρίμα, ένα μικροσκοπικό παλαιστινιακό χωριό. Υστερα μπήκαν μέσα. Ανατίναξαν σπύρα και πυροβολούσαν σιδη-

Διαδηλωτής της Χαμάς κρατάει το κοράνι και φωνάζει συνθήματα ενάντια στον ιμπεριαλισμό.

ποτε έβλεπαν μπροστά τους. Πέντε Παλαιστίνιοι έπεσαν νεκροί, δεκάδες άλλοι τραυματίστηκαν -και έμειναν αβοήθητοι για 24 ώρες, αφού ο στρατός απαγόρευε την είσοδο στα ασθενοφόρα!

Στα τέλη Νοέμβρη μια νάρκη, που είχε τοποθετηθεί κοντά σε ένα παλαιστινιακό σχολείο διομέλισε πέντε μικρά παιδιά. Στην κηδεία τους, την επόμενη μέρα, το νεκροταφείο ήταν προκλητικά γεμάτο από πάνοπλους ισραηλινούς στρατιώτες -που δεν δίστασαν να ανοίξουν πυρ και να δολοφονήσουν έναν από τους συγγενείς των νεκρών παιδιών επειδή διαμαρτυρήθηκε.

Οι ηγέτες της Δύσης κυνικά κλείνουν το μάτι μπροστά σε αυτή την προκλητική θηριωδία. Την ίδια μέρα που τα ισραηλινά τάνκς έδιωχναν το ασθενοφόρο από την Μπιτ Ρίμα η αμερικανική Γερουσία έδινε την έγκρισή της για ένα πακέτο "ειδικής στρατιωτικής βοήθειας" 2 δισεκατομμυρίων δολαρίων προς το Ισραήλ. Λίγες μέρες αργότερα ο Μπους έστειλε δημόσια "μήνυμα" στον Σαρόν να συνεχίσει τις δολοφονίες. "Αυτή τη στιγμή", είπε, "οι υπέρμαχοι τη ειρήνης στη Μέση Ανατολή πρέπει να σηκωθούν και να πολεμήσουν την τρομοκρατία".

Οι ΗΠΑ στέλνουν κάθε χρόνο δισεκατομμύρια δολάρια "βοήθεια" στο Ισραήλ. Ο στρατός του είναι εξοπλισμένος με το πιο σύγχρονα και δολοφονικά αμερικανικά οπλικά συστήματα. Ο ΟΗΕ έχει καταδικάσει επανειλημμένα το Ισραήλ για τα εγκλήματά του. Δεκάδες ψηφίσματα έχουν εκδοθεί που ζητάνε την αποχώρηση των ισραηλινών στρατευμάτων από τα εδάφη των Παλαιστίνιων. Όμως όλες οι αποφάσεις έχουν μείνει στα χαρτιά -χάρη στο βέτο των ΗΠΑ, που μπλοκάρει κάθε πρόταση για μέτρα σε βάρους του Ισραήλ.

Αυτό δεν είναι τυχαίο. Το Ισραήλ δημιουργήθηκε με απόφαση των Μεγάλων Δυνάμεων της Δύσης το 1948 στους "ιστορικούς τόπους" των εβραϊκών παραδόσεων. Η δημιουργία του παρουσιάστηκε, εκείνη την εποχή, σαν ένας ελάχιστος "φόρος τιμής" απέναντι στα εκατομμύρια των Εβραίων που είχαν εξοντωθεί στα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης στη διάρκεια του πολέμου.

Στην πραγματικότητα, όμως, οι Μεγάλες Δυνάμεις ποτέ δεν έδειξαν το παραμικρό ενδιαφέρον για τα δεινά των λαών -είτε των Εβραίων, είτε των Αράβων. Οι ίδιες δυνάμεις που το 1948 κόπτονταν για την "απόδοση δικαιοσύνης" απέναντι στα θύματα του Ολοκαυτώματος δεν είχαν διατάξει, στη διάρκεια του πολέμου να διώξουν Εβραίους πρόσφυγες από τα εδάφη τους σαν "λαθρομετανάστες", που είχαν διαφύγει από τη ναζιστική Γερμανία. Οι περισσότεροι από αυτούς που εκδιώχθηκαν πέθαναν στο Άουσβιτς και τα άλλα κληρικά στρατόπεδα εξόντωσης Εβραίων.

Η δικαιοσύνη δεν είχε καμιά θέση στις προθέσεις των Μεγάλων Δυνάμεων. Το Ισραήλ δημιουργήθηκε με έναν και μοναδικό σκοπό: να επιβάλλει την "τάξη" στη Μέση Ανατολή, στην περιοχή με το πιο πολύτιμα κοιτάσματα πετρελαίου στον κόσμο. Το 1951 η ισραηλινή εφημερίδα **Χασαρέτζ** έγραφε με καμάρι:

"Το Ισραήλ θα γίνει το μαντρόσκυλο. Το Ισραήλ δεν πρόκειται να διεξάγει καμιά εκστρατεία ενάντια στα αραβικά κράτη, αν αυτό έρχεται σε αντίθεση με τη θέληση των ΗΠΑ και της Βρετανίας. Αλλά αν για οποιονδήποτε λόγο οι δυτικές δυνάμεις προτιμήσουν να κλείσουν τα μάτια τους, μπορούν να βασιστούν στο Ισραήλ ότι θα τιμωρήσει τα γεγονικά κράτη που η ανυπακοή τους απέναντι στη Δύση ξεπέρασε τα όρια του επιτρεπτού..."

Το Ισραήλ γεννήθηκε με τη βία και την αδικία. Στα "ιστορικά εδάφη" των εβραϊκών παραδόσεων ζούσαν Παλαιστίνιοι: 750.000 εκδιώχθηκαν στην εθνοκάθαρση που ακολούθησε. Οι περισσότεροι έγιναν πρόσφυγες στις γειτονικές αραβικές περιοχές. Το 1967 το Ισραήλ, ύστερα από έναν σύντομο πόλεμο, κατέλαβε την Ανατολική Ιερουσαλήμ, τη Λωρίδα της Γάζας και την Δυτική Όχθη του Ιορδάνη. Χιλιάδες Παλαιστίνιοι ζούνε από τότε μέσα στις πιο απαράδεκτες συνθήκες στα "κατεχόμενα". Από τότε μέχρι σήμερα το Ισραήλ δεν έχει πάψει να τρομοκρατεί, για τα συμφέ-

ροντα των υψηλών του "προστατών" στη Δύση, τον Αραβικό κόσμο.

Οι Παλαιστίνιοι ποτέ δεν σταμάτησαν να παλεύουν ενάντια στην αδικία και την φρικαστική τους καθημερινότητα στα στρατόπεδα προσφύγων και τους φτωχικούς τους οικισμούς στα κατεχόμενα. Στο τέλος της δεκαετίας του '80 ξεσηκώθηκαν. Η Ιντιφάντα, η Παλαιστινιακή Εξέγερση, ανάγκασε τους ηγέτες των Μεγάλων Δυνάμεων να αναζητήσουν έναν συμβιβασμό με τους Παλαιστίνιους. Η Μέση Ανατολή, μισό αιώνα μετά την εγκατάσταση το ματρόσκυλου, εξακολουθούσε να είναι ενεργό ηφαιστειο. Παρά την σκληρή καταστολή ήταν προφανές ότι το Ισραήλ δεν μπορούσε να επιβάλλει την "τάξη" που ονειρεύονταν. Οι παρακωρήσεις, όμως, που ήταν διατεθειμένοι να κάνουν περιοριζονταν μόνο στην ηγεσία των Παλαιστίνιων. Για τους πρόσφυγες, για τις φτωχογειονιές, για τους εργάτες που δουλεύουν για ένα ξεροκόμμο στις επιχειρήσεις των Ισραηλινών η "ειρηνευτική διαδικασία" που συμφωνήθηκε στο Οσλο δεν έδωσε τίποτα. Κάτω από την επίβλεψη του Κλίντον αναγνώριζε την "Οργάνωση Για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης" (ΟΑΠ) και τον ηγέτη της, τον Γιασέρ Αραφάτ, σαν "νόμιμους εκπροσώπους" των Παλαιστίνιων και τους έδινε μερικά δικαιώματα "διακυβέρνησης" σε μερικούς "ελεύθερους" θύλακες στα κατεχόμενα -που δεν ξεπερνούσαν τα δικαιώματα ενός δημάρχου στη χώρα μας. Σε αντάλλαγμα η ΟΑΠ εγκατέλειψε το σύνθημα της απελευθέρωσης όλης της Παλαιστίνης και η αστυνομία της ανέλαβε να καταστείλει η ίδια -στην θέση των ισραηλινών- τα "εξτρεμιστικά στοιχεία" μέσα στην παλαιστινιακή κοινωνία.

Οι συμβιβασμοί έφθειραν το κύρος και αποδυνάμωσαν τον Αραφάτ. Στις πρόσφατες δημοσκοπήσεις η Χαμάς, η Τζιχάντ και οι άλλες μαχητικές οργανώσεις -"τα εξτρεμιστικά στοιχεία"- συγκεντρώνουν πάνω από το 60%. Στα μάτια της μεγάλης μάζας των Παλαιστίνιων οι μαχητές τους -οι καμικάζι που αυτοκτονούν, ζωαμένοι με εκρηκτικά σε πολυσύχναστα μέρη του Ισραήλ, παρασύροντας στον θάνατο δεκάδες "εχθρούς"- είναι ήρωες. Στα τέλη Νοέμβρη δυο επιθέσεις καμικάζι στο κέντρο της Μπεν Γιακούντα και της Χάιφα άφησαν πίσω τους 30 Ισραηλινούς νεκρούς και εκατοντάδες τραυματίες, ανάμεσά τους και πολλά παιδιά.

Η απάντηση του Σαρόν ήταν μια άγρια αεροπορική επίθεση στο ίδιο το αρχηγείο του Αραφάτ στα τα "ελεύθερα" παλαιστινιακά εδάφη της Γάζας. *"Το Ισραήλ δεν θέλει να ανατρέψει τον Αραφάτ"* δηλώνει ο Σίμον Πέρες, ο "μετριοπαθής" υπουργός Εξωτερικών του Σαρόν. *"Λέμε στους Παλαιστίνιους, συμπληρώνει προκλητικά: "Αν μπορείτε να ελέγξετε την Χαμάς και την Τζιχάντ κάντε το. Αν δεν μπορείτε, θα το κάνουμε εμείς".* Ο Πέρες λέει ψέματα. Στην πραγματικότητα ένα ολόκληρο κομμάτι της ισραηλινής ηγεσίας αντιμετωπίζει τώρα και τον Αραφάτ και την ειρηνευτική διαδικασία σαν άχρηστα απομεινάρια του παρελθόντος, σαν εμπόδια. Τους τελευταίους μήνες ο ισραηλινός στρατός έχει εξαπολύσει την χειρότερη επίθεση ανοκαστόληψης "ελεύθερων περιοχών" από τότε που άρχισαν οι συνομιλίες.

Πολλοί από τους ηγέτες των Μεγάλων Δυνάμεων στη Δύση συμπεριφέρονται τις ίδιες ακριβώς απόψεις. Ο κοπιολισμός έχει μετατρέψει, με την αδικία και την κρίση του, ολόκληρο τον πλανήτη σε ενεργό ηφαιστειο τα τελευταία χρόνια. Τα στηρίγματα της "τάξης" του χθες έχουν γίνει ανεπαρκή και άχρηστα σήμερα. Για αυτό διαλέγουν οι Μεγάλες Δυνάμεις τις "στρατιωτικές λύσεις".

Ο Μπους κήρυξε στο Αφγανιστάν τον πόλεμο ενάντια στους φτωχούς. Ο πόλεμος αυτός δεν τελειώνει με την παράδοση των Ταλιμπάν. Αντίθετα, έχει μόλις αρχίσει. Η Μέση Ανατολή έχει γίνει ήδη θέατρο αυτού του πολέμου.

Οι Παλαιστίνιοι αγωνιστές δεν είναι τρομοκράτες. Τρομοκράτες είναι ο Μπους και οι "φίλοι" του -ο Σαρόν, ο Μπλέρ, ο Σρέντερ, ο Σημίτης, Η Ιντιφάντα χρειάζεται την αμέριστη συμπαράστασή μας. Και την έχει.

Το αντιπολεμικό κίνημα στους δρόμους

Η μεγάλη πλειοψηφία των ακτιβιστών του αντικαπιταλιστικού κινήματος
ρίχτηκε στη μάχη ενάντια στον πόλεμο, όπως γράφει ο *Λέανδρος Μπόλαρης*.

Ενα από τα πιο δυνατά αντιπολεμικά κινήματα στον κόσμο έχει αναπτυχθεί τους τρεις μήνες που πέρασαν από τις 11 Σεπτέμβρη, στην Ελλάδα. Δεν είναι απλά κάποιες δημοσκοπήσεις, που δίνουν ένα 80% ενάντιο στον πόλεμο και στις διευκολύνσεις στις ΗΠΑ. Έχουμε μπροστά μας ένα κίνημα δυνατό και στους δρόμους αλλά και σε εμπειρίες και ιδέες.

Τα αντιπολεμικά συλλαλητήρια είναι η μια πλευρά του. Στις 27 Σεπτέμβρη, πριν ακόμα ξεκινήσουν οι βομβαρδισμοί στο Αφγανιστάν, χιλιάδες διαδηλώνουν στην Αθήνα ξεκινώντας από τα Προπύλαια και καταλήγοντας έξω από την αμερικάνικη πρεσβεία. Την ίδια μέρα, 1.000 διαδηλωτές κατεβαίνουν στους δρόμους της Πάτρας, εκατοντάδες στο Ηράκλειο της Κρήτης. Στις 2 Οκτώβρη ήταν η σειρά της Θεσσαλονίκης και των Ιωαννίνων να διαδηλώσουν ενάντια στον πόλεμο του Μπους.

Το βράδυ της Κυριακής 7 Οκτώβρη τα βομβαρδιστικά των ΗΠΑ άρχισαν το αιματοκύλισμα του λαού του Αφγανιστάν. Η απάντηση ήταν άμεση. Την επόμενη μέρα το απόγευμα, χιλιάδες αντιπολεμικοί διαδηλωτές διαδήλωσαν στην Αθήνα, στην Θεσσαλονίκη, στα Γιάννενα, στην Πάτρα.

Η κλιμάκωση του πολέμου πήρε την απάντηση με την κλιμάκωση των κινητοποιήσεων. Αυτό σημαίνουν οι διαδηλώσεις της 8 Νοέμβρη. Συνδικάτα, πρωτοβάθμια σωματεία, κινήσεις ειρήνης, φοιτητικοί σύλλογοι, αντιπολεμικές επιτροπές από μια σειρά χώρους, καλούσαν στις διαδηλώσεις εκείνης της μέρας σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. 15.000 βόδισαν στην αμερικάνικη πρεσβεία στην Αθήνα. Χιλιάδες στην Θεσσαλονίκη, στην Πάτρα τα Γιάννενα. Αν αθροίσουμε τους διαδηλωτές εκείνης της μέρας σε όλη την Ελλάδα φτάνουμε σε αριθμούς που ξεπερνούν, αναλογικά με τον πληθυσμό, όλες τις αντίστοιχες κινητοποιήσεις, εκτός από της Ιταλίας. Την επόμενη μέρα στην Ζάκυνθο ο κόσμος του νησιού διαδήλωσε ενάντια στον πόλεμο αλλά και ενάντια

στον ρατσισμό, για ν' ανοίξουν το σύνορο για τους 700 πρόσφυγες που βρίσκονταν στο πλοίο που είχε φτάσει στο νησί.

Η επέτειος της εξέγερσης του Πολυτεχνείου μετατράπηκε σε μια μαζική και οργισμένη αντιπολεμική και αντιιμπεριαλιστική διαδήλωση σε όλες τις πόλεις από την μια άκρη της χώρας μέχρι την άλλη. Και στις 30 Νοέμβρη, στα δυο χρόνια από την μεγάλη μάχη του Σιάτλ, χιλιάδες διαδηλωτές βρέθηκαν έξω από την αμερικάνικη πρεσβεία στην Αθήνα.

Αθήνα, 17 Νοέμβρη 2001

Ρώμη, 29 Σεπτεμβρη. Μαζικό όχι ενάντια στον πόλεμο

Κάθε δυο βδομάδες σχεδόν, μια μεγάλη αντιπολεμική διαδήλωση σε πολλές πόλεις -και μόνο αυτό να σκεφτούμε αρκεί να πείσει και τον πιο δύσπιστο για τη δυναμική του κινήματος. Αλλά δεν είναι μόνο αυτό. Είναι οι εκατοντάδες "μικρότερες" δραστηριότητες, ένα πραγματικό μελίσσι, σε εργατικούς χώρους, σχολεία, σχολές, γειτονίες.

14 Αντιπολεμικές Επιτροπές έχουν συγκροτηθεί σε σχολές. Συζητούν, ενημερώνουν, έχουν συμμετέχει σε όλα τα αντιπολεμικά συλλαλητήρια. Στις 18 Οκτώβρη 1.000 φοιτητές και φοιτήτριες από 6 σχολές της Αθήνας έκαναν αντιπολεμική διαδήλωση στην αμερικάνικη πρεσβεία. Μαθητές από σχολεία της Πετρούπολης έκαναν αντιπολεμική διαδήλωση στην γειτονιά τους και μετέτρεψαν τον εορτασμό του Πολυτεχνείου σε αντιπολεμική-αντικοπιταλιστική εκδήλωση. Μαθητές και καθηγητές έφτιαξαν κοινή αντιπολεμική επιτροπή στο Νυχτερινό του Περάματος.

Στα νοσοκομεία, όπως το Ιπποκράτειο, το Μεταξά, το Κρατικό Νίκαιας, γιατροί και νοσηλευτές συγκροτούν αντιπολεμικές επιτροπές. Το ίδιο και εργαζόμενοι στην Τράπεζα Πειραιώς, στους Λιθογράφους. Οι "Εργαζόμενοι στα ΜΜΕ ενάντια στον πόλεμο" οργάνωσαν εκδήλωση για τον πόλεμο αλλά και ενάντια στη λογακρισία και τις απολύσεις. Οι πρόσφυγες από το Αφγανιστάν που ζουν στην Αθήνα έφτιαξαν και αυτοί τη δικιά τους επιτροπή που βρέθηκε στην πρώτη γραμμή των αντιπολεμικών κινητοποιήσεων μαζί με τους εργαζόμενους μετανάστες από το Μπαγκλαντές. Οι Μουσικοί Ενάντια στον Πόλεμο μετέτρεψαν τα κρουστά και τα πνευστά τους σε όπλα κατά του πολέμου, δίνοντας νέα πνοή στις διαδηλώσεις.

Δεκάδες τοπικές επιτροπές έχουν ξεφυτρώσει σε γειτονίες της Αθήνας, του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης, αλλά και σε πόλεις από τη Ξάνθη μέχρι το Ρέθυμνο και το Ηράκλειο της Κρήτης και τη Ζάκυνθο. Το εύρος του κινήματος φαίνεται και από την συμμετοχή των συνδικάτων. Στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ επικρατεί πλήρης ομοφωνία στην στήριξη και την συμμετοχή στον πόλεμο. Όμως η βάση του δεν έχει την ίδια γνώμη.

Στη Θεσσαλονίκη η ΠΑΣΚΕ πλειοψηφεί στην διοίκηση του Εργατικού Κέντρου. Όμως, το αντιπολεμικό συλλαλητήριο της 8 Νοέμβρη οργανώθηκε με κάλεσμα του ΕΚΘ. Στην Πάτρα ισχύουν οι ίδιοι συσχετισμοί, αλλά το Εργατικό Κέντρο από την πρώτη στιγμή συμμετέχει στις αντιπολεμικές κινητοποιήσεις. Το ΕΚΑ έστω και την τελευταία στιγμή αποφάσισε να καλέσει στο συλλαλητήριο της 8 Νοέμβρη, και ο πρόεδρός του έδωσε συνέντευξη τύπου μαζί με τους εκπροσώπους της ΕΕΔΥΕ και της Πρωτοβουλίας ΓΕΝΟΒΑ 2001.

Το κίνημα δεν έχει πέσει από τον ουρανό. Ο κόσμος που κινητοποιείται σήμερα ενάντια στον πόλεμο έχει πίσω του δέκα χρόνια από συσσωρευμένες εμπειρίες αγώνων. Γι' αυτό δεν πιάνει η προπαγάνδα περί "πολέμου ενάντια στην τρομοκρατία", και υπερσπίσης της δημοκρατίας. Το 1990-91 ένα μεγάλο κίνημα ξεσηκώθηκε ενάντια στον Πόλεμο στον Κόλπο που έκανε ο πατέρας

Μπους. Ο Σαντάμ είναι στην θέση του, αλλά 500.000 παιδιά έχουν πεθάνει από το εμπόριο στο Ιράκ. Το 1999 δεκάδες χιλιάδες διαδηλωτές πλημμύριζαν τους δρόμους ενάντια στον "ανθρωπιστικό πόλεμο" του Κλίντον και των ευρωπαϊκών συμμάχων του στο Κόσοβο και την Σερβία. Τώρα όλοι αυτοί μαζί και ο Σημίτης μας καλούν σε ένα νέο πόλεμο στο Αφγανιστάν.

Εχουμε ακόμα την εμπειρία από τις μάχες ενάντια στις ιδιωτικοποιήσεις και την λιτότητα, τις μάχες ενάντια στον ρατσισμό. Εχουμε πίσω μας τη νίκη του Ασφαλιστικού την άνοιξη. Οι εργαζόμενοι και η νεολαία ξέρουν ότι έχουν μπροστά τους μια κυβέρνηση που τα δίνει όλα στους ισχυρούς και για μας κρατάει μόνο τις θυσίες. Και ξέρουν ότι αυτή η κυβέρνηση δεν είναι ανίκητη, το έδειξε το Ασφαλιστικό.

Το κίνημα πατάει σε αυτές τις εμπειρίες αλλά δεν είναι μια απλή συνέχισή τους. Το καινούργιο, αυτό που το ξεχωρίζει, είναι το αντικπιταλιστικό κίνημα. Στο Σιάτλ, στην Ουάσιγκτον, στην Πράγα, στην Νίκια, στο Κεμπέκ, στο Γκέτεμποργκ, εκατοντάδες χιλιάδες διαδηλώσαν ενάντια στην αγορά, τις πολυεθνικές, τους διεθνείς καπιταλιστικούς οργανισμούς που φέρνουν φτώχεια και καταστροφή του περιβάλλοντος παγκόσμια. Στην Γένοβα αυτό το ποτάμι ήρθε πρόσωπο με πρόσωπο με τη πιο βέρβαρα αστυνομική βία, το πραγματικό πρόσωπο του κράτους που προστατεύει τα συμφέροντα των καπιταλιστών. Βγήκαμε νικητές από αυτή την σύγκρουση, οι 300.000 που διαδήλωσαν στην Γένοβα στις 21 Ιούλη έφυγαν πιο αποφασισμένοι να συνεχίσουν τη μάχη.

Και δυο μήνες μετά οι G8, οι "πλανητάρχες του καπιταλισμού" άρχισαν να ισοπεδώνουν μια από τις πιο φτωχές χώρες του κόσμου. Η καπιταλιστική παγκοσμιοποίηση έδειξε το στρατιωτικό της πρόσωπο.

"Ένα πραγματικό βήμα του κινήματος αξίζει όσο μια δωδεκάδα προγράμματα" έγραφε τον περασμένο αιώνα ο Ενγκελς. Οι πόλεμοι, η εκμετάλλευση, οι ρατσιστικές διακρίσεις και κάθε είδους καταπίεση είναι μόνιμα χαρακτηριστικά του καπιταλισμού. Αλλά υπάρχουν περιόδοι που τις συνδέσεις ανάμεσα σε όλα αυτά τις κάνουν μικρές σχετικά

ομάδες επαναστατών. Τώρα, αυτές τις συνδέσεις τις κάνουν εκατοντάδες χιλιάδες, εκατομμύρια άνθρωποι σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Γι' αυτό η μεγάλη πλειοψηφία των ακτιβιστών του αντικαπιταλιστικού κινήματος ρίχτηκε στη μάχη ενάντια στον πόλεμο των πλούσιων ενάντια στους φτωχούς. Βλέπει σαν αντίπαλό της δίπλα στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου ή το ΔΝΤ και τις στρατιωτικές μηχανές των μεγάλων ιμπεριαλιστικών κρατών και των συμμάχων τους.

Πολιτικές μάχες

Αυτό το ρόλο έπαιξε η Πρωτοβουλία ΓΕΝΟΒΑ 2001 - Παγκοσμιοποιείστε την Αντίσταση. Δεν πρόσθεσε απλά στον τίτλο της το "Σταματήστε τον Πόλεμο" αλλά πρωτοστάτησε στη μάχη για να το κάνει πράξη. Δεν πιστέψαμε ότι η επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου στους Δίδυμους Πύργους και το Πεντάγωνο θα κάνει πιο δύσκολα τα πράγματα για το αντικαπιταλιστικό κίνημα. Αντίθετα είπαμε ότι έχουμε να παίξουμε πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάπτυξη του αντιπολεμικού κινήματος. Και το αποδείξαμε με τη δράση μας.

Η ΓΕΝΟΒΑ 2001 πήρε την πρωτοβουλία για την οργάνωση των μεγάλων αντιπολεμικών συλλαλητηρίων και στις 27 Σεπτεμβρίου, στις 8 Οκτώβρη και στις 8 Νοέμβρη. Οχι μόνο μας, για να πούμε ότι κάναμε το καθήκον μας, αλλά μαζί με δεκάδες μαζικούς φορείς, με χιλιάδες κόσμο που θέλει να παλέψει ενάντια στον πόλεμο του Μπους.

Αυτή η προσπάθεια δεν είναι μόνο "οργανωτική". Δεν σημαίνει μόνο μια συνεχή κινητοποίηση για ενημέρωση, περιοδείες, συζήτηση άτομο το άτομο, εξορμήσεις, η παραγωγή χιλιάδων αφισών, προκηρύξεων και ότι χρειάζεται για να πετύχει μια διαδήλωση. Χρειάστηκε να επιμείνουμε στα πολιτικά ζητήματα που άνοιξε ο πόλεμος, ζητήματα που ήταν κρίσιμα για την ανάπτυξη του κινήματος.

Το κεντρικό ζήτημα ήταν αυτό των "ίσων αποστάσεων". Τμήματα της Αριστεράς, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα την ηγεσία του ΣΥΝ, θεωρούν ότι ταυτόχρονα με τον πόλεμο πρέπει να καταδικαστεί και η τρομοκρατία, ότι ο Μπιν Λάντεν είναι το ίδιο επικίνδυνος με τον Μπους. Αυτή η άποψη είναι λάθος. Τίποτα δεν συγκρίνεται με τη βαρβαρότητα των ιμπεριαλιστικών επεμβάσεων. Οι ΗΠΑ θέλουν να επιβάλουν την παγκόσμια ηγεμονία τους, όχι οι Ταλιμπάν.

Η πολιτική των "ίσων αποστάσεων" οδηγεί την αριστερά στην ουσία να απολογείται στους Ανδριανόπουλους για την αντίθεσή της στον πόλεμο. Και μαζί με την σύγχυση φέρνει την παράλυση και την αποχή. Ο ΣΥΝ δεν συμμετείχε στο συλλαλητήριο της 27 Σεπτεμβρίου, με τη δικαιολογία ότι το πλαίσιο της κινητοποίησης δεν καταδικάζει την τρομοκρατία. Την τελευταία στιγμή αποφάσισε να δηλώσει συμμετοχή στις 8 Νοέμβρη. Είναι μια στάση που απογοητεύει χιλιάδες αγωνιστές του που δεν θέλουν περιήλικες ισορροπίες με την Δαμονάκη

αλλά θέλουν να παλέψουν ενάντια στον πόλεμο.

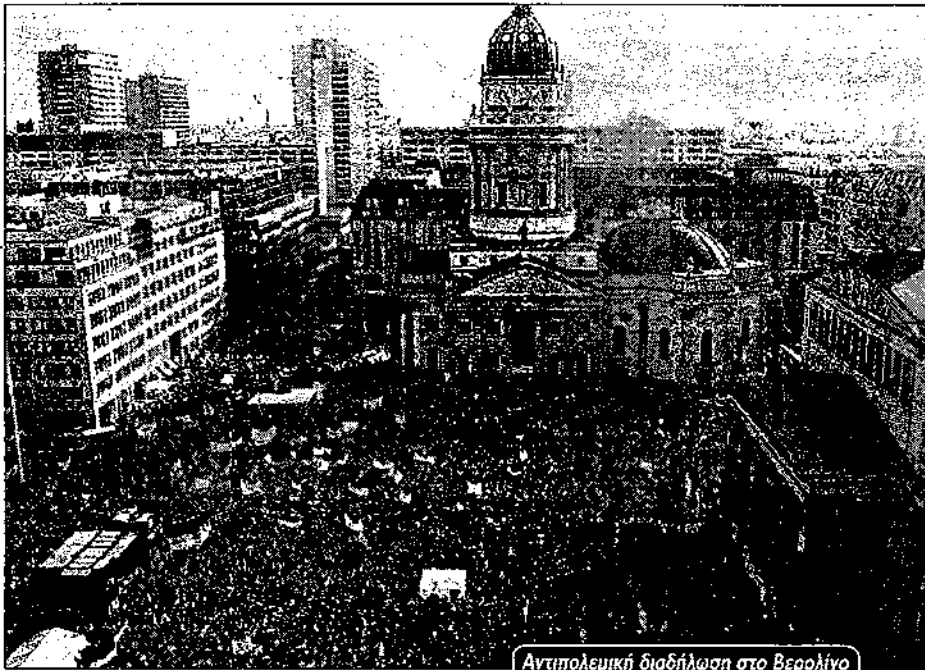
Το αντιπολεμικό κίνημα, όπως κάθε ζωντανό κίνημα είναι γεμάτο με συζητήσεις, ανταλλαγή γνώμων και ιδεών. Και εδώ έχει παίξει κεντρικό ρόλο η Πρωτοβουλία ΓΕΝΟΒΑ 2001. Η δράση είναι αυτό που αλλάζει τις ιδέες, κάνει αυτούς που συμμετέχουν να βλέπουν τον κόσμο με διαφορετικό μότι. Γεννάει ερωτήματα και αναζητήσεις. Γιατί είναι έτσι η κοινωνία; Μπορούμε να σταματήσουμε τον πόλεμο; Τι είδους κοινωνία μπορεί να αντικαταστήσει την σημερινή και πώς θα γίνει αυτό; Τι ρόλο παίζει η θρησκεία; Τέτοιες συζητήσεις γίνονται καθημερινά. Η Πρωτοβουλία ΓΕΝΟΒΑ 2001 περνάει με επιτυχία και αυτό το τεστ.

Οι δεκάδες συζητήσεις που έχουν οργανωθεί σε γειτονιές, σχολές και εργατικούς χώρους είναι η μια πλευρά. Το Αντικαπιταλιστικό Φεστιβάλ που οργανώσαμε στις 5-6-7 Οκτώβρη "έδωσε" με τις συζητήσεις του τη Γένοβα με το αντιπολεμικό κίνημα. Το ίδιο και το διήμερο που οργάνωσαν οι αντιπολεμικές επιτροπές στις σχολές με την ΓΕΝΟΒΑ 2001 στις 1 και 2 Δεκέμβρη.

Το αντικαπιταλιστικό κίνημα έχει παίξει αυτό τον ρόλο παντού, όχι μόνο στην Ελλάδα. Στην Ευρώπη, το αντιπολεμικό κίνημα είναι πιο δυνατό στις χώρες που έγινε η μεγαλύτερη κινητοποίηση για την Γένοβα. Αυτό ισχύει προφανώς για την Ιταλία. Η παραδοσιακή πορεία ειρήνης Περούτζιο-Ασίζι φέτος είχε τη μαζικότητα της Γένοβας. Το υπόβαθρο των γιγάντιων αντιπολεμικών κινητοποιήσεων είναι η αναγέννηση της ιταλικής αριστεράς και της μαχητικότητας σε μεγάλα κομμάτια της εργατικής τάξης και της νεολαίας που έφερε η Γένοβα.

Σε μια από τις πρώτες αντιπολεμικές κινητοποιήσεις στη Ρώμη ένα πλακάτ έδειχνε παραστατικά τις διαθέσεις που επικροτούν σε αυτό τον κόσμο. Ο Μπερλουσκόνι μόλις είχε κάνει τις εμετικές δηλώσεις του περί "υπερσπίσης του δυτικού πολιτισμού". Το πλακάτ είχε δυο φωτογραφίες, μια του Μπερλουσκόνι και μια ενός μουσουλμάνου. Και έγραφε "Αν αυτό (ο Μπερλουσκόνι) είναι ο πολιτισμός, τότε καλύτερα το Ισλάμ".

Στα μέσα του Νοέμβρη, 250.000 μετολλεργάτες της ΗΟΜ κατέβηκαν σε απεργία και πανταλική διαδήλωση στη Ρώμη. Τα αντικαπιταλιστικά και αντιπληρεμικά μηνύματα γέμιζαν τις απεργιακές διαδηλώσεις.

Αντιπολεμική διαδήλωση στο Βερολίνο στις 13 Οκτώβρη 2001

Πολλά τοπικά παραρτήματα του συνδικάτου είχαν κατέβει με πανό "Σύμβαση και Ειρήνη". Στη διαδήλωση συμμετείχε και το Κοινωνικό Φόρουμ (που μετά τη Γένοβα έχει απλωθεί σε όλη την Ιταλία) με σύνθημα "Γενική Απεργία ενάντια στον πόλεμο". Στα τέλη του Νοέμβρη ο Μπερλουσκόνι έστησε μια φιάστα για να στηρίξει τον πόλεμο. Μάζεψε 30.000 οπαδούς του. Την ίδια ώρα, γινόταν μια διαδήλωση 100.000 ενάντια στον πόλεμο.

Στη Βρετανία οι αντιπολεμικές διαδηλώσεις είναι οι μεγαλύτερες τέτοιες κινητοποιήσεις που έχουν γίνει εδώ και δεκαετίες. 50.000 διαδήλωσαν στο Λονδίνο στις 13 Οκτώβρη. Την επόμενη μέρα η εφημερίδα Γκάρντιαν έγραφε ότι "οι υπουργοί της κυβέρνησης ξαφνιάστηκαν από τον όγκο της διαδήλωσης". Στις 18 Νοέμβρη θα πρέπει να ξαφνιάστηκαν διπλά, γιατί εκείνη τη μέρα οι διαδηλωτές έφτασαν τις 100.000. Χιλιάδες αγωνιστές από την Βρετανία είχαν κινητοποιηθεί για την Γένοβα γύρω από τη πρωτοβουλία Globalise Resistance. Ήταν η μαγιά για το τεράστιο δίκτυο αντιπολεμικών επιτροπών και πρωτοβουλιών που έχουν απλωθεί παντού γύρω από την Συμμαχία ενάντια στον Πόλεμο που οργανώνει τις κινητοποιήσεις.

Το αντιπολεμικό κίνημα στις ΗΠΑ έχει να παλέψει το θηρίο μέσα στη φωλιά του. Και όμως, χιλιάδες διαδηλωτές έχουν βγει στους δρόμους της Ουάσιγκτον, της Ν.Υόρκης, του Σαν Φρανσίσκο. Το κίνημα έχει απλωθεί σε πάνω από 100 πανεπιστήμια. Η ροχακοκαλιά του και εδώ είναι οι ακτιβιστές του Σιάτλ. Στις 29 Σεπτεμβρη είχε προγραμματισθεί μια μεγάλη διαδήλωση ενάντια στην σύνοδο του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας στην Ουάσιγκτον. Η σύνοδος αναβλήθηκε μετά τις 11 Σεπτεμβρη, και το συντονιστικό των οργανώσεων που καλούσε στην κινητοποίηση αποφάσισε να την αναβάλει. Όμως οι περισσότερες οργανώσεις από αυτές, αποφάσισαν να ορίσουν την 29 Σεπτεμβρη σαν μέρα δράσης ενάντια στον πόλεμο. 15.000 διαδήλωσαν στην Ουάσιγκτον και χιλιάδες σε άλλες πόλεις.

Τίποτα από αυτό δεν έγινε αυτόματα. Το ζήτημα με ποιες ιδέες ήταν εξοπλισμένο το αντικαπιταλιστικό κίνημα για να δώσει αυτή τη μάχη, να

πυροδοτήσει την τεράστια αντιπολεμική διάθεση, έπαιξε αποφασιστικό ρόλο. Αυτή είναι η διαφορά ανάμεσα στην Βρετανία, την Ελλάδα και την Ιταλία με αλλού. Αυτό φαίνεται στην περίπτωση της Γαλλίας. Η χώρα όπου το κίνημα ενάντια στην καπιταλιστική παγκοσμιοποίηση έχει τεράστιο ακροατήριο, που έχει το υψηλότερο επίπεδο των εργατικών αγώνων στην Ευρώπη, έχει τις μικρότερες αντιπολεμικές κινητοποιήσεις. Η αιτία είναι ότι κομμάτια του -ανάμεσά τους και οι πιο μεγάλες οργανώσεις της άκρας αριστεράς- έχουν υιοθετήσει την στάση των "ισών αποστάσεων".

Στη Μέση Ανατολή εκατομμύρια άνθρωποι, η μεγάλη πλειοψηφία, μισεί τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό έχει ζήσει στο πετσί της τί σημαίνει παγκοσμιοποίηση: φτώχεια, δικτατορίες, επεμβάσεις.

Το ποια δύναμη θα εκφράσει αυτή την αγωνία είναι το ζητούμενο. Εδώ "μετράει" το αντιπολεμικό κίνημα, οι ιδέες του Σιάτλ και της Γένοβα. Στις 5 και 8 Νοέμβρη στη Βηρυτό του Λιβάνου έγινε ένα Παγκόσμιο Φόρουμ -που συνοδεύτηκε με διαδηλώσεις- ενάντια στην Σύνοδο του ΠΟΕ. Εγινε στα πρότυπα των αντι-συνόδων που έχει οργανώσει το αντικαπιταλιστικό κίνημα στην Πράγα, το Πόρτο Αλέγκρε, την Γένοβα. Το αντικαπιταλιστικό κίνημα μπορεί να εμπνεύσει αυτό τον κόσμο που δίνει ηρωικές μάχες ενάντια στον ιμπεριαλισμό, όπως στην Παλαιστίνη.

Το αντιπολεμικό κίνημα έχει μπροστά του και άλλες μάχες. Τα κανάλια και οι εφημερίδες κηρύσσουν κάθε μέρα το τέρμα του πολέμου στο Αφγανιστάν. Και κάθε μέρα, περισσότερο αίμα χύνεται. Μπορεί οι Ταλιμπάν να παρέδωσαν το προπύργιό τους στην Κανταχάρ. Όμως ο αμερικάνικος στρατός θα μείνει για να εξασφαλίσει τα συμφέροντα των ΗΠΑ στους δρόμους του πετρελαίου. Και οι διάφοροι πολέμαρχοι θα συνεχίσουν τις μάχες -με την στήριξη των γεγονικών κρατών- για το ποιος θα πάρει το πάνω χέρι. Ο Μπους και ο Ράμφελντ, απειλούν να επεκτείνουν τον πόλεμο από το Ιράκ μέχρι την Σομαλία και την Υεμένη.

Ο πόλεμος δεν τελείωσε για τους Παλαιστίνους. Ο Σαρόν κλιμακώνει το αιματοκύλισμα της Ιντιφάντα. Ούτε για τον Σημίτη τελείωσε ο πόλεμος. Θέλει να στείλει στρατό για να εξασφαλίσει ότι οι έλληνες καπιταλιστές θα καθίσουν στο τραπέζι της μοιρασιάς των λαφύρων από τα πετρέλαια. Αυτό διεκδικεί όταν λέει ότι "είμαστε στο πλευρό των συμμάχων" δίνει τις βάσεις στον Μπους και ταυτόχρονα σφίγγει τα χέρια με τον κασάπη Πούτιν.

Γι' αυτό το αντιπολεμικό κίνημα πρέπει να δυναμώσει και άλλο. Να δέσει τις μάχες του με τον αγώνα ενάντια στα ρατσιστικά τείχη που υψώνουν σε πρόσφυγες και μετανάστες οι κυβερνήσεις της Ε.Ε. Να συνδεθεί αλλά και να εμπνεύσει τις μάχες ενάντια στις απολύσεις, τη λιτότητα, την προσπάθεια των καπιταλιστών σε όλο τον κόσμο να φορτώσουν την οικονομική κρίση τους στις δικές μας πλάτες. Εχουμε να σταματήσουμε ένα πόλεμο, αλλά και να συγκρουστούμε συνολικά με το σύστημα που τον γεννάει και τον θρέφει.

ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

σταυροδρόμι ιμπεριαλιστικών επεμβάσεων

Ο *Τζόναθαν Νηλ* περιγράφει το μαρτύριο ενός λαού που βρέθηκε στο επίκεντρο των ανταγωνισμών για τα πετρέλαια.

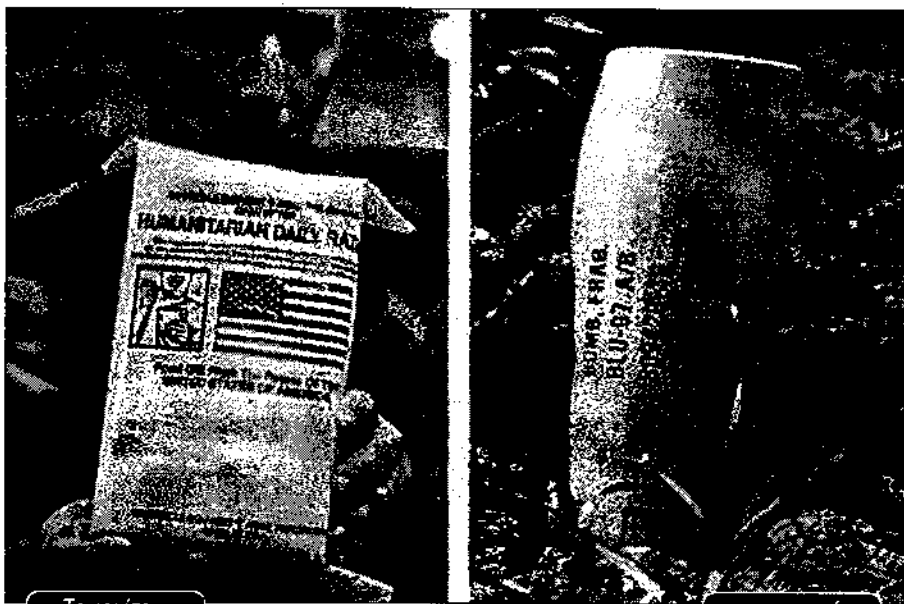
Εζησο στο Αφγανιστάν από το 1971 ως το 1973. Εκείνη την εποχή το Αφγανιστάν ήταν μια φεουδαρχική χώρα και σε κάθε χωριό υπήρχαν ένας ή δύο μεγάλοι γαιοκτήμονες. Η πλειοψηφία του κόσμου ήταν κολήγοι, άνθρωποι που εργάζονταν στη γη αυτών των γαιοκτημόνων και σε αντάλλαγμα έπαιρναν ένα ποσοστό της σοδειάς. Σε κάποιες περιοχές το ποσοστό που έπαιρναν ήταν το ένα τρίτο της σοδειάς, σε κάποιες άλλες ήταν το ένα πέμπτο και οι γαιοκτήμονες έπαιρναν αντίστοιχα τα δύο τρίτα ή τα τέσσερα πέμπτα της σοδειάς. Το εισόδημα των περισσότερων ανθρώπων, είτε πρόκειται για κολή-

γους, είτε για εργάτες ή βοσκούς, έφτανε για να αγοράσει ψωμί για δύο ενήλικες και δύο παιδιά το πολύ. Το Αφγανιστάν είναι μια χώρα ορεινή, με πολλές ερήμους και όλος αυτός ο κόσμος μιας και δεν είχε αρκετό εισόδημα για να αγοράσει ξύλα, υπέφερε από το κρύο. Ήταν και παραμένει μια απελπιστικά φτωχή χώρα. Μόνο το 2% της γης είναι καλλιεργήσιμο.

Η εξουσία βρισκόταν στους γαιοκτήμονες της υπαίθρου που ζούσαν σε κάστρα και την διατηρούσαν χρησιμοποιώντας ομάδες οπλισμένων ανδρών. Στην κορυφή αυτού του φεουδαρχικού συστήματος βρισκόταν η δικτατορία του βασιλιά Ζαχίρ Σαχ. Παντού έβλεπε κανείς την μυ-

Η Καμπούλ μετά τους βομβαρδισμούς

Το καρότο...

...και το μαστίγιο

σική αστυνομία, τα τόγματα θανάτου, την κατοπείση. Το καθεστώς του Ζοκάρ όμως, δεν μπορούσε να φορολογήσει ούτε τους γαιοκτήμονες ούτε τους χωρικούς, άρα βρέθηκε να εξαρτάται από την εξωτερική βοήθεια των Ηνωμένων Πολιτειών και της Σοβιετικής Ένωσης.

Το Αφγανιστάν έχει μεγάλη παράδοση αντίστασης στον ιμπεριαλισμό. Η Βρετανία εισέβαλε το 1838, το 1878 και ξανά το 1919. Σε κάθε μία απ' αυτές τις εισβολές, οι φεουδάρχες συνεργάζονταν με τους Βρετανούς και ο σπλάς κόσμος αντιστεκόταν και τους έδιωχνε κάτω από τη σημαία του ισλάμ. Οι Αφγανοί ήταν γνωστοί σαν οι πιο σκληροπυρηνικοί μουσουλμάνοι και αυτό ήταν κομμάτι της αντίστασης στον ιμπεριαλισμό. Όταν λέω πως ήταν οι πιο σκληροπυρηνικοί δεν σημαίνει π.χ. ότι προσεύχονταν κάθε μέρα. Το ισλάμ ήταν γι' αυτόν τον κόσμο μία πολιτική αντίστασης στον ιμπεριαλισμό.

Το Αφγανιστάν είναι μια βαθιά σεξιστική χώρα, όπως άλλωστε είναι και η Ελλάδα ή οι ΗΠΑ. Όμως, στα δύο χρόνια που πέρασα στο χωριό των Παστούν, κοντά στο Τζαλαλαμπαντ και την Καντοκάρ, μόνο στα τέσσερα πλουσιότερα νοικοκυριά από τα διακόσια, οι γυναίκες φορούσαν τη μπούργκα. Σε όλα τα υπόλοιπα σπίτια, οι γυναίκες φορούσαν απλώς ένα μαντήλι για να τις προστατεύει από τον ήλιο, αφού δουλεύανε στα χωράφια. Και στις πόλεις, οι γυναίκες της εργατικής αλλά και της άρχουσας τάξης, δεν φορούσαν την μπούργκα.

Παρόλη την οικονομική βοήθεια από το εξωτερικό, η χώρα δεν βιομηχανοποιούνταν γιατί αυτό θα κατέστρεφε τη φεουδαρχική εξουσία του βασιλιά και των γαιοκτημόνων. Όμως η εξωτερική βοήθεια ξοδεύονταν για την παιδεία και τις κοινωνικές υπηρεσίες. Η παλιά άρχουσα τάξη ήταν πολύ μικρή. Οι σπουδαστές στα σχολεία και τα πανεπιστήμια ήταν κυρίως παιδιά μικροϊδιοκτητών γης ή εργατών της γης που έπαιρναν ένα ποσοστό της σοδειάς. Αυτοί οι σπουδαστές έφεραν μαζί τους από την ύπαιθρο και το μίσος που έτρεφαν για τους μεγαλογαιοκτήμονες και τον βασιλιά και ήθελαν να δουν το Αφγανιστάν να γίνεται μια μοντέρνα βιομηχανική χώρα.

Η πλειοψηφία στράφηκε στον κομμουνισμό και μια μειοψηφία στον ισλαμισμό. Αυτή η μειοψηφία δεν είχε όμως σαν πρότυπο την παλιότερη παράδοση των χωριών του Αφγανιστάν, που στηριζόταν στον μυστικισμό και τις προσευχές. Οι νέοι ισλαμιστές απέρριπταν αυτό το είδος του ισλαμισμού. Η πολιτική τους είχε τις ρίζες της στις ομάδες ισλαμιστών στην Αιγύπτο, στο πανεπιστήμιο Αλεξάνδρου του Καΐρου, που

δεν είχε σχέση με τον μεσαίωνα, αλλά είχε αναπτυχθεί στις αρχές του 20ού αιώνα, σαν αντίσταση στον ιμπεριαλισμό και τον σοσιαλισμό.

Τη δεκαετία του '70 οι κομμουνιστές ήταν πολύ πιο δυνατοί από τους ισλαμιστές στα πανεπιστήμια και τα σχολεία. Οι ισλαμιστές δεν ήταν σαν τους μουλάδες του χωριού, αλλά ούτε και απλοί θρησκόληπτοι εργάτες. Οι ηγέτες τους για παράδειγμα ήταν μηχανικοί και όχι μουλάδες. Το 1975 οι ισλαμιστές εξορίστηκαν από τη χώρα και κατέφυγαν στο γειτονικό Πακιστάν.

Την περίοδο που πέρασα στο Αφγανιστάν, οι άνθρωποι που θαύμαζα ιδιαίτερα ήταν οι κομμουνιστές. Ήταν οι πιο γενναίοι και τίμιοι άνδρες και γυναίκες της γενιάς τους. Οργάνωναν την αντίσταση στα πα-

νεπιστήμια και τις πόλεις με απίστευτο θάρρος και σε φοβερά δύσκολες συνθήκες. Ένα βράδι του 1978 η κυβέρνηση προσπάθησε να φυλακίσει και να δολοφονήσει όλους τους κομμουνιστές ηγέτες. Εκείνο το βράδι οι κομμουνιστές αντέδρασαν με πραξικόπημα που στηρίχτηκε κύρια σε μορφωμένους αξιωματικούς του στρατού που επηρεάζονταν από τη νέα ριζοσπαστικοποίηση των φοιτητών.

Κάθε νέος άντρας στο Αφγανιστάν υπηρετούσε στο στρατό για δύο χρόνια. Αντί όμως οι κομμουνιστές να οργανώσουν τους απλούς φαντάρους ενάντια στους αξιωματικούς, οργάνωσαν τους αξιωματικούς για να δώσουν εντολές στους φαντάρους. Στις πόλεις το έκαναν αυτό με επιτυχία.

Οι μόνες ελεύθερες εκλογές στο Αφγανιστάν ήταν το 1951 και το 1969 και περιοριζόταν μόνο στην πόλη της Καμπούλ. Το 1951 κέρδισαν τις εκλογές οι κομμουνιστές. Το Αφγανιστάν μπορεί σήμερα να καθορίζεται από τη δεξιά, όχι γιατί ήταν πάντα έτσι, αλλά εξαιτίας των λαθών των κομμουνιστών, που είχαν κερδίσει τον κόσμο των πόλεων στις ιδέες τους, αλλά όχι και τον κόσμο της ύπαιθρου. Σ' εκείνες τις περιοχές η καταπίεση των γαιοκτημόνων ήταν πολύ ισχυρότερη.

Όταν οι κομμουνιστές πήραν την εξουσία με το πραξικόπημα, έκαναν αμέσως δύο πράγματα: εξέδωσαν ένα διάταγμα που καταργούσε την ιδιοκτησία των γαιοκτημόνων πάνω στη γη και την ξαναμοίραζε στους απλούς αγρότες και ένα δεύτερο που απαγόρευε στους άνδρες να «αγοράζουν» με χρήματα τη γυναίκα που παντρεύονταν. Αυτά ήταν τα δύο αιτήματα για τα οποία οι κομμουνιστές ήταν έτοιμοι να παλέψουν και να πεθάνουν: η απελευθέρωση των γυναικών και ο αναστασμός της γης. Οι δύο αυτές αποφάσεις όμως δεν ήταν τίποτε άλλο από διακηρύξεις, μιας και δεν υπήρχε οργανωμένος κόσμος που να υποστηρίξει αυτά τα μέτρα στην ίδια την ύπαιθρο.

Στα χωριά οι μουλάδες και οι γαιοκτήμονες αντέδρασαν λέγοντας πως οι κομμουνιστές είναι υπηρέτες της Ρωσίας και πως πρόκειται για μια νέα ιμπεριαλιστική εισβολή όπως αυτές της Βρετανίας. Επειδή οι κομμουνιστές δεν είχαν την υποστήριξη ούτε των απλών χωρικών, ούτε των παιδιών τους, των φαντάρων, πήγαν στα χωριά χρησιμοποιώντας τα τζιπ του παλιού καθεστώτος, τις στολές του ίδιου του ιμπεριαλισμού, την παλιά μυστική αστυνομία, για να επιβληθούν με τη βία. Οι χωρικοί αντιστάθηκαν και εξεγέρθηκαν ενάντια στο νέο καθεστώς. Σε όλες τις περιόδους οι Αφγανοί ήταν έτοιμοι να ξεγεληθούν για να κα-

τακτήσουν την ελευθερία τους από όποιον την απειλούσε. Οι κομμουνιστές χρησιμοποίησαν κυρίως τη μυστική αστυνομία και τα βασανιστήρια για να τους καταστείλουν. Πολύ γρήγορα όμως κατέφυγαν στην παλιά μέθοδο των βομβαρδισμών. Δεν μπορείς να κάνεις ταξικό πόλεμο βομβαρδίζοντας χωριά, προσπαθώντας να εξολοθρεύσεις τους αγρότες. Όσο λοιπόν αυξανόταν η ένταση των βομβαρδισμών, τόσο δυνάμωνε και η αντίσταση των χωρικών.

Η στρατιωτική επέμβαση της Ρωσίας

Τη λύση για το νέο καθεστώς την έδωσε η Σοβιετική Ένωση στέλνοντας στρατό, όχι επειδή ήθελε να απελευθερώσει το Αφγανιστάν, αλλά επειδή φοβόντουσαν και οι ίδιοι τα ισλαμικά κινήματα στο εσωτερικό τους, σε περιοχές πλούσιες σε πετρέλαιο, όπως το Τουρκμενιστάν, το Τατζικιστάν, το Ουζμπεκιστάν. Ο στρατός της Σοβιετικής Ένωσης έδρασε στο Αφγανιστάν για 8 χρόνια βομβαρδίζοντας χωριά, πυροβολώντας από ελικόπτερα, ρίχνοντας βόμβες ναπάλμ. Κάποιοι κάνουν λόγο για δύο εκατομμύρια νεκρούς απ' αυτόν τον πόλεμο, κάποιοι άλλοι για ένα εκατομμύριο. Μπορεί να ήταν και μισό εκατομμύριο. Αλλά ακόμα και τόσοι να ήταν, αυτός ο αριθμός είναι εκατό φορές μεγαλύτερος από όσους πέθαναν στην επίθεση στους Δίδυμους Πύργους της Νέας Υόρκης στις 11 Σεπτεμβρίου. Κι αυτό σε μια χώρα που έχει λιγότερο από το ένα δέκατο του πληθυσμού των ΗΠΑ. Αυτό σημαίνει πως ο αντίκτυπος των ρωσικών επιδρομών ήταν χίλιες φορές μεγαλύτερο απ' αυτό της επίθεσης στις 11 Σεπτεμβρίου. Αυτό δεν το λέω για να υποβιβάζω το πόσος κόσμος υπέφερε από την επίθεση στη Νέα Υόρκη. Γεννήθηκε στη Νέα Υόρκη. Αλλά κανείς δεν μπορεί να καταλάβει πώς νιώθουν οι Αφγανοί για τους βομβαρδισμούς ή για τους κομμουνιστές, αν δεν γνωρίζει την έκταση εκείνου του Ολοκαυτώματος.

Οι αφγανοί κομμουνιστές ήρθαν σε κρίση λόγω της σοβιετικής εισβολής. Άρχισε μια αδιάκοπη πάλη ανάμεσα στις διαφορετικές ομάδες και φράξες μεταξύ τους. Κεντρικά όμως, σαν οργάνωση, οι κομμουνιστές πολέμησαν στο πλευρό των Ρώσων. Υπολογίζεται ότι περίπου 1.000.000 άνθρωποι έμειναν ανάπηροι από τις νάρκες και αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν περίπου 6.000.000 άνθρωποι, σε μια χώρα με 20.000.000 πληθυσμό. Υπήρχαν 2.000.000 Αφγανοί στο Πακιστάν, 2.000.000 στο Ιράν και 2.000.000 εσωτερικοί μετανάστες. Για να καταλάβετε την έκταση του εγκλήματος, σκεφτείτε ότι είναι ανάλογο με το αν, για παράδειγμα οι φεμινίστριες σκότωναν 250.000 ανθρώπους στην Ελλάδα και η μόνη αντίσταση σ' αυτές ερχόταν από τον Τζορτζ Μπους και τον Πάπα. Ακούγεται σαν ανέκδοτο, αλλά στην πραγματικότητα ήταν μια τραγωδία.

Οι κομμουνιστές έκαναν το λάθος ότι στο κέντρο της πολιτικής τους ήταν η επανάσταση από το πάνω, αφού είχαν σαν πρότυπο το μοντέλο της Σοβιετικής Ένωσης. Κοιτούσαν επίσης προς τον Μάο, τον Χο Τσι Μιγκ, τον Κάστρο, τον Τσε Γκεβέρα, που είχαν ακριβώς αυτό σαν κέντρο της πολιτικής τους. Δεν είναι ότι ήταν διεφθαρμένοι ή χωρίς αρχές, αυτά ήταν τα μόνα μοντέλα που έβλεπαν.

Το κίνημα της αντίστασης στους Ρώσους δεν ήταν σαν τα άλλα εθνοκοσμοαπελευθερωτικά κινήματα. Δεν υπήρχε κάποιο κόμμα που την οργάνωνε, ούτε κομιά συντονισμένη στρατιωτική οργάνωση. Οι άνθρωποι πολεμούσαν από χωριό σε χωριό. Το μισό χωριό μπορεί να ήταν σίτες και το άλλο μισό σουνίτες μουσουλμάνοι και πολεμούσαν ξεχωριστά με τους δικούς τους νέους ηγέτες, αφού οι παλιοί γιαοκλήμονες είχαν ήδη διαφύγει προς το Πακιστάν και αργότερα τις ΗΠΑ. Αυτοί οι νέοι αγωνιστές ονομάστηκαν «ιεροί αγωνιστές», μουτζαχεντίν, αναφέρονταν στην παλιά αντίσταση στους Βρετανούς και υπερασπιζόνταν τις περιοχές τους και μόνο αυτές από πιθανές επιδρομές των Ρώσων.

Η επίσημη έκφραση αυτής της αντίστασης ήταν εφτά ισλαμικά κόμ-

Πρώτα οι Ρώσοι, μετά οι Αμερικανοί, τώρα και οι δύο μαζί

ματα που βρίσκονταν στην πόλη Πεσαβάρ του Πακιστάν και στελεχώθηκαν από εξόριστους ισλαμιστές του Αφγανιστάν. Επαιρναν χρήματα και όπλα από το ίδιο το Πακιστάν, τη Σαουδική Αραβία και τις ΗΠΑ. Οι ηγέτες αυτών των εφτά κομμάτων έκλεψαν μεγάλο μέρος των χρημάτων και πούλησαν μεγάλο μέρος των όπλων. Ήταν ασφαλείς στην Πεσαβάρ και δεν χρειαζόταν να πολεμήσουν. Μέσα σε τέσσερα χρόνια είχαν προκαλέσει την οργή και την απογοήτευση στους υποστηρικτές τους μέσα στο Αφγανιστάν. Οι συμμαχίες ανάμεσα στους τοπικούς ηγέτες και τα κόμματα άλλαζαν συνεχώς. Αν οι τοπικοί ηγέτες σε μια περιοχή υποστήριζαν το ένα κόμμα, τότε τα γύρω μικρότερα χωριά υποστήριζαν το άλλο. Έδιναν την υποστήριξή τους σε όποιο κόμμα τους έδινε όπλα.

Η αντίσταση του λαού του Αφγανιστάν ήταν ηρωική και κέρδισε μετά από 8 χρόνια μαζικών δολοφονιών, το 1988, όταν ρώσικος στρατός αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη χώρα. Οι Αφγανοί άρχισαν να ελπίζουν και να προσεύχονται για ειρήνη. Αυτό που συνέβη ήταν ότι τα ισλαμικά κόμματα άρχισαν να πολεμούν το ένα το άλλο. Η μοναδική πόλη που δεν είχε καταστραφεί από τις ρώσικες βόμβες ήταν η Καμπούλ. Στους λόφους γύρω από αυτή την πόλη έστησαν τα κανόνια τους το κάθε ένα από τα ισλαμικά κόμματα και άρχισαν να βομβαρδίζουν την εργασιακή τάξη της Καμπούλ. Ο πόλεμος συνεχιζόταν για χρόνια σε κάθε γειτονιά της.

Το 1988 οι ΗΠΑ σταμάτησαν να επιδοτούν τα ισλαμικά κόμματα γιατί ο λόγος που τα επιδοτούσαν ήταν επειδή πολεμούσαν τους Ρώσους. Δεν ήθελαν όμως να στηρίξουν μια ισλαμική κυβέρνηση. Τα κόμματα αυτά άρχισαν να επιδοτούνται από τη Σαουδική Αραβία, το Πακιστάν, τη Ρωσία, το Ουζμπεκιστάν, το Ιράν και την Ινδία, τασκίζοντας τις ελπίδες του κόσμου για ειρήνη. Η πλειοψηφία του κόσμου αφιέρωσε τη ζωή του στον κομμουνισμό ή το ισλάμ και όλοι προδόθηκαν. Ετσι βρήκε το έδαφος να αναπτυχθεί ο εθνικισμός, όχι γιατί αυτό ανήκει στην παράδοση του Αφγανιστάν. Από το 1945 μέχρι και το 1988, η βασική διαίρεση της κοινωνίας ήταν ταξική. Τώρα το Αφγανιστάν συγκλονίζουν τερράστιες εθνικές εκκαθαρίσεις, πράγμα που δεν συνέβαινε ποτέ στο παρελθόν. Είναι φαινόμενο του 21ου αιώνα και όχι του 18ου.

Ποιοι είναι οι Ταλιμπάν

Και αφού ο πόλεμος συνεχιζόταν για χρόνια, εμφανίστηκε μία λύση, οι Ταλιμπάν, που ξεκίνησαν από το νότιο τμήμα της χώρας. Ταλιμπάν σημαίνει φοιτητής. Κάθε φορά που διαβάζετε στις εφημερί-

δες ότι σκοτώνουν τους Ταλιμπάν, πρέπει να το μεταφράζετε και να ακεφέτεστε ότι σκοτώνουν τους φοιτητές. Δεν είναι οι φοιτητές των πανεπιστημίων, αλλά οι σπουδαστές των μικρών κατηχητικών σχολείων των χωριών, άνδρες στην πλειοψηφία τους, που σπούδασαν δύο ή τρία χρόνια για να γίνουν μουλάδες και προέρχονταν από οικογένειες προσφύγων και φτωχές οικογένειες. Ο ηγέτης των Ταλιμπάν, ο μουλάς Ομάρ, φοίτησε για τέσσερα χρόνια σ' ένα απ' αυτά τα σχολεία. Αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι μουσουλμάνοι φονταμενταλιστές, ανήκουν στην παράδοση του παλιού ισλάμ των χωριών. Ελεγαν πως τόσα χρόνια τα κόμματα πολεμούν πάνω από τα πώματά μας και υποσχόνταν ειρήνη. Και είχαν την υποστήριξη του πακιστανικού στρατού, της Σαουδικής Αραβίας και των ΗΠΑ.

Οι Αμερικανοί έδωσαν την υποστήριξη τους στους Ταλιμπάν, γιατί ήθελαν να περάσουν έναν πετρελαιοαγωγό μέσα από το Αφγανιστάν, για να μεταφέρουν τα πετρέλαια των περιοχών που ανήκαν στην πρώην Σοβιετική Ένωση. Το πετρέλαιο αυτών των περιοχών τα διεκδικούν η Ρωσία, η Κίνα, το Ιράκ, η Τουρκία, οι ΗΠΑ. Για να τα ελέγξει κανείς χρειάζεται έναν αγωγό. Οι Ιρανοί χιζούν έναν τέτοιο αγωγό, οι Ρώσοι έχουν ήδη, η Κίνα χιζεί άλλον ένα, άρα και οι Αμερικανοί χρειάζονταν έναν αγωγό. Ο πιο φτηνός τρόπος ήταν να περνάει μέσα από το Τουρκμενιστάν και να καταλήγει, μέσω του Αφγανιστάν, στη θάλασσα του Πακιστάν ακολουθώντας μια διαδρομή 600 χιλιομέτρων. Έτσι οι Αμερικανοί αυτό που χρειάζονταν ήταν μια ισχυρή κυβέρνηση και ειρήνη στο Αφγανιστάν.

Οι Ταλιμπάν είχαν την υποστήριξη της πλειοψηφίας του κόσμου που είχε εναποθέσει τις ελπίδες του για ειρήνη σ' αυτούς. Υποστηρίζονταν και από τους Αμερικανούς, άρα έμοιαζαν αρκετά δυνατοί για να το κάνουν. Η αντίσταση των ισλαμιστών πολέμαρχων κατέρρεε καθώς οι Ταλιμπάν κέρδιζαν έδαφος.

Ο στρατός των Ταλιμπάν αποτελούνταν από έφηβους σπουδαστές κατηχητικών οι πρώην αξιωματικούς του πακιστανικού καθώς και του κομμουνιστικού στρατού. Μία από τις πιο θλιβερές σελίδες της αφγανικής ιστορίας είναι ότι οι παλιοί κομμουνιστές απαρνούντοσαν το παρελθόν τους, άλλαξαν ονόματα και ισχυριζονταν πως πάντα ήταν ισλαμιστές. Οι Ταλιμπάν κατέλαβαν όλο το Αφγανιστάν και η τελευταία πόλη που παραδόθηκε από τους ισλαμιστές πολεμιστές ήταν το Μαζάρ-ι-Σαρίφ. Οι κάτοικοι αυτής της περιοχής για το Αφγανιστάν είναι ότι οι μαύροι για τις ΗΠΑ, καθώς είναι η πιο φτωχή περιοχή της χώρας όπου ζει η μισή εργατική τάξη. Όταν οι Ταλιμπάν μπήκαν στις γειτονιές της πόλης, οι εργάτες αρνήθηκαν να παραδώσουν τα όπλα τους, εξεγέρθηκαν και τους έδιωξαν, κάτι που ήταν πρωτοφανές για την ιστορία της χώρας. Οι Ταλιμπάν επανήλθαν με περισσότερα όπλα και χρήματα και αφού κατέσφαξαν τον πληθυσμό, κατέλαβαν την Μαζάρ-ι-Σαρίφ.

Η κυβέρνηση των ΗΠΑ όμως, δεν εξέλαβε αυτή την κίνηση σαν ένδειξη δύναμης, αλλά αντίθετα ανηρούσε πως οι Ταλιμπάν δεν ήταν μια σταθερή εξουσία και άρα ο πετρελαιοαγωγός τους δεν θα ήταν και τόσο ασφαλής. Και αυτό είναι πολύ σημαντικό. Ο κόσμος της Καμπούλ έδωσε αρχικά, στη δεκαετία του '70, την υποστήριξη του στους κομμουνιστές. Επειτα, με τη ρωσική εισβολή, έβλεπε κανείς τον κόσμο να ανεβαίνει στις στέγες των σπιτιών και να φωνάζει μέσα στη νύκτα «ο θεός είναι μεγάλος». Οι γυναίκες και τα κορίτσια των πανεπιστημίων πάλεψαν ξανά και ξανά με διαδηλώσεις ενάντια στη μπουργκα. Τη δεκαετία του '60 οι φοιτητές έκαναν μια διαδήλωση μέσα από την Καμπούλ φορώντας φούστες που οι μουλάδες κινήσαν άγρια. Τώρα, με τη ρωσική εισβολή οι φοιτητές συγκεντρώνονταν στα προάστια, προσεύχονταν στο θεό και καλούσαν τους άντρες της χώρας να πολεμήσουν τους άθεους εισβολείς.

Αυτή είναι η τραγωδία του Αφγανιστάν και όταν καταλάβει κανείς αυτό, μπορεί να καταλάβει και το φαινόμενο Ταλιμπάν. Ο ισλαμισμός των Ταλιμπάν ανήκει στην παράδοση του παλιού, αντιιμπεριαλιστικού ισλάμ, του ισλάμ που παλεύει ενάντια στους εισβολείς και τις βόμβες τους. Η πλειοψηφία του κόσμου αποδέχτηκε την πολεμική τους προσπάθεια, παρόλο που τους μισούσε. Το έκανε γιατί σκεφτόταν πως μια συμβιβαστική ειρήνη είναι καλύτερη από τη συνέχιση ενός «καλού» πολέμου.

Στις 11 Σεπτεμβρίου είδαμε ξανά και ξανά τον βομβαρδισμό του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου. Είδαμε και εικόνες από τον βομβαρδισμό του Πενταγώνου που σιγά σιγά εξαφανίζονταν από τις οθόνες μας. Ο βομβαρδισμός του Πενταγώνου έβλαψε παγκόσμια την εικόνα της εξουσίας των ΗΠΑ. Σε όλη τη Μέση Ανατολή υπάρχουν καθεστώτα όπως της Συρίας, της Τουρκίας, της Αιγύπτου, της Σαουδικής Αραβίας, που ο μόνος λόγος που επιζούν είναι ότι υποστηρίζονται από τις ΗΠΑ και τον τρόπο που προκαλούν οι δυνάμεις τους. Ο Κόλιν Πάουελ και ο Τζορτζ Μπους έπρεπε να επαναφέρουν αυτό το φόβο. Ο αντίκτυπος των επιθέσεων στα σύμβολα της αμερικανικής κυριαρχίας ήταν τόσο τεράστιο που για να επαναφέρουν το φόβο, έπρεπε να σκοτώσουν ξανά και ξανά σε τεράστια κλίμακα. Και έψαχναν ένα μέρος για να ξεκινήσουν να ξαναπρομοκρατήσουν τον κόσμο. Το να ξεκινούσαν από την Παλαιστίνη ή το Ιράκ θα ήταν πολύ επικίνδυνο. Το Αφγανιστάν ήταν το

εύκολο μέρος για να ξεκινήσουν και ταυτόχρονα ίσως μ' αυτό τον τρόπο να μπορούσαν να κάνουν πραγματικότητα τις παλιότερες προσπάθειες για να χρησιμοποιήσουν το Αφγανιστάν για να περάσουν πετρελαιοαγωγούς. Γι' αυτό δεν έχουν εμπιστοσύνη στους ανθρώπους της Βόρειας Συμμαχίας. Γιατί είναι μια ομάδα με δικτάτορες βίαιους και διεφθαρμένους, όχι όμως τόσο όσο οι δικτάτορές τους στη Συρία και τη Σαουδική Αραβία. Μας λένε ότι στηρίζουν τη Βόρεια Συμμαχία γιατί αυτή είναι συνδεδεμένη με το Ιράν και τη Ρωσία. Αυτό είναι απόδειξη της φοβερής διαφθοράς που επικρατεί: άνθρωποι που πάλεψαν τόσα χρόνια σαν αντίπαλοι της Ρωσίας, τώρα συμμαχούν μαζί της και χρηματοδοτούνται απ' αυτήν. Αυτό που συμβαίνει στις ειρηνευτικές διαδικασίες τώρα, είναι η προσπάθεια των ΗΠΑ να ελέγξουν το Αφγανιστάν με σκοπό να περάσουν μέσα απ' αυτό πετρελαιοαγωγούς.

Ο Οσάμα Μπιν Λάντεν ήταν ο άνθρωπος της CIA και των μυστικών υπηρεσιών της Σαουδικής Αραβίας μέσα στο Αφγανιστάν τη δεκαετία του '80. Επίσης είχε δημιουργήσει μία στρατιωτική οργάνωση, την Άλ Κάιντα, στην Πεσαβάρ του Πακιστάν, την οποία, όπως και τα άλλα ισλαμικά κόμματα, χρηματοδοτούσαν οι αμερικανοί και οι σοουδάραβες. Όταν έφυγαν οι ρώσοι, διέκοψαν τη χρηματοδότηση και στην Άλ Κάιντα.

Όταν ξέσπασε ο πόλεμος του Κόλπου, ο Μπιν Λάντεν αρχικά υποστήριξε τις ΗΠΑ και το Κουβέιτ. Αργότερα όμως οι αμερικανοί κατέλα-

βαν τη Σαουδική Αραβία με σκοπό να καταστειλλουν πιθανή εξέγερση που φοβόντουσαν. Τότε ο Μπιν Λάντεν ανακάλυψε πως οι αμερικανοί ιμπεριαλιστές είναι ίδιοι με τους ρώσους ιμπεριαλιστές. Εκτός όμως από αντιιμπεριαλιστής, ο Λάντεν είναι και ένας πάρα πολύ πλούσιος και δεξιός άνθρωπος και άρα διάλεξε την τρομοκρατία γιατί φοβόταν τη δράση του κόσμου που μπορεί και να ανέτρεπε το καθεστώς στη Σαουδική Αραβία. Έτσι γύρισε στο Αφγανιστάν και συμμαχόθηκε με τους Ταλιμπάν.

Όταν οι Αμερικανοί ζήτησαν τον Λάντεν, οι Ταλιμπάν δεν μπορούσαν να τους τον δώσουν. Στο Αφγανιστάν για 10 χρόνια όλη η κυβερνητική δουλειά γινόταν από τα Ηνωμένα Έθνη και τη μη κυβερνητικές οργανώσεις. Εφτιαχκαν σχολεία, νοσοκομεία, δρόμους, φροντίζαν τους πρόσφυγες. Ο,τι ήθελε ο κόσμος από μια κυβέρνηση, το πραγματοποιούσαν. Το μόνο που κρατούσε τους Ταλιμπάν στην εξουσία ήταν το γεγονός ότι ήταν μουσουλμάνοι. Η παράδοση του Λάντεν, θα σήμαινε προδοσία.

Από την άλλη, η κυβέρνηση της Σαουδικής Αραβίας είναι πιστός υπηρέτης των ΗΠΑ που όσο περισσότερο υπακούει τις ΗΠΑ, τόσο ο απλός κόσμος τους μισεί. Και όσο περισσότερο συμβαίνει αυτό, τόσο η άρχουσα τάξη τρέχει να δηλώσει πως είναι σκληροπυρηνικοί ισλαμιστές που κόβουμε κεφάλια. Το ίδιο ισχύει για τους Ταλιμπάν.

Το Αφγανιστάν σήμερα είναι διαιρεμένο ανάμεσα σε διαφορετικούς στρατούς που έχουν την υποστήριξη διαφορετικών ιμπεριαλιστών. Αυτή είναι η συνταγή για έναν ατέλειωτο πόλεμο. Χωρίς την ιμπεριαλιστική επέμβαση, το Αφγανιστάν δεν θα είναι παράδεισος, ίσως γίνει κάτι σαν το Λίβανο. Αλλά ο Λίβανος σήμερα είναι εκατομμύρια φορές καλύτερο από όταν πολεμούσαν εκεί οι Αμερικανοί, οι Γάλλοι, οι Ισραηλινοί και οι Σύριοι.

Είναι τρέλα το ότι οι αμερικανοί επιτίθενται στο Αφγανιστάν γιατί είναι η πιο αδύναμη χώρα. Εχω ζήσει και στις ΗΠΑ και στο Αφγανιστάν. Οι γονείς των νεκρών κύνουν τα ίδια δάκρυα και στις δύο χώρες.

Αυτά που υποφέρει σήμερα ο λαός του Αφγανιστάν οφείλονται στον ιμπεριαλισμό, αλλά δεν πρέπει να ξεκινάμε τα λάθος των κομμουνιστών, που υιοθέτησαν το μοντέλο της επανάστασης από τα πάνω. Ήταν το ίδιο λάθος που έκαναν οι κομμουνιστές και οι σοσιαλιστές της γενιάς μου σε όλο τον κόσμο. Για να καταλάβει κανείς το ισλάμ πρέπει να ξέρει ότι πρόκειται για ένα δεξιό αντιιμπεριαλιστικό κίνημα που όμως τροφοδοτήθηκε από τα λάθη της αριστεράς. Πριν από 50 χρόνια όλοι οι ισλαμιστές ήταν και κομμουνιστές ή σοσιαλιστές και υποστήριζαν την εθνική τους απελευθέρωση. Η πίστη στο θεό από μόνη της δεν είναι απαραίτητη αντιδραστική.

Αυτό που συμβαίνει στο Αφγανιστάν είναι μια τραγωδία και το μόνο που έχουμε να κάνουμε είναι να οργανώσουμε την αντίστασή μας εδώ. Είχαμε μια διαδήλωση 100.000 ανθρώπων στο Λονδίνο ενάντια στον πόλεμο, παρόλο που η βρετανική τηλεόραση δεν έδειξε ούτε μία εικόνα απ' αυτή τη διαδήλωση. Το Άλ Τζαζίρα όμως τις έδειξε και αυτό βοηθάει τον κόσμο στη Μέση Ανατολή να καταλάβει πως αυτές ο πόλεμος δεν είναι ανάμεσα στους χριστιανούς και τους ισλαμιστές, είναι ένας πόλεμος ενάντια στον ιμπεριαλισμό. Ο Κόλιν Πάουελ και ο Τζορτζ Μπους έχουν δικίο να κοτάζουν ανήσυχια πίσω από την πλάτη τους. Αν ο στρατός της Αιγύπτου πυροβολήσει μια διαδήλωση 300.000 ανθρώπων προς την Αμερικανική Πρεσβεία, τότε θα καταρρεύσει το καθεστώς της Αιγύπτου. Εάν δεν πυροβολήσει, πάλι θα καταρρεύσει. Αυτή είναι η δύναμη στην οποία μπορούμε να υπολογίζουμε. Οι αγώνες μας εδώ μπορούν να εμπνεύσουν και να δώσουν θάρρος στον κόσμο εκεί για να νικήσει τις δικτατορίες που τον κυβερνούν. Και εξαρτάται απ' αυτή τη γενιά, να τίσει μια παράδοση επανάστασης και σοσιαλισμού από τα κάτω που θα δώσει τέλος στην τραγωδία που ζουν αυτοί οι λαοί.

Πεζοναύτες και Βόρεια Συμμαχία «ρίχνουν στο ψαχνό»

ΦΟΡΟΣ ΤΟΜΠΙΝ

ένα αντικαπιταλιστικό αίτημα

Η συζήτηση γι' αυτό το αίτημα είναι στην επικαιρότητα.
Ο Γιάννης Δραγασάκης και ο Πάνος Γκαργκάνας εξηγούν τη σημασία
και τα όρια του Φόρου Τόμπιν.

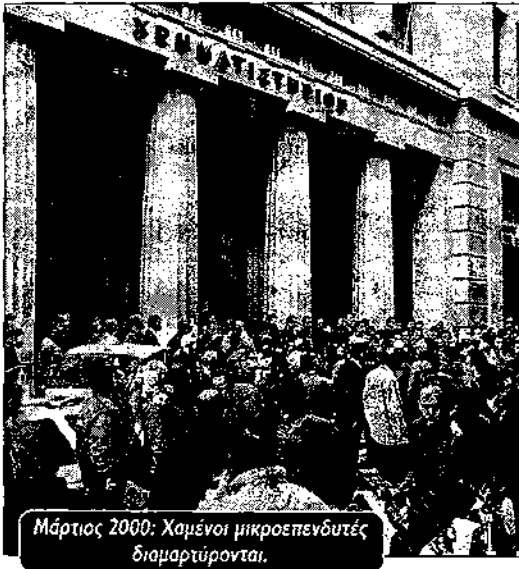
ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ

Μετά τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο δημιουργήθηκε διεθνώς η συμφωνία του Μπρέντον Γουντς. Αυτή η συμφωνία δημιούργησε ένα καθεστώς σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών. Δηλαδή το δολάριο αντιστοιχούσε σ' ένα ποσό χρυσού. Αυτό το σύστημα διατηρήθηκε μέχρι το 1972. Μετά καταργήθηκε. Δεν άντεξε, αποσυντέθηκε. Από τότε κι ύστερα λοιπόν οι ισοτιμίες είναι κυμαινόμενες, δηλαδή μπορείς να πάρεις σήμερα ένα δολάριο 300 δρχ. και να το πουλήσεις αύριο 310 δρχ. και να κερδίσεις απλά πουλώντας κι αγοράζοντας νομίσματα. Η να πάρεις τη μια μέρα δολάρια, την άλλη μέρα να τα κάνεις ευρώ, την τρίτη μέρα γιεν. Άρχισε να αναπτύσσεται λοιπόν ένα εμπόριο κερδοσκοπικό που προσπαθούσε να αξιοποιήσει τις ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων. Αυτό που είπα έτσι απλά, το παίρνεις σήμερα το πουλάς αύριο, με την ανάπτυξη της πληροφορικής και των υπολογιστών γίνεται και σε ώρες και σε λεπτά, δηλαδή έχουν δημιουργηθεί γραφεία, τα οποία κάθε λεπτό, κάθε δευτερόλεπτο κάνουν αγορές και πωλήσεις νομισμάτων. Το αποτέλεσμα είναι σήμερα 1,5 τρισεκομμύρια δολάρια να είναι ο όγκος αυτών των συναλλαγών συναλλάγματος, οι οποίες δεν εξυπηρετούν ανάγκες, δηλαδή δεν δίνει δολάρια επειδή αγόρασε κάποιο εμπόρευμα, αλλά απλά παίζειται αυτό το κερδοσκοπικό παιχνίδι. Αυτό από το '71, '72.

Το 1972 ένας καθηγητής οικονομολόγος, ο Τόμπιν, ο οποίος μετά πήρε και βραβείο Νόμπελ, ο οποίος είναι ένας αστός οικονομολόγος κενυιανής περισσότερο απόχρωσης, πρότεινε να αμβλυνθούν αυτές οι διακυμάνσεις. Διότι αυτά τα κερδοσκοπικά παιχνίδια αποσταθεροποιούν το νομίσματα, αν ξαφνικά κάποιος αγοράσουν ένα νόμισμα ή κυρίως αν πουλήσουν μαζί κά ένα νόμισμα, το νόμισμα αυτό καταρρέει. Έτσι έγινε στην Αγγλία το 1992. Πρότεινε λοιπόν για να περιοριστούν αυτές οι διακυμάνσεις να επιβληθεί ένα πολύ μικρός φόρος στις συναλλαγές, π.χ. 0,5 επί τοις χιλίοις. Αυτό σημαίνει ότι αυτός που αγοράζει ένα νόμισμα για να το κρατήσει για καιρό δεν ζημιώνει, αυτός όμως που αγοράζει και πουλάει, συνέχεια έχει ένα κόστος. Με τον τρόπο αυτό σκέφτηκε ο Τόμπιν θα επιβραδυνθεί το παιχνίδι της κερδοσκοπίας. Στη συνέχεια αυτή η πρόταση ξεχάστηκε. Υπήρχε σε κάποια άρθρα επι-

στημονικά, μέχρι που φτάνουμε στο 1992 που έχουμε το κραχ με τη στερλίνα, ταυτόχρονα παγκοσμιοποιούνται αυτές οι αγορές, αποκτούν μεγάλες διαστάσεις, αρχίζουν να εμφανίζονται διάφορες συναλλαγματικές ή χρηματιστηριακές κρίσεις σε διάφορα σημεία. Τότε λοιπόν αρχίζει να αναπτύσσεται ένα κίνημα πια, το οποίο διεκδικεί την υλοποίηση αυτού του φόρου. Υιοθετήθηκε η πρόταση αυτή και από τον ΟΗΕ, από το πρόγραμμα ανάπτυξης του ΟΗΕ και στη Γαλλία μάλιστα δημιουργήθηκε το κίνημα ΑΤΤΑΚ, το οποίο στην αρχή του - τώρα έχει ευρύτερη αντιζέντα - δημιουργήθηκε ως ένα κίνημα για την επιβολή του Φόρου Τόμπιν. Πάλι όμως μέχρι πρόσφατα δεν γινόταν καμία συζήτηση. Θεωρούνταν ένα αίτημα κάποιων αριστερών, κάποιων κινημάτων, που δεν είναι και πολύ σοβαρό κλπ, κλπ.

Στην περίοδο 96-2000 που ήμουνα στη Βουλή είχα πάρει μία πρωτοβουλία να βρω και άλλους βουλευτές και να γίνει μία επιτροπή που να στηρίζει αυτό το αίτημα στα διεθνή φόρουμ που συμμετέχει η Ελλάδα. Βρήκα ενάμιση βουλευτή, ο ένας ήταν ο Λάμπρος Κωνελλόπουλος που μου είπε προχώρα και ο άλλος ο Μήτσος Κωστόπουλος που μου είπε συμφωνώ αλλά ρώτα την Αλέκα. Σήμερα αν πάρετε τον Οικονομικό Ταχυδρόμο θα δείτε από τον σύμβουλο του πρωθυπουργού τον κ. Χαρδούβελη που γράφει υπέρ του φόρου Τόμπιν. Θα ακούσατε προ ημερόν τον Ζοσπέν να λέει να το συζητήσουμε. Από την άλλη μεριά βέβαια στους Φαϊνάνσιαλ Τάιμς άρθρο του προέδρου της Μπουντεσμπάνκ, της κεντρικής τράπεζας της Γερμανίας ο οποίος είναι καταπέλτης κατά του Φόρου Τόμπιν. Το ερώτημα είναι τι έκανε τον κύριο αυτό να σηκωθεί από την πολυθρόνα του και να γράψει άρθρο κατά του φόρου Τόμπιν. Τον έκανε προφανώς το ότι υπάρχει σήμερα μία κοινή αναγνώριση ότι υπάρχει πρόβλημα. Και το πρόβλημα έχει δύο ονόματα. Το ένα είναι η κερδοσκοπία που αποτελεί κίνδυνο αποσταθεροποίησης των παγκόσμιων συστημάτων και το δεύτερο όνομα του ίδιου προβλήματος είναι ότι υπάρχει φτώχεια και πρέπει μέχρι να ανατραπεί ο καπιταλισμός να αναζητήσουμε τρόπους αναδιανομής του πλούτου και ένας από αυτούς είναι και τέτοιου τύπου φορολογίες. Ο Φομπιούς πρότεινε στη Γαλλία φόρο στο εμπόριο όπλων. Επομένως το

πρώτο που έχουμε σήμερα είναι μία αναγνώριση του προβλήματος και μία αναγνώριση της ανάγκης κάτι να κάνουμε.

Υπάρχει μία συζήτηση. Μπορεί να εφαρμοστεί αυτός ο φόρος; Και να εφαρμοστεί θα σταματήσει η κερδοσκοπία; Και μήπως είναι ένα αίτημα όχι και τόσο ριζοσπαστικό για να συγκινήσει αριστερούς ανθρώπους και κινήματα; Εν μέρει έχει βάση εν μέρει είναι δημογωγική. Γιατί ο ίδιος ο Τόμπιν που εισηγήθηκε αυτό το φόρο τον χαρακτήρισε εξ αρχής έναν κόκο άμμου στο γρονάζι της κερδοσκοπίας. Αυτό είναι κατά τη γνώμη μου πολύ περιεκτικό. Ούτε λέει κανείς ότι έτσι θα λύσουμε το πρόβλημα, ότι θα καταργηθεί η το κεφάλαιο ή η τάση να κερδοσκοπεί με χίλιους τρόπους. Ούτε λέει κανείς ότι είναι πανάκεια. Λέει όμως ότι όντως θέλουμε να δημιουργήσουμε ένα πρόβλημα στον μηχανισμό τον κερδοσκοπικό. Και μάλιστα η κριτική που γίνεται από τα αριστερά γίνεται και από τον διοικητή της Μπιούντεςμπάνγκ του οποίου το βασικό επιχείρημα είναι ότι και μετά την εφαρμογή του φόρου Τόμπιν πάλι θα έχουμε κρίσεις του συστήματος. Το ίδιο επιχείρημα έχει και ο Ριζοσπάστης που γράφει ενάντιο λες και είναι κανένα έγκλημα.

Η θέση η δική μου είναι η εξής: Πρώτο νομίζω ότι είναι μία επιτυχία των κινημάτων το ότι έφεραν στην επικαιρότητα και έθεσαν στο τραπέζι των συζητήσεων το πρόβλημα αυτό. Και αυτός είναι ένας αναντικατάστατος ρόλος των κοινωνικών κινημάτων.

ΠΑΝΟΣ ΓΚΑΡΓΚΑΝΑΣ

Τα προβλήματα που προκύπτουν από τη λειτουργία του συστήματος είναι κολοσσιαία. Ζούμε σ' έναν κόσμο όπου κάθε μέρα 19.000 παιδιά πεθαίνουν από αιτίες οι οποίες μπορούν εύκολα να θεραπευθούν, από ιατρικές ασθένειες ή από αστία. Χρειάζεται να υπάρξει αντιμετώπιση.

Τα συμφέροντα τα οποία αντιδρούν στην αντιμετώπιση είναι κολοσσιαία. Όταν μιλάμε γι' αυτό το ποσό μιλάμε για 1.500 δισεκατομμύρια δολάρια παίζονται στο χρηματιστήριο, πάνω στις συναλλαγές νομισμάτων καθημερινά. Απ' αυτά το 1/3 μόνο έχει να κάνει με τις ανάγκες του παγκόσμιου εμπορίου, δηλαδή είναι κάτι θεμιτό, είναι κάποιες εταιρείες οι οποίες συναλλάσσονται μεταξύ Ιαπωνίας και Γερμανίας και άρα πρέπει να γίνει κάποια συναλλαγή για να μετατραπεί το γιεν σε μάρκα και αντιστρόφως.

Να θέτουν προβλήματα και όχι να επιλύουν ή να ανακαλύπτουν την τεχνοκρατική ακριβώς επίλυσή τους. Δεύτερη επιτυχία είναι ότι συζητιέται με την έννοια της ρεαλιστικής εφαρμογής αυτού ή κάποιου άλλου μέτρου. Η δεύτερη βασική θέση που εγώ θα έλεγα είναι η εξής. Αν μας προταθεί ακόμα πιο ριζοσπαστική λύση δεν λέμε όχι. Υπάρχει ως πούμε συζήτηση από κάποιους αριστερούς κενύσιανούς οικονομολόγους ότι αντί του φόρου Τόμπιν να έχουμε σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες. Μακάρι και να γίνει. Αλλά δεν μπορούμε στο όνομα κάποιου άλλου το οποίο μπορεί και να λέγεται απλώς για να παρακάμπουμε το πρόβλημα να μην αγωνιζόμαστε έστω για αυτό το ίδιο μέτρο. Και εν πάσει περιπτώσει πιστεύω ότι η ο ρόλος της Αριστεράς στη συγκυρία που ζούμε σήμερα είναι να βοηθήσουμε ευρύτερες μάζες της κοινωνίας να υπερβούν το στερεότυπο ότι δεν μπορεί να αλλάξει τίποτα. Τέτοιοι τύποι αιτήματα νομίζω ότι επιτελούν αυτή την απόστολή. Δείχνει ότι βεβαίως έχουμε ένα σύστημα που η ριζική του αλλαγή απαιτεί βαθύτερες διαδικασίες επαναστατικού χαρακτήρα, ταυτόχρονα όμως και για την ωρίμανση αυτών των προϋποθέσεων νομίζω ότι βοηθούν αιτήματα που συσπειρώνουν έναν κόσμο, δημιουργούν κινηματικές καταστάσεις, επιλύουν κάποια προβλήματα χωρίς να κλείνουν το δρόμο σε άλλες ριζοσπαστικότερες λύσεις.

Μόνο το 1/3 έχει να κάνει με τις ανάγκες της πραγματικής οικονομίας. Τα υπόλοιπα 2/3 είναι ουσιαστικά κερδοσκοπία. Είναι συναλλαγές π.χ. στο παράγωγα, είναι στην πραγματικότητα τράπεζες, μεγάλες επιχειρήσεις οι οποίες στοιχηματίζουν ότι το επόμενο διάστημα το δολάριο θα πέσει και το γιεν θα ανέβει και επομένως συμφέρει για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα να ρίξουν αυτό το στοιχείο. Και στοιχηματίζουν κολοσσιαία ποσά γιατί ακριβώς διαθέτουν τεράστια χρηματικά αποθεματικά.

Οι κερδοσκόποι δεν είναι κάποιοι μυστήριοι τύποι. Μιλάνε για τον Σόρος, ο Σόρος που είναι επαγγελματίας κερδοσκόπος κτλ. Ωραία, υπάρχουν και οι Σόρος αυτού του κόσμου, αλλά δίπλα στον Σόρος για να φτάσουμε στον όγκο των 1.500 δις δολαρίων προστίθενται και όλες οι "αξιοπρεπείς" επιχειρήσεις. Καμία επι-

χείριση δεν μπορεί να λειτουργήσει αγνοώντας τα παράγωγα, τα στοιχεία κι αυτού του είδους τον τζόγο. Κι έτσι δημιουργείται αυτό το τεράστιο κύκλωμα το οποίο αντιστέκεται σε οποιαδήποτε μεταρρύθμιση και αλλαγή μπορεί να προταθεί. Είναι πολύ εστιασμένο και συγκεκριμένο αυτό το κύκλωμα. Το ξέρουμε, δεν είναι κάτι σκοτεινό και μυστήριο. Μπορεί να ζούμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού κτλ, αλλά το 1/3 αυτών των συναλλαγών γίνονται στο City του Λονδίνου. Αν προσθέσουμε και το χρηματιστήριο της Ν. Υόρκης το ποσοστό φτάνει στο 50%. Δηλαδή τη μισή αυτή κερδοσκοπία την ελέγχουν, την περνάνε θεσμικά τα χρηματιστήρια του Λονδίνου και της Ν. Υόρκης.

Απέναντι σ' αυτά τι ρόλο παίζει ότι υπάρχει ένα αίτημα, αυτό του Φόρου Τόμπιν; Είναι πραγματικό ότι η πρόταση του Τόμπιν χτυπάει την κερδοσκοπία. Δηλαδή είναι ένας φόρος ο οποίος δεν χτυπάει τις επιχειρήσεις που κάνουν συναλλαγές συναλλάγματος για τις εμπορικές τους ανταλλαγές, αλλά αυτούς που έχοντας κάποια λεφτά τα τζιράρουν συνέχεια σε στοιχεία κερδοσκοπικά. Ο Φόρος Τόμπιν για κάποιους κερδοσκόπους που τζιράρουν πάρα πολλές φορές τα λεφτά τους, μπορεί να πάρει ουσιαστικές διαστάσεις, να μην είναι κάτι τόσο αμελητέο.

Παρ' όλα αυτά μπορούμε να συμφωνήσουμε ότι είναι ένα μετριοπαθές αίτημα, δεν είναι ανατροπή του συστήματος, αλλά θίγει πλευρές της λειτουργίας του που είναι σημαντικές. Σημαντικές και με την έννοια του κύκλου δράσης των καπιταλιστών, αλλά σημαντικές και από άποψη των επιπτώσεων που έχει αυτού του είδους η αθλιότητα πάνω στους απλούς ανθρώπους. Σκεφτείτε τι έγινε το 1998, τι έγινε στην Ινδονησία, όταν ξαφνικά η ρουπία εξαφανίστηκε. Υπήρξε τέτοια φυγή κεφαλαίων που σήμαινε ότι εκατομμύρια άνθρωποι αντιμετώπιζαν ξαφνικά πρόβλημα επιβίωσης. Γι' αυτό, παρ' όλο που μπορεί να μοιάζει πολύ μετριοπαθές αυτό το αίτημα, πρέπει να είμαστε ξεκάθαροι στην υποστήριξή του. Είναι ένα αίτημα το οποίο καλώς προβάλλεται.

Από 'κει και πέρα ο τρόπος με τον οποίο προβάλλεται παίζει ρόλο. Δηλαδή, διαφορετικό ήταν το αίτημα όταν διατυπώθηκε σε σεμινάριο από τον Τόμπιν και διαφορετικό είναι όταν προβάλλεται από ένα κίνημα, το ΑΤΤΑC ως πούμε στην Γαλλία, το οποίο κινητοποίησε χιλιάδες και χιλιάδες ανθρώπους σ' αυτήν την κατεύθυνση. Σε μια καμπάνια που είναι βασική συνιστώσα αυτού που λέμε "το κίνημα του Σιάτλ". Χιλιάδες και χιλιάδες άνθρωποι ευαισθητοποιήθηκαν στο πώς λειτουργεί αυτό το σύστημα, τι σημαίνει φορολογικός παράδεισος, τι σημαίνει κερδοσκοπία, πώς λειτουργούν στην πραγματικότητα οι επιχειρήσεις.

Αυτά είναι εικόνες που γίνανε κομμάτι της συνείδησης χιλιάδων και χιλιάδων ανθρώπων πάνω στη δράση ακριβώς αυτών των κινήματων που αναδείχσαν αυτό το πάρα πολύ μετριοπαθές αίτημα. Και γι' αυτό είναι λάθος αν η Αριστερά υποτιμάει το τι σημαίνει να μπαίνουν τέτοιου είδους αιτήματα και να υποστηρίζονται από τη μαζική κινητοποίηση και δραστηριότητα χιλιάδων ακτιβιστών. Υποτιμάει πράγματα τα οποία είναι σε βάρος της να τα υποτιμάει.

Θέλουμε να αποφύγουμε αυτό το λάθος. Για να αποφύγουμε αυτά τα λάθος πρέπει να είμαστε ξεκάθαροι ότι η Αριστερά πρέπει να στηρίζεται στη λογική που πρότεινε ο Μαρξ. Ο Μαρξ δεν έλεγε ότι την ανατροπή του συστήματος θα την κάνουν οι πιο εξαθλιωμένοι. Ο Μαρξ ήταν αντίθετος με τη λογική ότι όσο πιο πεινασμένοι και καταπιεσμένοι τόσο το καλύτερο. Οτι άμα έχουν φτώχεια να μας "πατήσουν κάτω", τότε θα εξεγερθούμε. Πάντοτε υ-

πάρχουν μέσα στον κόσμο πιο καταπιεσμένα και πιο εξαθλιωμένα στρώματα από την εργατική τάξη. Οι αγρότες στις φτωχές χώρες, είναι ασφαλώς πιο πεινασμένοι και εξαθλιωμένοι από ό,τι οι εργαζόμενοι στην Ελλάδα, στην Ευρώπη, στην Αμερική. Αλλά για τον Μαρξ το υποκείμενο της ανατροπής, της κοινωνικής αλλαγής είναι η εργατική τάξη που έχει συλλογικότητα και έχει δύναμη και δεν είναι το κύριο χαρακτηριστικό της η εξαθλίωση. Δεν φοβόμαστε ότι αν κατακτήσουμε κάποιες αλλαγές και μεταρρυθμίσεις μέσα στη σημερινή κοινωνία αυτό θα εξασθενήσει την επαναστατική συνείδηση των μαζών. Ισα-ίσα, το παράδειγμα της καμπάνιας για τον Φόρο Τόμπιν δείχνει ότι αντί να την εξασθενίζει αυτήν την συνείδηση, την ενισχύει γιατί κόσμος καταλαβαίνει καλύτερα τον κόσμο γύρω του και επομένως διευρύνονται οι δυνατότητές του και σε σχέση με το πώς μπορεί να τον αλλάξει.

Ασφαλώς και δεν θα ισχυριστεί κανένας ότι αρκεί η επιβολή ενός τέτοιου φόρου ή οποιουδήποτε άλλου φόρου για να φέρει την κοινωνική αλλαγή. Δεν αλλάζει μ' αυτόν τον τρόπο η κοινωνία. Για να φτάσουμε σε πραγματική αλλαγή για τις ζωές των ανθρώπων που υποφέρουν από όλο αυτό το σύστημα θα χρειαστεί να φτάσουμε σε ένα άλλο σημείο. Θα χρειαστεί να φτάσουμε στο σημείο όπου οι εργαζόμενοι έχουν την δυνατότητα να ελέγχουμε τις αποφάσεις και τις επενδύσεις. Εκεί είναι που φτάνουν οι διαφορές ανάμεσα σε ένα μετριοπαθές και σε ένα ριζοσπαστικό αίτημα να μετριοούνται πάρα πολύ συγκεκριμένα με ένα τέτοιου είδους κριτήριο. Και άρα, ξεκινάμε από κάποια πράγματα τα οποία είναι απλά. Δηλαδή, η επιβολή του Φόρου Τόμπιν θα σημαίνει ότι μια σειρά από μεγάλες επιχειρήσεις οι οποίες κινούνται σ' αυτό το κύκλωμα θα είναι υποχρεωμένες να πληρώσουν φόρους, οι οποίοι θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για άλλες δραστηριότητες.

Η πραγματική όμως προοπτική είναι να φτάσουμε σε μια κατάσταση που αρχίζουμε να έχουμε τον έλεγχο όχι σε κάποιες πλευρές ή επιμέρους δραστηριότητες των μεγάλων επιχειρήσεων, αλλά πάνω στη βασική τους δραστηριότητα, τελικά που γηγαιώνουν τα κέρδη. Για τι πράγμα τα χρησιμοποιούν. Έχουν την δυνατότητα αυθαίρετα να αποφασίζουν, η Κόκα-κόλα, η 3E έχει βγάλει κέρδη 30 δις, είναι ελεύθερη να αποφασίσει τι θα τα κάνει αυτά τα λεφτά; Πόσα απ' αυτά θα τα παίζει σε παράγωγο στο χρηματιστήριο, πόσα θα τα δώσει για καμπάνια διαφήμισης και από 'κει και πέρα πόσα θα είναι για να φτιάξει κάποιο καινούργιο εργοστάσιο; Η είναι θέμα να αποφασίζουν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι συλλογικά και δημοκρατικά ότι τα λεφτά αυτά πρέπει να πάνε αλλού. Δεν έχουν να πάνε σε διαφημίσεις, δεν έχουν να πάνε σε κερδοσκοπία, πρέπει να πάνε για την ενίσχυση του συστήματος υγείας. Αν μιλάμε για την Κόκα-κόλα τα κέρδη της θα έπρεπε να πάνε για να ενισχύσουν τα οδοντιατρικά τμήματα των νοσοκομείων της χώρας, π.χ.. Εκεί είναι που ουσιαστικά θέλουμε να φτάσουμε, εκεί θα μπορούμε να μιλάμε για πραγματική αλλαγή, για ένα σύστημα όπου οι άνθρωποι είναι πάνω από τα κέρδη. Το ότι όσο περισσότερο ενισχύουμε τη δραστηριότητα κινήματων, σαν αυτό που έκανε το Σιάτλ, όπως το ΑΤΤΑC στη Γαλλία, όπως η Γένοβα στην Ελλάδα, που κάνουμε μια ολόκληρη δουλειά γύρω από αυτά τα ζητήματα, αυτό οδηγεί προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης ακριβώς μιας αντικαπιταλιστικής συνείδησης και προοπτικής, η οποία φτάνει να θέτει αυτά τα ευρύτερα ζητήματα. Κι όταν η εργατική τάξη θέσει αυτά τα ευρύτερα ζητήματα, αυτός είναι ο δρόμος για να πάμε σε μια ουσιαστική αλλαγή της κοινωνίας.

τι σημαίνει η παγκοσμιοποίηση για τις γυναίκες

Οι γυναίκες παλεύουν ενάντια σ' ένα σύστημα που όχι μόνο τις καταδικάζει να φοράνε τη μπούργκα, αλλά και να δουλεύουν κάτω από τις χειρότερες συνθήκες για τα κέρδη των πολυεθνικών.

Η Κατερίνα Θωίδου δίνει τη εικόνα.

Λίγο πριν αρχίσουν να πέφτουν οι βόμβες στο Αφγανιστάν ο Μπους, το ΝΑΤΟ, το CNN και τα ΜΜΕ σε όλο τον κόσμο που στηρίζουν την ιμπεριαλιστική εκστρατεία των ΗΠΑ θυμήθηκαν να μιλήσουν για τη θέση της γυναίκας στο Αφγανιστάν και γενικότερα σε όλο τον ισλαμικό κόσμο. Τα πλάνα και οι φωτογραφίες γυναικών ντυμένες με μπούργκα έγιναν το απαραίτητο συνοδευτικό των εικόνων από τους κατεστραμμένους Δίδυμους Πύργους της Νέας Υόρκης, εικόνες που χρησιμοποιήθηκαν από την αμερικάνικη προπαγάνδα για να δικαιολογήσουν τον πόλεμο. Ο Μπους ανακάλυψε ξαφνικά ότι η μπούργκα των γυναικών του Αφγανιστάν είναι πολύ βολική για να κρύψει από κάτω τα βρόμικα συμφέροντα του αμερικάνικου καπιταλισμού που για χάρη τους εξαπολύει άλλη μία σφαγή αμάχων.

Αμέσως μετά την κατάληψη της Καμπούλ από την Βόρεια Συμμαχία όλοι όσοι ήταν με την πλευρά του Μπους μίλησαν για την "νέα σελίδα που γύρισε στο Αφγανιστάν", για την είσοδο του "πολιτισμού". Οι γυναίκες έγιναν

και εδώ μέσο προπαγάν-

δας των αμερικάνικων θέσεων. Οι τηλεοράσεις γέμισαν με εικόνες γυναικών που περπατούν "ευτυχισμένες" στους δρόμους της Καμπούλ, άντρες που πανηγυρίζουν στους δρόμους κρατώντας φωτογραφίες γυναικών και αφιερώματα στην εκφωνήτρια της αφγανικής τηλεόρασης.

Όσο καλά σκηνοθετημένες και αν είναι αυτές οι σκηνές δεν μπορούν να μας κάνουν να ξεχάσουμε ότι οι "πολιτισμένοι" της Βόρειας Συμμαχίας δεν διαφέρουν καθόλου από την βαρβαρότητα των Ταλιμπάν. Ο Βρετανός δημοσιογράφος Ρόμπερτ Φισκ αμέσως μετά την νίκη της Βόρειας Συμμαχίας στην Καμπούλ έγραψε στην εφημερίδα Ιντιπέντεντ: "έχουν την αιματηρή φήμη ότι βασανίζουν και εκτελούν τους κρατούμενούς τους" και ότι "ακούγονται αυτόν τον καιρό ιστορίες που παγώνουν το αίμα- όπως

Εργάτριες της Σίσερ Πάλκο διαδηλώνουν ενάντια στις απολύσεις στις 7 Δεκέμβρη 2001.

για περισσότερους από 100 Πακιστανούς που μάχονται υπέρ των Ταλιμπάν και οι οποίοι σφαγιασθήκαν από τους άνδρες της Βόρειας Συμμαχίας, όταν τους παραδόθηκαν στο Μαζάρ-Ι Σαρίφ. Οι ιστορίες αυτές όμως δεν πρόκειται να εκπληξύν κανέναν από εκείνους που γνωρίζουν τις αποτρόπαιες ενέργειες που διέπραξαν οι νέοι σύμμαχοι των Αμερικανών κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου στην Καμπούλ την περίοδο 1992-1996". Ο δημοσιογράφος της εφημερίδας Σάντι Τάιμς Τζόν Σουέιν αναφέρει για τον Ντισοτούμ, σύμμαχος των Ρώσων και πολέμαρχος της Βόρειας συμμαχίας, ότι οι κάτοικοι της Καμπούλ "θυμούνται τις δυνάμεις του για τους βιασμούς γυναικών και κοριτσιών που μετά τους έκοβαν τα στήθη". Οι ΗΠΑ δεν έχουν κανένα δικαίωμα να μιλούν για την καταπίεση των γυναικών. Τα τελευταία χρόνια στηρίζουν καθυστάσια στην Αφρική και στην Ασία που εφαρμόζουν τις πιο απάνθρωπες πρακτικές απέναντι στις γυναίκες. Στην Αίγυπτο και στη Σαουδική Αραβία οι γυναίκες υποβάλλονται σε περτομή, που είναι φοβερά επώδυνη. Ο ΟΗΕ λέει ότι γύρω στα 114 εκατομμύρια γυναίκες σε όλο τον κόσμο έχουν υποστεί των ακρωτηριασμό των γεννητικών τους οργάνων. Στις κυβερνήσεις αυτών των χωρών δεν επιβλήθηκε ποτέ οποιαδήποτε μορφή κυρώσεως για να σταματήσουν να εφαρμόζονται αυτές οι πρακτικές σε βάρος των γυναικών. Οι ΗΠΑ δεν ενδιαφέρθηκαν ποτέ να οργανώσουν ούτε μία εκστρατεία ενημέρωσης για τους κινδύνους που κρύβουν για τις ζωές των γυναικών, την ίδια στιγμή που χρηματοδοτούν με όπλα το Ισραήλ για να παίζει το ρόλο του κωροφύλακα στην Μ. Ανατολή σκοτώνοντας αθώους Παλαιστίνιους ή την ώρα που στηρίζει τη Βόρεια Συμμαχία για να κάνει νέες βραβρότητες σε βάρος των γυναικών στο Αφγανιστάν.

Είναι εξωφρενικό αυτοί που κερδίζουν μέσα από την καταπίεση εκατομμυρίων γυναικών στον πλανήτη, να προσπαθούν να μας πείσουν ότι αυτός ο πόλεμος γίνεται για να σταματήσει η γυναικεία καταπίεση στο Αφγανιστάν από τους Ταλιμπάν. Για να δικαιολογήσουν αυτή την δολοφονική επέμβαση διάφοροι ανολιγότες έφεραν στην επιφάνεια το επιχείρημα ότι η θέση της γυναίκας σε μία κοινωνία είναι πυξίδα για το πόσο συντηρητική και καθυστερημένη είναι. Αυτό το επιχείρημα είναι όντως πραγματικό. Δεν ισχύει όμως μόνο για τις χώρες της Κεντρικής Ασίας αλλά για ολόκληρο τον πλανήτη. Αν δούμε συνολικότερα τη θέση των γυναικών σε όλο τον κόσμο μπορούμε πολύ εύκολα να βγάλουμε το συμπέρασμα ότι ο παγκοσμιοποιημένος καπιταλισμός έχει γυρίσει δισεκατομμύρια ανθρώπους πίσω στη βραβρότητα και στην εξαθλίωση τόσο στον αναπτυσσόμενο όσο και στον Τρίτο Κόσμο.

Ζώνες ελεύθερου εμπορίου

Οι αμερικάνικες πολυεθνικές και οι πλουσιότερες χώρες του κόσμου, αυτοί δηλαδή που εξαπέλυσαν τον καινούργιο πόλεμο είναι αυτές που έχουν κάνει τη ζωή εκατομμυρίων γυναικών στον πλανήτη να μοιάζει με κόλαση. Σύμφωνα με στοιχεία των δικών τους μηχανισμών όπως η Παγκόσμια Τράπεζα, από τα 2,8 δις ανθρώπων που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας σε όλο τον κόσμο το 70% είναι γυναίκες. Το ίδιο και το 80% των προσφύγων, των αναλόφωτων και των εξαθλιωμένων αυτού του κόσμου.

Εκατομμύρια γυναίκες σε όλο τον πλανήτη ζούνε δουλεύοντας σαν "ζώα" όχι κάτω από την καταπίεση των Ταλιμπάν- αλλά των πολυεθνικών. Εκατομμύρια εργάτριες αναγκάζονται κάτω από την απειλή της απόλυσης σε κάποιο εργοστάσιο στη Νοτιοανατολική Ασία, της ΝΙΚΕ, της GΑΡ ή της Adidas, να δουλεύουν κάτω από φρικτές εργασιακές συνθήκες για ένα κομμάτι ψωμί. Το 90% σε αυτά τα εργοστάσια είναι γυναίκες που δουλεύουν από 13 χρονών. Οι πολιτικές του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Παγκόσμιας Τράπεζας, οι

μηχανισμοί των καπιταλιστών έχουν επιβάλει σε αυτές τις γυναίκες ένα τρόπο ζωής που λίγο διαφέρει από τη ζωή των γυναικών στο Αφγανιστάν. Όταν δημοσιογράφοι μίλησαν με γυναίκες που δούλευαν στα εργοστάσια της πολυεθνικής ρούχων GΑΡ στην Καμπούλ η απόντησή τους ήταν ήταν: "νομίζω ότι δουλεύουμε στην κόλαση".

Όλοι οι υποκριτές που μιλούν για καθυστερημένους και απολίτιστους λαούς ξεχνούν να μας εξηγήσουν πια ήταν η πολιτική που οδήγησε όλο αυτό το κομμάτι του παγκόσμιου πληθυσμού να βιώνει καταστάσεις πείνας και εξαθλίωσης. Οι πολιτικές του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Παγκόσμιας Τράπεζας είναι οι πραγματικοί υπεύθυνοι για αυτή την κατάντια. Οι χώρες του Τρίτου Κόσμου που πήραν πριν από μερικά χρόνια δάνεια από αυτούς τους οργανισμούς έχουν εξαναγκαστεί σύμφωνα με τους όρους των δανείων, να προχωρήσουν σε ιδιωτικοποιήσεις, περικοπές δαπανών για την Παιδεία και την Υγεία και το χειρότερο να διαμορφώσουν Ζώνες Ελεύθερου εμπορίου, όπου το κράτος δεν επιβάλλει καμία προστατευτική ρύθμιση για τους εργαζόμενους, όπως θάωρο, κοινωνική ασφάλιση, προστασία της μητρότητας και της παιδικής εργασίας.

Στο εργοστάσιο της GΑΡ στην Ονδούρα, οι γυναίκες υποβάλλονται σε τεστ εγκυμοσύνης κάθε μήνα για να εξασφαλίσουν το αφεντάκι ότι θα παραμείνουν "παραγωγικές" για την επιχείρησή. Οι εργαζόμενες οι περισσότερες από αυτές μικρά κορίτσια, δουλεύουν 12 με 16 ώρες τη μέρα στη διάρκεια των οποίων έχουν το δικαίωμα να κάνουν μόνο 2 φορές διάλειμμα για να πόνε στην τουαλέτα. Στο εργοστάσιο της ΝΙΚΕ υπάρχουν 5 τουαλέτες για 2.000 εργαζόμενες. Τα σπύτια που ζουν δεν είναι και πολύ διαφορετικά. Είναι ειδικά δωμάτια χωρισμένα μακριά από τα χωριά και την οικογένειά τους, τα οποία είναι γεμάτα ποντίκια και δεν έχουν καν νερό. Δεν έχουν συνδικαλισμό, δεν έχουν ασφάλιση και ο μισθός τους ίσα ίσα που καλύπτει τις βασικές τους ανάγκες. Μετά από 5 χρόνια δουλειάς στις Ζώνες Ελεύθερου Εμπορίου οι γυναίκες θεωρούνται "μη επικερδής" λόγω του ότι η εντατικοποίηση της δουλειάς έχει καταστρέψει την υγεία τους.

Αυτές οι συνθήκες δεν ισχύουν για ένα μικρό κομμάτι εργαζομένων. Σήμερα υπάρχουν 1000 περίπου Ζώνες Ελεύθερου Εμπορίου σε 70 χώρες που απασχολούν γύρω στα 27 εκατομμύρια εργαζόμενους στην συντριπτική τους πλειοψηφία γυναίκες.

Οι πολιτικές του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού έχουν διαλύσει κάθε είδους προστατευτικής ρύθμισης που θα μπορούσε να ανακουφίσει αυτές τις εργαζόμενες. Ένας από τους όρους που επιβάλλει το Δ.Ν.Τ. και η Π.Τ. για τη χορήγηση των δανείων είναι να περιορίσει το κάθε κράτος τις δαπάνες που δίνει για τη δημόσια Υγεία. Δεκάδες χώρες στην Ασία και στην Αφρική δίνουν τέσσερις φορές παραπάνω λεφτά για την αποπληρωμή των δανείων τους από ότι για την Υγεία του πληθυσμού τους. Πρώτα θύματα αυτής της πολιτικής είναι οι γυναίκες. Στην Αφρική 1 στις 21 γυναίκες πεθαίνουν στη διάρκεια της γέννας. Στοιχεία της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας δείχνουν ότι εξαιτίας του υποσιτισμού το 50% των εγκύων παγκόσμια είναι αναμικτές. Ενώ το ποσοστό των γυναικών που πεθαίνουν από AIDS στην Αφρική αυξάνεται, οι φαρμακευτικές εταιρείες κρατούν τις τιμές των φαρμάκων που μπορούν να τις ανακουφίσουν, απληθίσιαστες.

Η καταπίεση των γυναικών δεν περιορίζεται μόνο στις χώρες του Τρίτου Κόσμου. Στην Ευρώπη και στην Αμερική εκατομμύρια γυναίκες είναι αναγκασμένες να προσφέρουν υπηρεσίες που έχει εγκαταλείψει το κράτος πρόνοιας. Οι περισσότερες γυναίκες σήμερα είναι εργαζόμενες και ταυτόχρονα κάνουν όλες τις δουλειές του σπιτιού, της νοσοκόμας για τους παππούδες, της δασκάλας για τα παιδιά, καθώς και όλα όσα περιλαμβάνονται στη λέξη νοικοκυριό. Ακόμα και μέσα στη δουλειά τους, τα νούμερα και τα στατιστικά στοιχεία είναι η

καλύτερη απόδειξη της ανισότητας. Παίρνουν χειρότερους μισθούς (στην Ελλάδα οι γυναίκες πληρώνονται με το 68% των μισθών των αντρών), δουλεύουν σε δουλειές χωρίς συνδικαλισμό και πολύ κακοπληρωμένες, όπως πχ η καθαριότητα, τα φαστ φουντ ή η ιδιωτική υγεία και καταλαμβάνουν πολύ πιο δύσκολα διευθυντικές θέσεις. Οι επιλογές των καπιταλιστών για μεγαλύτερες ιδιωτικοποιήσεις στην Παιδεία, στην Υγεία για αύξηση των ορίων συνταξιοδότησης και διάλυση του ωραρίου, φορτώνουν στις γυναίκες πολλά περισσότερα βάρη.

Οι γυναίκες είναι τα πρώτα θύματα της φτώχειας, της ανεργίας και της οικονομικής κρίσης. Αυτό δεν είναι ένα τυχαίο γεγονός. Είναι μία κατάσταση που συντηρείται μέσα από την ιδεολογική προπαγάνδα. Η θρησκεία, τα ΜΜΕ, η εκπαίδευση, η οικογένεια λειτουργούν σαν φορείς της ιδέας ότι οι γυναίκες είναι φτιαγμένες για να μένουν στο σπίτι και να φροντίζουν το παιδί και την οικογένεια. Είαι όταν βγαίνουν έξω από το σπίτι για να δουλέψουν πληρώνονται λιγότερο από ότι οι άντρες συνάδελφοί τους, γιατί απλούστατα σύμφωνα με τα δεδομένα του καπιταλισμού, η δουλειά έξω από το σπίτι δεν είναι ο βασικός ρόλος που παίζουν στην κοινωνία.

Υπανάπτυξη ή καπιταλισμός;

Αυτό το ψέμα είναι βασικό σε όλες τις καπιταλιστικές κοινωνίες. Η θέση της γυναίκας δεν είναι κατώτερη μόνο στον ισλαμισμό αλλά και σε όλες τις θρησκείες. Η γυναικεία καταπίεση δεν είναι ζήτημα θρησκευτικό αλλά ταξικό. Ο σύντροφος του Μάρξ ο Εγγκελς είχε από τον 19ο αιώνα διατυπώσει αυτή την άποψη. Στο ακόμη και σήμερα πρωτοποριακό του βιβλίο "Η καταγωγή της οικογένειας της ατομικής ιδιοκτησίας και του κράτους" εξηγούσε γιατί η πηγή της καταπίεσης των γυναικών είναι η διαίρεση της κοινωνίας σε τάξεις. Η εμφάνιση των πρώτων εκμεταλλευτικών κοινωνιών ήταν, όπως λέει ο Εγγκελς, η ιστορική ήττα του γυναικείου φύλου. Όλοι αυτοί που μπορούσαν να εξασφαλίζουν για τον εαυτό τους το περίσσειμα από την παραγωγή των πρώτων αγροτικών κοινωνιών, έπρεπε να σιγουρέψουν ότι θα άφηναν την περιουσία τους στα δικά τους παιδιά και όχι σε όλη την κοινωνία, όπως την περίοδο που οι άνθρωποι ζούσαν με κοινοκτημοσύνη σαν τροφουσάλλετες. Αυτό που μπορούσε να εξασφαλίσει κάτι τέτοιο ήταν η οικογένεια.

Στον καπιταλισμό η οικογένεια εξασφαλίζει την αναπαραγωγή των νέων εργατών και επίσης τη δωρεάν παροχή όλων όσων έχει ανάγκη ο εργαζόμενος για να μπορεί να πηγαίνει κάθε πρωί στη δουλειά, όπως τροφή, σπίτι, καθαρά ρούχα. Οι ιδέες του συστήματος ότι η γυναίκα είναι κατώτερη, έδινε τη δυνατότητα να φορτώνονται στη γυναίκα όλες αυτές τις υποχρεώσεις.

Σήμερα ο καπιταλισμός κερδίζει από το θεσμό της οικογένειας. Από τη μία εξασφαλίζει δωρεάν εργασία, που θεωρείται υποχρεωτική για γυναίκες και άντρες και από την άλλη χρησιμοποιεί την οικογένεια σαν άλλοθι για να πληρώνει μικρότερες αμοιβές στις γυναίκες.

Υπολογίζεται ότι στην Ευρώπη και στην Αμερική οι γυναίκες προσφέρουν 31-42 ώρες την εβδομάδα απλήρωτης δουλειάς στο σπίτι. Υποχρεώνονται δηλαδή να κάνουν μετά τη δουλειά τους μία δεύτερη απλήρωτη βάρδια για να συντηρήσουν το νοικοκυριό και την οικογένεια.

Μετά το Σιάτλ, οι διαδηλώσεις απλώνονται στην Ταϊλάνδη

νεια. Όσο πιο φτωχή είναι μία κοινωνία, τόσο λιγότερα μπορεί να προσφέρει στο κάθε μέλος της και άρα η γυναίκα φορτώνεται περισσότερα βάρη στις πλάτες της. Η ιδεολογική προπαγάνδα σε σχέση με την κατωτερότητα της γυναίκας σε αυτές τις κοινωνίες χρειάζεται να γίνει πιο έντονη για να εξασφαλιστεί αυτή η διαδικασία.

Δεν είναι τυχαίο ότι στην Αμερική, στην χώρα που ο πρόεδρος της αποφάσισε να διδάξει στους Ταλιμπάν πως πρέπει να φέρονται στις γυναίκες, μία γυναίκα βιάζεται κάθε 6 λεπτά. Μόνο σε 17 κράτη σε όλο τον πλανήτη ο βιασμός μέσα στον γάμο θεωρείται αδίκημα. Στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας λένε ότι η κακοποίηση των γυναικών είναι πιθανότερος λόγος απειλής της υγείας διαβίωσής τους, περισσότερο από ότι ο καρκίνος του μαστού ή του τραχήλου. Οι βιασμοί στην διάρκεια των πολεμικών επεμβάσεων είναι μία ακόμα μορφή των "πορά-πλευρων απωλειών". Οι γυναίκες και τα παιδιά είναι και από αυτή την άποψη τα πρώτα θύματα ενός πολέμου. Επιπλέον γύρω στα 8 δις το χρόνο υπολογίζονται ότι είναι τα κέρδη από το εμπόριο πορνείας.

Σε όλο τον πλανήτη όλο και περισσότερες γυναίκες συνειδητοποιούν ότι είναι θύματα της καπιταλιστικής παγκοσμιοποίησης. Οι οργανώσεις των γυναικών που στο Σιάτλ πριν από δύο χρόνια έδωσαν τη μάχη μαζί με εργαζόμενους, ακτιβιστές και οικολόγους ενάντια στον ΠΟΕ έχουν γίνει σήμερα κομμάτι του αντικαπιταλιστικού κινήματος. Τα αιτήματα του Σιάτλ και της Γένοβας είναι αιτήματα που μπορούν να ανακουφίσουν εκατομμύρια γυναίκες από τις βάρβαρες πολιτικές των πολυεθνικών.

Το σταμάτημα του πολέμου, η κατάργηση των χρεών του Τρίτου Κόσμου, η νομιμοποίηση των μεταναστών, η πάλη για δημόσια Υγεία και Παιδεία, είναι αιτήματα που πολεύει το αντικαπιταλιστικό κίνημα. Μέσα από το δυνάμωμά του είναι που δυναμώνουν οι ελπίδες όλων των γυναικών του πλανήτη για να ζήσουν σε μία κοινωνία χωρίς καταπίεση που δεν θα λειτουργεί για τα κέρδη αλλά για τις ανάγκες όλων των ανθρώπων. Σε τέτοια κοινωνία όλοι οι εργαζόμενοι θα έχουν τη δυνατότητα συλλογικά να αποφασίζουν για το πως θα διαμορφωθεί η ζωή τους. Όπως έγινε μετά τη Ρώσικη επανάσταση του '17.

Από τότε εκατομμύρια εργάτριες και εργάτες έχουν δώσει τεράστιες μάχες ενάντια στην καταπίεση. Πριν από 85 χρόνια οι γυναίκες στα εργοστάσια της Αμερικής έδωσαν μέσα από τον αγώνα τους για ίση αμοιβή και ίση εργασία, ένα καταπληκτικό σύνθημα. "Ψωμί και τριαντάφυλα". Σήμερα είναι περισσότερο επίκαιρο από ποτέ...

ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΣ

Από το Σιάτλ μέχρι τη Νότια Αφρική και το Κατάρ, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου ξεσηκώνει την οργή χιλιάδων ανθρώπων. Η **Νάστια Καλλινίκου** εξηγεί πώς ο ΠΟΕ επιβάλλει τους όρους του στις χώρες του Τρίτου Κόσμου

Ο τον το στρατεύματα της Βόρειας Συμμαχίας καταλάμβαναν την Καμπούλ, στη Ντόχα του Κατάρ γινόταν η σύνοδος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Σε απόσταση δύο ωρών με το αεροπλάνο από την Καμπούλ διεξήχθη ένας άλλος είδους πόλεμος των πλούσιων ενάντια στους φτωχούς. Οι πλούσιοι πανηγυρίζουν ότι νίκησαν. Καθάρισαν την ντροπή του Σιάτλ, είπε ο εμπορικός αντιπρόσωπος των ΗΠΑ. Στη σύνοδο του Σιάτλ το 1999, οι μεγάλες αντικαπιταλιστικές διαδηλώσεις και οι διαφωνίες των μελών του ΠΟΕ οδήγησαν στην κατάρρευση των συνομιλιών. Τώρα οι ΗΠΑ και η Ε.Ε. ήταν αποφασισμένες να επιβάλλουν στις πιο αδύναμες χώρες ένα νέο γύρο πολυμερών διαπραγματεύσεων και το πέτυχαν. Αλλά η νίκη τους μπορεί να αποδειχθεί πολύ ρηχή.

Σκοπός του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου είναι η απελευθέρωση των αγορών παγκόσμια. Στην παγκόσμια αγορά κυριαρχούν μια χούφτα μεγάλες πολυεθνικές. Οι 200 μεγαλύτερες από αυτές ελέγχουν το ένα τέταρτο της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας. Μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο οι μεγάλες καπιταλιστικές δυνάμεις και κυρίως οι ΗΠΑ, στήριξαν συστηματικά την προσπάθεια των πολυεθνικών να εξαπλωθούν σε όλο και μεγαλύτερες αγορές και πηγές φτηνής εργασίας.

Έγιναν μια σειρά από βήματα για την απελευθέρωση των αγορών σε όλο τον κόσμο και την κατάργηση του προστατευτισμού. Δημιουργήθηκαν νέοι οργανισμοί, όπως το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Παγκόσμια Τράπεζα και η Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου (GATT). Μετεξέλιξη της GATT είναι ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ) που ιδρύθηκε το 1995.

Η διαφορά του ΠΟΕ με τους άλλους διεθνείς οργανισμούς είναι ότι μπορεί να νομοθετεί και να λειτουργεί ως δικαστής για την επίλυση διαφορών σε εμπορικά θέματα. Οι αποφάσεις του ΠΟΕ είναι δεσμευτικές για τα κράτη-μέλη, ακόμα κι αν αντίκεινται στην εθνική τους νομοθεσία. Το δικαστήριο του ΠΟΕ αποτελείται από τρεις γραφειοκράτες, που δεν ελέγχονται από κανένα και συνεδριάζουν μυστικά. Η λειτουργία του ΠΟΕ είναι εξώφθαλμο αντιδημοκρατική.

Οι κανονισμοί του ΠΟΕ γράφονται ουσιαστικά από τα στελέχη των

πολυεθνικών. Η αντιπροσωπεία των ΗΠΑ στον ΠΟΕ στηρίζεται σε 17 Συμβουλευτικές Επιτροπές για το Βιομηχανικό Τομέα που απαρτίζονται από στελέχη των μεγάλων βιομηχανιών. Πρόσφατα το BBC μετέδωσε στοιχεία Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων που αποκαλύπτουν ότι πριν από τη σύνοδο στη Ντόχα έγιναν μυστικές συναντήσεις μεταξύ αξιωματούχων του ΠΟΕ, μελών της ομάδας που αντιπροσωπεύει την ΕΕ στον ΠΟΕ και στελεχών τραπεζών και πολυεθνικών επιχειρήσεων. Σ' αυτές τις συναντήσεις μοιράστηκαν απόρρητα έγγραφα που αφορούσαν στις διαπραγματεύσεις για τη σύνοδο.

Οι κανονισμοί του ΠΟΕ σκοπεύουν στην απελευθέρωση των αγορών όχι μόνο στα αγροτικά και βιομηχανικά προϊόντα, αλλά και στις υπηρεσίες (ακόμα και στην υγεία και την παιδεία). Περιλαμβάνουν διατάξεις που περιορίζουν τα μέτρα που μπορούν να πάρουν οι εθνικές κυβερνήσεις για τη ρύθμιση των ξένων επενδύσεων και την κίνηση του χρηματιστικού κεφαλαίου. Ένα άλλο σημαντικό τμήμα κανονισμών είναι η Συμφωνία για τα Εμπορικά Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας (TRIPS).

Σύμφωνα με την TRIPS, για να μπορεί μια χώρα να παράγει ένα προϊόν πρέπει να πληρώνει πνευματικά δικαιώματα στην εταιρεία που το έχει πατεντάρει. Οι πολυεθνικές των φαρμάκων έχουν χρησιμοποιήσει αυτές τις διατάξεις για να εμποδίσουν αναπτυσσόμενες χώρες να παρασκευάζουν φτηνά φάρμακα για το AIDS. Είναι κανονισμοί που ενδιαφέρουν κυρίως τις ΗΠΑ και τον Καναδά, για να μπορούν οι μεγάλες πολυεθνικές τροφίμων όπως η Monsanto να ελέγχουν την παγκόσμια αγορά μεταλλαγμένων προϊόντων (μια αγορά που το 2010 υπολογίζεται να φτάσει στα 25 δις δολάρια και την οποία την ελέγχουν σε ποσοστό 100% πέντε εταιρείες). Με βάση αυτούς τους κανονισμούς μπορεί ακόμα να πατενταριστεί οποιαδήποτε μορφή ζωής, ακόμα και ανθρωπίνιοι ιστοί.

Η Συμφωνία για το Εμπόριο Υπηρεσιών (GATS) έχει κυρίως στόχο να ιδιωτικοποιηθούν δημόσιες υπηρεσίες, όπως η υγεία, η παιδεία, ή η παροχή νερού. Απελευθέρωση των υπηρεσιών σημαίνει για εκατομμύρια ανθρώπους στον Τρίτο Κόσμο ότι θα υποχρεωθούν να πληρώσουν υπέρογκα νοσήλεια που επιβάλλονται στην υγεία ή δίδακτρα στην παιδεία. Σύμφωνα με την GATS εμπόδια στο ελεύθερο εμπόριο

των υπηρεσιών είναι και κάθε είδους επιδοτήσεις στους μαθητές και φοιτητές όπως τα πάσα στα λεοφωρεία ή εκπαιδευτικές πρακτικές που εμποδίζουν τις «καινοτομίες» στην εκπαίδευση. Για τις ΗΠΑ ο τομέας της εκπαίδευσης είναι η πέμπτη μεγαλύτερη εξαγωγίμη υπηρεσία.

Οι μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις φτιάχτηκαν με τη στήριξη των κρατών στα οποία εδρεύουν: Προστατευτικοί δασμοί, φορολογικές ελαφρύνσεις, αναθέσεις κρατικών έργων. Έτσι μπόρεσαν δύο εταιρείες —η αμερικανική Boeing και η ευρωπαϊκή Airbus— να φτάσουν να παράγουν το 95% των πολιτικών αεροσκαφών παγκόσμια. Τέτοιου είδους μέτρα δεν επιτρέπεται όμως να πάρουν οι αναπτυσσόμενες χώρες σύμφωνα με τους κανονισμούς του ΠΟΕ. Οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν να παράγουν πολύ φθηνότερα βιομηχανικά προϊόντα και να εκτοπίσουν από την αγορά τις μικρές εθνικές βιομηχανίες. Η ελεύθερη αγορά λειτουργεί σαν σφαγείο των μικρότερων καπιταλιστών, με καταστροφικές επιπτώσεις και στην απασχόληση. Η Σενεγάλη μείωσε τους δασμούς στα βιομηχανικά προϊόντα περίπου στο μισό και αυτό οδήγησε στην απώλεια του ενός τρίτου των θέσεων εργασίας στον τομέα της μεταποίησης.

Ο ΠΟΕ ισχυρίζεται ότι το ελεύθερο εμπόριο φέρνει την ανάπτυξη και στη συνέχεια την ευημερία για τους λαούς. Στην πραγματικότητα φέρνει φτώχεια και βάρβαρη των ταξικών ανισοτήτων. Πάνω από 80 χώρες έχουν σήμερα μικρότερο κατά κεφαλή εισόδημα απ' ό,τι είχαν πριν 10 χρόνια. Σύμφωνα με το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών είναι κυρίως χώρες που εμπλέκονται περισσότερο στην παγκόσμια οικονομία. Από την άλλη πλευρά η περιουσία των 100 μεγαλύτερων επιχειρήσεων παγκόσμια έφτασε το 1995 τα 4,2 τρις δολάρια από 0,5 τρις δολάρια που ήταν το 1980.

Ο ΠΟΕ αντανάκλα την ανισομερή ανάπτυξη του παγκόσμιου καπιταλισμού. Οι πιο δυνατές χώρες συμμαχούν για να επιβάλλουν τους όρους τους στις πιο αδύνατες. Αλλά αυτές οι συμμαχίες είναι πάντα ασταθείς. Είναι συμφωνίες ανάμεσα σε άρχουσες τάξεις που είναι εξορισμού ανταγωνιστικές. Και στα διαπραγματευτικά ατού στα παζάρια τους περιλαμβάνονται η στρατιωτική δύναμη και ο πόλεμος.

Στη Ντόχα η Κίνα έγινε και τυπικά μέλος του ΠΟΕ. Το σημαντικότερο βήμα για να γίνει δεκτή όμως ήταν η συμφωνία που υπέγραψε με τις ΗΠΑ το Νοέμβριο του 1999. Λίγους μήνες πριν η αμερικανική αεροπορία βομβάρδιζε την κινεζική πρεσβεία στο Βελιγράδι.

Η συμφωνία περιλαμβάνει τη μείωση των δασμών της Κίνας στα αγροτικά προϊόντα και ιδιαίτερα σ' αυτά που εξαγωγή οι ΗΠΑ και το μηδενισμό των δασμών στα είδη υψηλής τεχνολογίας. Περιλαμβάνει ακόμα μέτρα περιορισμού του προστατευτισμού που κάνουν πιο εύκολη την πρόσβαση των μεγάλων αμερικανικών επιχειρήσεων στην αγορά της. Από την άλλη οι ΗΠΑ πέρασαν ένα όρο που τους επιτρέπει να πάρουν συγκεκριμένα μέτρα για να στηρίξουν οικονομικούς κλάδους, όπως η κλωστοϋφαντουργία σε περίπτωση μεγάλης αύξησης των εισαγωγών από την Κίνα.

Αλλά, η στρατιωτική δύναμη δεν είναι το μόνο διαπραγματευτικό χαρτί στα παγκόσμια παζάρια. Απέναντι στις χώρες του Τρίτου Κόσμου το πιο δυνατό χαρτί είναι το χρέος. Η κρίση της δεκαετίας του

Διαδηλώσεις ενάντια στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου

'70 έφερε τις κρεωμένες χώρες του Τρίτου Κόσμου σε τραγική θέση, καθώς έβλεπαν αφ' ενός τις τιμές των πρώτων υλών που εξήγαγαν να πέφτουν στην παγκόσμια αγορά, αφ' ετέρου τα επιτόκια να ανεβαίνουν.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για να εγκρίνει δάνεια προς αυτές τις χώρες, τους επέβαλε μια σειρά σκληρούς όρους. Τα Προγράμματα Δομικής Αναπροσαρμογής, όπως ονόμασαν αυτούς τους όρους, ήταν η εφαρμογή της πιο άγριας νεοφιλελεύθερης πολιτικής. Η λιτότητα, η περικοπή των κοινωνικών δαπανών, οι ιδιωτικοποιήσεις, η εξάλειψη των επιδοτήσεων στα βασικά είδη διατροφής, σήμαινε την εξαθλίωση των λαών του Τρίτου Κόσμου. 19.000 παιδιά πεθαίνουν κάθε μέρα σ' αυτές τις χώρες από την πείνα ή από ασθένειες που προλαμβάνονται για να εισπράτουν οι τραπεζίτες τα κέρδη τους. Και τα εισπράτουν. Από το 1980 μέχρι το 1992 η Παγκόσμια Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο εισέπραξαν από τις κρεωμένες χώρες 891 δις δολάρια για αποπληρωμή δανείου και 771 δις δολάρια για τόκους.

Αλλά οι χώρες παραμένουν υπερχρεωμένες. Στο ίδιο διάστημα οι πιο φτωχές από αυτές τις χώρες πλήρωσαν 3 φορές περισσότερο απ' ό,τι χρωστούσαν το 1980 και στο τέλος βρέθηκαν να χρωστάνε 3 φορές παραπάνω.

Στο Κατάρ, οι φτωχές χώρες προσπάθησαν να αντισταθούν στις πιέσεις των «τετραδύμων» του ΠΟΕ: ΗΠΑ, Ε.Ε., Ιαπωνία και Καναδά. Αλλά αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν στις πιέσεις τους και στις απειλές ότι θα κόψουν την οικονομική βοήθεια και τα μέτρα για την ελάφρυνση του χρέους.

Οι μεγάλες καπιταλιστικές δυνάμεις πανηγυρίζουν τώρα ότι η απόφαση για νέο γύρο διαπραγματεύσεων στον ΠΟΕ είναι μια μεγάλη νίκη για το ελεύθερο εμπόριο. Μπαίνουν όμως σε αυτές τις διαπραγματεύσεις, χωρίς να έχουν λύσει τις πιο σημαντικές τους διαφορές. Ο νέος γύρος συνομιλιών θα διαρκέσει χρόνια. Και η οικονομική ύφεση προβλέπεται να βαθύνει. Αυτό θα κάνει τις πολυεθνικές να ζητούν μεγαλύτερη στήριξη από τα κράτη «τους». Οι συγκρούσεις και οι διαφορές θα αξυνθούν. Όπως λέει ο **Walden Bello**: "Αυτή η σύνοδος θα μπορούσε κάλλιστα να εξελιχθεί στην τελευταία ζητωκραυγή του ΠΟΕ και του προγράμματος ριζικής οικονομικής παγκοσμιοποίησης που έχει τον ΠΟΕ για διαμάντι του."

Η λεηλασία του Κονγκό

Περισσότερα από δύο χρόνια διαρκεί η εισβολή στρατευμάτων από Ρουάντα, Ουγκάντα, Μπουρούντι στις ανατολικές επαρχίες της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό. Συνήθως μιλάνε για πόλεμο φυλών, εθνικές διαφορές, συνοριακές διαμάχες και όλα αυτά τα κακά που προσάπτουν στους αφρικανούς όλης της ηπείρου. Οι πένες του αστικού τύπου σπανίως μιλάνε για τη λεηλασία που γίνεται σ' αυτές τις περιοχές. Ας δώσουμε μια μικρή εξήγηση.

Στις ανατολικές επαρχίες του Κονγκό υπάρχει μεγάλος μεταλλευτικός πλούτος. Μεταξύ των άλλων βρίσκεται ένα μέταλλο ονομαζόμενο Κολομβίτης-Τανταλίτης και εν συντομία Κολτάν (Coltan). Ορυκτή σύνθεση πολύ σπάνια που συνδυάζει τις ιδιότητες δύο μετάλλων. Έχει τη μορφή μαύρης σκόνης και βρίσκεται σε επιφανειακά στρώματα μέσα στα δάση του Ισημερινού. Τις περισσότερες φορές ανεπιγμένο με κασσίτερο. Ολόκληρη η Αφρική κατέχει το 80% των παγκόσμιων αποθεσμάτων. Και απ' αυτά το 80% βρίσκεται στο Κονγκό. Η γειτονική Ρουάντα και η Νιγηρία κατέχουν το υπόλοιπο 20%.

Το Κολτάν έγινε απαραίτητο στις πιο προηγμένες βιομηχανίες: πολεμικές, αεροκατασκευαστικές, ηλεκτρονικές, οπτικές, τηλεπικοινωνιών. Ζητείται πολύ λόγω της ιδιότητάς του υψηλής αντίστασης στις εξωτερικές θερμοκρασίες και την οξειδωση.

Χρησιμοποιείται για την παραγωγή μίξεων εξαιρετικής αντίστασης και ευλυγισίας. Γι' αυτές του τις ιδιότητες, το Αμερικανικό Πεντάγωνο έχει κατατάξει το Κολτάν στις «στρατηγικές πρώτες ύλες».

Πριν τρία χρόνια, όταν τα επαναστατικά στρατεύματα του Κινήματος Καμπίλα βάδισαν προς την πρωτεύουσα Κινσάσα, πέρασαν από το ΚΙΒΟΥ, την επαρχία όπου βρίσκεται το πολύτιμο μέταλλο. Δεν υπήρχε ακόμα μεγάλη ζήτηση. Ακόμα και το 2000 η αξία του ήταν 40 δολάρια το κιλό. Κατά τη διάρκεια του 2000 πέρασε από τα 90 δολάρια μια περίοδο, στα 450 τον Δεκέμβριο. Εξηγείται

επειδή χρησιμεύει στην κατασκευή κινητών τηλεφώνων.

Οι εξεγερθέντες του ΚΙΒΟΥ και τα στρατεύματα του όμορων χωρών που εισέβαλαν έχουν πίσω τους μεγάλες δυτικές εταιρίες, οι οποίες τους χρηματοδοτούν για να μπορούν να εκμεταλλεύονται το Κολτάν. Συγκρίνοντας, αναφέρουμε ότι αν παίρνουν 200.000 δολάρια το μήνα από τα λαθραία διαμάντια από το Κολτάν έχουν ένα εκατομμύριο δολάρια. 10.000 τόνοι εξαγονται κάθε χρόνο. Σ' αυτήν την περιοχή οι εξεγερθέντες κατά της Κεντρικής Εξουσίας υποστηρίζονται από τα στρατεύματα των όμορων χωρών Ουγκάντα, Ρουάντα, Μπουρούντι και πίσω τους, όπως αναφέραμε, οι μεγάλες εταιρίες.

Με δυο λόγια, οι εθνικές και φυλετικές διαφορές είναι μικρές μπροστά στα μεγάλα συμφέροντα. Ίσως εκμεταλλεύονται κι αυτές όπως όλες τις υπάρχουσες διαφορές. Κάτι ξέρουμε κι εμείς εδώ στα Βαλκάνια. Το κύριο στην υπόθεση της Λαϊκής Δημοκρατίας του

Κονγκό είναι η λεηλασία του φυσικού πλούτου. Έτσι, αυτός ο φυσικός πλούτος γίνεται αφορμή δυστυχίας για τους αφρικανούς αυτής της μεγάλης, άνω των 40.000.000 κατοίκων χώρας.

Παρόμοια είχε υποστεί η Αγκόλα, επί 20 χρόνια μέχρι πρόσφατα από τις συμμορίες του Γιόνας Σαβίμπι για τα διαμάντια. Παρουσιαζόταν σαν φυλετικό-εθνική διαφορά. Μόλις όμως οι Αμερικανοί, λόγω ανάγκης, ενδιαφέρθηκαν για τα πλούσια κοιτάσματα πετρελαίου της Αγκόλα, αυτή η εθνική «εξέγερση» έσβησε σε λίγους μήνες. (J.A. -L' INTELLIGENT 20993-9.4.01/120)

Να σημειώσουμε ακόμα ότι η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό είχε δημιουργήσει μια εταιρία, τη SOMIGL με 80% ιδιοκτησία του κράτους, με τρεις ξένες εταιρίες. Τη βελγική AFRICOM, ρουαντέζικη PROMESCO και τη νοτιοαφρικανική COGECOM.

Δημήτρης Λιβιεράτος

Ζάκυνθος παντού

Σκληρότερη νομοθεσία για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες σημαίνει περισσότερα σαπιοκάραβα που βουλιάζουν μεσοπέλαγα, όπως εξηγεί ο **Κώστας Τορπουζίδης**, αλλά και κίνημα αλληλεγγύης όπως στη Ζάκυνθο, όπως ζωντανά και γλαφυρά περιγράφει ο **Πέτρος Πομώνης**.

«**Δ**εν θα επιτρέψουμε η Ελλάδα να γίνει ξέφραγο αμπέλι». Μ' αυτή τη φράση προσπάθησε ο Σημίτης στις 5 Δεκέμβρη να δικαιολογήσει την προδοσία όλων των υποσχέσεων που έδινε η κυβέρνηση μέχρι πριν λίγους μήνες για πραγματική νομιμοποίηση και ανθρώπινη ζωή για όλους τους μετανάστες. «*Πρωτοστατούμε στην Ε.Ε. για μια ολοκληρωμένη και αποτελεσματική πολιτική ανακαίτησης της λαθρομετανάστευσης*», συνέχισε στις δηλώσεις του, για να φανεί ακόμη πιο καθαρά ότι η ενεργή στήριξη στην ιμπεριαλιστική βαρβαρότητα του Μπους έχει σαν αναγκαίο συμπλήρωμα και τη ρατσιστική βαρβαρότητα. Αυτός είναι ο μόνος χαρακτηρισμός που αξίζει στα νέα μέτρα που ετοιμάζουν για τους καταστρεγμένους των πολέμων και της φτώχειας ο Σημίτης και η Ε.Ε.

Πισωγύρισμα

Η ελληνική κυβέρνηση ανέλαβε πρωτοβουλία στη σύνοδο κορυφής της Ε.Ε. στις Βρυξέλες για την υιοθέτηση σκληρότερης νομοθεσίας για τους μετανάστες και την ίδια στιγμή η ίδια προχωράει στην εφαρμογή τους. Πρόκειται για μέτρα που στην πράξη αναιρούν τις διακηρύξεις για δεύτερη ευκαιρία στους μετανάστες.

«**Σύνορα ερμητικό κλειστά**» είναι η πρώτη προτεραιότητα του Σημίτη. Εκτός από τους συνοριακούς φρουρούς, ο στρατός, αλλά και το πολεμικό ναυτικό θα περιπολεί στις θάλασσες για να κλείνουν το δρόμο στον κόσμο που φτάνει στα σύνορα της «πολιτισμένης» δύσης. «*Η παρουσία του στρατού θα αποθαρρύνει την έλευση μεταναστών*», δηλώνει ο Σημίτης. Στην πραγματικότητα αυτό θα σημαίνει ότι πολλοί περισσότεροι μετανάστες θα αναγκάζονται πλέον να πληρώνουν υπέρογκα ποσά στους δουλεμπόρους για να βρουν ένα δρόμο διαφυγής, ενώ αυτοί που δεν θα έχουν να πληρώσουν θα συνεχίσουν να παίζουν κορόνα – γράμματα τη ζωή τους πάνω στα βουνά ή στα ναρκοπέδια των συνόρων ή με σαπιοκάραβα για να ξεφύγουν από τον πόλεμο και την φτώχεια. Παράπέρα, ο στόχος είναι η υπογραφή νέων διμερών συμφωνιών με Ιράκ, Σομαλία και Αφγανιστάν στα πρότυπα του ρατσιστικού πρωτοκόλλου Παπανδρέου – Τζεμ, που στη πράξη σημαίνει την απέλαση ακό-

μη και των πολιτικών προσφύγων που η ζωή τους κινδυνεύει άμεσα από τον πόλεμο και τις διώξεις στις χώρες τους. Το παρσάπιν πρωτόκολλο εφαρμόστηκε ήδη μέσα στο Νοέμβριο του 2001 σε τέσσερις περιπτώσεις στην Κω, τη Σάμο και την Εύβοια, με θύματα τη ζωή και τις ελπίδες 200 μεταναστών.

«**Ούτε άσυλο, ούτε νομιμοποίηση**» είναι η δεύτερη επιλογή τους. Η νομοθεσία στην Ελλάδα είναι, σύμφωνα με το Σημίτη, πολύ «καλαρή» και την εκμεταλλεύονται οι μετανάστες για να πάρουν άσυλο, ενώ δεν το δικαιούνται. Πρόκειται απλά για εξοργιστικό ψέμα. Τα στοιχεία για το έτος 2000 μιλάνε από μόνα τους. Από τους 3.083 μετανάστες που έκαναν αίτηση για άσυλο, μόλις σε 222 δόθηκε, δηλαδή ποσοστό μόλις 7%! Οι 750 πρόσφυγες στη Ζάκυνθο, που περιμένουν ήδη πάνω από ένα μήνα για να κάνουν αίτηση για άσυλο, οι πρόσφυγες στο Λαύριο που ζουν σε άθλιες συνθήκες και συχνά δέχονται τις επιθέσεις της αστυνομίας, οι χιλιάδες πρόσφυγες που κοιμούνται στα πάρκα μέσα στη βροχή και το κρύο μπορούν να μας πουν πόσο ευνοϊκή είναι η νομοθεσία και η αντιμετώπιση από το ελληνικό κράτος.

«**Συμμαχία ενάντια στους φτωχούς**» είναι συνολικά η πολιτική τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε ήδη δημιουργία ευρωπαϊκής συνοριακής φρουράς και ενίσχυση του ρόλου της Γιούροπολ για φακέλωμα και παρακολούθηση των μεταναστών. Η ελληνική κυβέρνηση πρωτοστατεί και σ' αυτόν τον το-

12 Δεκέμβρη, έξω από τη Νομαρχία στην Ομόνοια

Χιλιάδες μετανάστες κάνουν καθημερινά ουρές για να πάρουν την πράσινη κάρτα

μέα διεκδικώντας τη δημιουργία ειδικού ταμείου που θα χρηματοδοτεί αυτήν την νέα ευρωπαϊκή υπερ-αστυνομία, αλλά και την μαζική απέλαση μεταναστών. Και αυτό στην πράξη θα οδηγήσει σε ακόμη περισσότερους, καθημερινούς ελέγχους και τρομοκράτηση των μεταναστών.

Σε καμιά στιγμή οι μετανάστες στην Ελλάδα δεν έζησαν σε ένα καθεστώς ελευθερίας και ισότητας. Σ' όλη τη δεκαετία του '90 ο φόβος, οι διώξεις και η άγρια εκμετάλλευση από τους εργοδότες ήταν η καθημερινότητα χιλιάδων κόσμου, που κυνηγημένος παλεύει για μια καλύτερη ζωή. Οι κυβερνήσεις, από το Μητσοτάκη μέχρι και το Σημίτη, έχουν ένα μεγάλο ιστορικό άγριων ρατσιστικών εγκλημάτων. Πάνω από 2.000.000 απελάσεις, γύρω στους 50 οι δολοφονημένοι μετανάστες από τις «ταχιάες» εκπυροσοκροτήσεις των πιστολέρο της ΕΛ.ΑΣ. και των συναριακών φρουρών, εκατοντάδες οι πνιγμένοι στα νερά του Αιγαίου και οι ακρωτηριασμένοι στα ναρκοπέδια του Εβρου.

Όμως, τα τελευταία χρόνια μέσα από τις μάχες που έδωσε το αναρχοκρατικό κίνημα με τη στήριξη και των συνδικάτων, οι μετανάστες κατάφεραν να ζουν με λιγότερο φόβο, να οργανώνονται και να διεκδικούν καλύτερες συνθήκες εργασίας. Πάνω απ' όλα αναγκάσαμε την κυβέρνηση να αρχίσει επιτέλους τη διαδικασία για την νομιμοποίηση των χιλιάδων μεταναστών που ζουν και εργάζονται ανάμεσα μας για πολλά πλέον χρόνια.

Οι νέες εξαγγελίες απειλούν να μας πιασούν στην πολιτική των ρατσιστικών πογκρόμ. Οι δολοφονίες του **Μαρίνου Χριστόπουλου** στο Ζεφύρι και του **Γκεντιάν Τσελνίκου** στα Πατήσια, η απρόκλητη επίθεση της αστυνομίας στους μετανάστες στη Γερανίου είναι τα πρόσφατα παραδείγματα που δείχνουν καθαρά τι σημαίνουν στην πράξη αυτές οι νέες εξαγγελίες.

Μάχες

Κι όμως, ο Σημίτης θέλει και τη δική μας συναίνεση σ' αυτή τη βάρβαρη πολιτική, τη συναίνεση των εργατών και της νεολαίας. Γι' αυτό και τη μέρα αυτών των εξαγγελιών δεν παρέλπει

να τονίσει ότι «στόχος αυτών των μέτρων είναι η προάσπιση της κοινωνικής αλληλεγγύης και η εμπέδωση του αισθήματος ασφάλειας στους πολίτες». Είναι η μόνη αλληλεγγύη που γνωρίζουν οι Μπους, Σημίτης και Μπλερ. Γι' αυτούς, αλληλεγγύη στους φτωχούς και πενιασμένους του Αφγανιστάν σημαίνει βομβαρδισμό και δολοφονία χιλιάδων αμάχων. Γι' αυτούς αλληλεγγύη στους πρόσφυγες των πολέμων, σημαίνει απελάσεις και δολοφονίες στα σύνορα. Γι' αυτούς αλληλεγγύη στους ανέργους σημαίνει φοροσαππαλο-

γές στους καπιταλιστές.

Οι εργαζόμενοι και η νεολαία καταλαβαίνουν πολύ διαφορετικά την αλληλεγγύη. Είναι η αλληλεγγύη της πάλης για καλύτερη παιδεία, υγεία και μισθούς. Την αλληλεγγύη αυτή δυναμώνουν οι εκατοντάδες χιλιάδες του Σιάτλ, της Γένοβας και τώρα των Βρυξελλών. Οι χιλιάδες των αναρχοκρατικών και αναρχοκρατικών διαδηλώσεων το 1999 και το 2001 με σύνθημα «Κλείστε το ΝΑΤΟ, ανοίξτε τα σύνορα». Αυτή τη δύναμη πρέπει να τη χρησιμοποιήσουμε για να βάλουμε φρένο σ' αυτό το πιασμένο που μας ετοιμάζει ο Σημίτης. Χρειάζεται να οργανώσουμε καμπάνιες ενάντια στις επιθέσεις στους μετανάστες, ενάντια στις δολοφονίες, τα πογκρόμ και τις απελάσεις.

Ενα τέτοιο βήμα ήταν η συγκέντρωση την Τετάρτη 12 Δεκεμβρη, έξω από τη Νομαρχία Αθηνών. Δεκάδες μέλη της Πρωτοβουλίας ΓΕΝΟΒΑ 2001 και του Σοσιαλιστικού Κόμματος διαμαρτυρήθηκαν για τα εμπόδια που βάζει η κυβέρνηση στη διαδικασία νομιμοποίησης. Το σύνθημα "νομιμοποιήστε τους μετανάστες, σύνορα ανοικτά για όλους τους εργατές" ξεσήκωσε τους εκατοντάδες μετανάστες απαιτώντας να σταματήσει η καθημερινή ταλαιπωρία και τα χαμένα μεροκάματα για να πάρουν την πράσινη κάρτα, αλλά και η ρατσιστική στάση της αστυνομίας απέναντί τους.

Το ίδιο βράδι ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης αναγκάστηκε να δώσει παράταση στις προθεσμίες για την έκδοση πράσινης κάρτας και να ανακοινώσει την πρόσληψη 250 υπαλλήλων στις νομαρχίες για την εξυπηρέτηση των μεταναστών στα μεγάλα αστικά κέντρα. Για το σκοπό αυτό θα δοθεί κονδύλι 2,7 δις προς τις νομαρχίες, ποσό που αντιστοιχεί μόλις στο 15% από τα 18 δις που άρπαξε το ελληνικό κράτος από το υστέρημα των μεταναστών μέσα από τα παράβολα για την σ' φάση νομιμοποίησης του καλοκαιριού. Ήταν ένα μικρό μόνο δείγμα του τι μπορούμε να καταφέρουμε.

Το παράδειγμα της Ζακύνθου μας δίνει δύναμη και έμπνευση για να δώσουμε και να κερδίσουμε τέτοιες μάχες καθημερινά.

«Στη Ζάκυνθο, η φιλοξενία των προσφύγων επιβλήθηκε από τα κάτω»

Τρεις μέρες πριν φτάσει η είδηση για το πλοίο των προσφύγων, που βρισκόταν κάποια μίλια νοτιοδυτικά της Ζακύνθου, είχε καλεστεί μια σύσκεψη στην νομαρχία της Ζακύνθου διαφόρων φορέων, πολιτιστικών φορέων, εργατικών σωματείων με επικεφαλής το Εργατικό Κέντρο και την τοπική Πρωτοβουλία ΓΕΝΟΒΑ 2001 για τη διεύρυνση της αντιπολεμικής επιτροπής που υπήρχε στη Ζάκυνθο. Βρεθήκαμε εκεί 50 περίπου εκπρόσωποι ουτών των φορέων και συμφωνήσαμε κατ' αρχήν σ' ένα πλαίσιο που είχε οριοθετηθεί από την πλευρά μας. Οτι μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα κοινό μέτωπο πάλης πάνω σε τρία σημεία.

Ζητούσαμε το σταμάτημα του πολέμου και των βομβαρδισμών που μαίνονταν στο Αφγανιστάν, την απεμπλοκή της Ελλάδας και να μην υπάρξει κανένας περιορισμός των ελευθεριών, των συλλογικών και δημοκρατικών ελευθεριών των εργαζομένων με πρόσχημα την τρομοκρατία. Με παρέμβαση της Πρωτοβουλίας μπήκε κι ένα άλλο θέμα: ανοικτά σύνορα για τους πρόσφυγες ώστε να μπορούν να βρίσκουν καταφύγιο στη χώρα μας από τις εμπόλεμες κυρίως περιοχές. Το τέταρτο αυτό σημείο έγινε πραγματικά αποδεκτό από όλους τους εκπροσώπους, συμφωνήθηκε να γίνει αυτή η αντιπολεμική επιτροπή απ' όλους και μετά το τέλος της σύσκεψης συντάξαμε ένα κείμενο που δόθηκε στα τοπικά μέσα ενημέρωσης και συμφωνήσαμε σ' ένα πανζακυνθινό συλλαλητήριο 10 μέρες μετά, στις 12 Νοέμβρη. Όλοι οι φορείς θα διακινούσαμε την ανακοίνωση αυτή στον κόσμο.

Τρεις μέρες μετά, τη Δευτέρα το πρωί, η είδηση ότι κάποιο πλοίο είχε φτάσει στη Ζάκυνθο που μάλλον είχε πρόσφυγες, γινόταν γνωστή πανελλαδικά. Όταν δόθηκε το σήμα στη Ζάκυνθο, οι τοπικές αρχές τέθηκαν σε μια κατάσταση συναγερμού. Το λιμεναρχείο έδωσε μια διαταγή στο επιβατηγό πλοίο "Ζάκυνθος Ι" να αποπλεύσει και κάτω από συνθήκες 9 μποφόρ να ρυμουλκήσει το πλοίο των προσφύγων. Οι πρώτοι που δώσανε αυτή τη μάχη, και οφείλουμε να το πούμε, ήταν οι λιμενεργάτες, το πλήρωμα αυτού του πλοίου, όπου πραγματικά σ' αυτές τις αντίξοες συνθήκες των 9 μποφόρ, προσπάθησαν να πετάξουν τις ιμάντες και να μπορέσουν να ρυμουλκήσουν το πλοίο. Κατά τις 12 το μεσημέρι κατάφεραν τελικά να το φέρουν στο λιμάνι της Ζακύνθου.

Το πλοίο αφήνεται 300 μέτρα από την προβλήτα. Είναι στο λιμάνι, αλλά δεν έχει φτάσει στην ακτή γιατί υπάρχει μια σκοπιμότητα. Παράλληλα με την εμφάνιση του πλοίου έχουν κατέβει αρκετά νοσοκομειακά αυτοκίνητα με γιατρούς από το νοσοκομείο Ζακύνθου και νοσηλευτικό προσωπικό για να μπορέσουν να δώσουν τις πρώτες βοήθειες. Για κάμποσες ώρες αυτό το πλοίο παραμένει στην ίδια θέση. Επικρατεί μια απραξία και μια στασιμότητα. Η τύχη αυτών των προσφύγων κρινόταν στις διαβουλεύσεις που λάμβαναν χώρα εκείνη τη

στιγμή στα υπουργεία για το πού ακριβώς θα έπρεπε να τους πάνε. Το πού ήταν άγνωστο. Η περιφερειάρχης Ιονίων Νήσων κατέβασε την άποψη της κυβέρνησης, που ήταν ότι αυτοί οι άνθρωποι πρέπει να φύγουν απ' την Ζάκυνθο διότι ένα μικρό νησί δεν έχει τη δυνατότητα να τους περιθάψει. Οι πρώτες εκτιμήσεις τους ανέβασαν σε 1.000 - 1.200 και έτσι έλεγαν ότι ήταν μια καραβιά που τελικά είναι πάρα πολλοί για να τους σηκώσει η Ζάκυνθος. Ήταν ένα επείγον εντελώς γελοίο, αν σκεφτεί κανείς ότι ένα νησί που διαθέτει 82.000 τουριστικές κλίνες δεν μπορεί να φιλοξενήσει 750 άτομα, όσο ήταν ο τελικός αριθμός των προσφύγων.

Εκείνη τη στιγμή οι γιατροί ζητούσαν την άδεια για να πάνε στο πλοίο να δούνε σε ποια κατάσταση βρίσκονται οι πρόσφυγες. Το λιμεναρχείο δεν τους έδινε καμιά τέτοια άδεια. Και αυτό συνεχίζεται μέχρι τις απογευματινές ώρες. Εν τω μεταξύ ο χώρος της νομαρχίας, όπου έχουν γίνει οι εκκλήσεις το πρωί, έχει πραγματικά γεμίσει από είδη πρώτης ανάγκης που έχουν φέρει οι κάτοικοι. Κινητοποιούνται αρκετοί άνθρωποι πάνω σ' αυτόν τον τομέα. Κάποιοι τα φέρνουν με τα αυτοκίνητά τους, κάποιοι άλλοι παίρνουν τηλέφωνα στους σταθμούς, κάποιοι άλλοι αναλαμβάνουν να το κάνουν. Απλοί κάτοικοι, μέλη του Εργατικού Κέντρου και των σωματείων που είναι στη δύναμή του, γυναίκες της ΧΕΝ, εθελοντικές ομάδες, το τοπικό παράρτημα των Γιατρών του Κόσμου στη Ζάκυνθο όλοι βρίσκονται σε κίνηση. Οι δημόσιοι χώροι και το σχολεία έχουν προγραμματικά κατακλυστεί από είδη πρώτης ανάγκης.

Στο λιμάνι παρ' όλα αυτά η κατάσταση παραμένει στάσιμη, δεν υπάρχει καμιά διαταγή, επικρατεί ένα είδος περιεργής αναμονής. Η πρωτοβουλία που αναλαμβάνουν οι γιατροί είναι με ένα ψαροκάικο να πάνε να δούνε τι ακριβώς συμβαίνει με τους πρόσφυγες. Μαζί με ένα γιατρό και 2-3 νοσηλεύτριες το ψαροκάικο προσεγγίζει το πλοίο των προσφύγων, ανεβαίνει πάνω ο γιατρός και αυτό που διαπιστώνει τελικά, και το φωνάζουν στην ακτή που βρίσκονται όλοι, είναι ότι υπάρχουν άτομα που είναι αφυδατωμένα, παιδιά που τουρτουρίζουν από το κρύο και άνθρωποι που χρήζουν άμεσης ιατρικής βοήθειας. Μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν υπάρχει πραγματικά καμιά διάθεση από μερικές υπηρεσίες να δοθεί η βοήθεια σ' αυτούς τους ανθρώπους. Αρχίζει ένας μαραθώνιος επικοινωνιών μέσα από τα κινητά για να δούμε τι θα γίνει τελικά και αν θα δοθεί η άδεια να αρχίσει η περίθαλψη αυτών των ανθρώπων. Η απάντηση που στέλνεται από το υπουργείο είναι ότι θα πρέπει στο ψαροκάικο να μπουν οι οροί, τα φάρμακα και 'κει πέρα, πάνω στο πλοίο, να πάνε οι γιατροί και να περιθάλλουν τους πρόσφυγες που είχαν ανάγκη, διότι τους απαγορεύεται από το υπουργείο να κατέβουν στην ξηρά.

Αυτό ήταν που ξεσήκωσε τις πρώτες θύελλες διαμαρτυριών. Πραγ-

μστικά, οι γιατροί αυτό το πράγμα το θεωρήσανε προσβολή λέγοντας ότι "εφόσον αυτοί οι άνθρωποι χρειάζονται ορούς θα πρέπει να τους αλλάζουμε, αλλά αυτό το πράγμα δεν μπορεί να γίνεται στο πλοίο. Χώρος που είναι κατάλληλος γι' αυτό είναι φυσικά ο χώρος του νασοκομείου και γι' αυτό ζητάμε να έρθουν στο νασοκομείο. Και 'μεις μπορούμε να τους μεταφέρουμε". Και αρχίζει μια νέα σύγκρουση εκεί πέρα. Το λιμεναρχείο να μεταφέρει το αίτημα των γιατρών, το υπουργείο να μην δίνει την άδεια και να τους λένε να πάνε πάνω στο πλοίο.

Τελικά οι διαμαρτυρίες των γιατρών πιάνουν τόπο και με το ψαροκάικα μεταφέρονται αυτοί που χρήζουν άμεσης ιατρικής βοήθειας στην Ξηρά. Αυτό σήμαινε ότι 240 άτομα, κυρίως γυναίκοπαιδα κατέβαιναν στην Ξηρά. Άνοιξε η πρώτη μεγάλη πόρτα για την φιλοξενία αυτών των ανθρώπων στο νησί.

Το απόγευμα 20 περίπου άτομα από την τοπική Πρωτοβουλία ΓΕΝΟΒΑ 2001 που βρεθήκαμε εκτάκτως κατεβήκαμε στο λιμάνι ζητώντας από τις αρχές αυτοί οι άνθρωποι να κατέβουν όλοι, διότι τα 2/3 των προσφύγων παρέμεναν στο πλοίο. Ζητούσαμε κάτι τέτοιο ακριβώς γιατί και οι ίδιοι είχαν ως αίτημα ότι πρέπει να κατέβουν και μάλιστα είχαν αρνηθεί το συσσίτιο που τους είχε προσφερθεί το απόγευμα. Μαζί με τον πρόεδρο-του Εργατικού Κέντρου μείναμε εκεί μέχρι αργά τα μεσάνυχτα και μετά πήγαμε στο χώρο του δημοτικού σταδίου, όπου γινόταν η πρώτη φιλοξενία των ανθρώπων μετά το νασοκομείο. Εκεί μπορούσε να δει κανείς τους κατοίκους να βοηθάνε τους πρόσφυγες στο να τους δίνουν ρούχα, να ετοιμάζουν τα μαρά για να τους κάνουν μπάνιο και τελικά να υπάρχει μια ατμόσφαιρα φοβερής συμπαράστασης.

Μπροστά στο μέγεθος αυτής της συμπαράστασης και της αλληλεγγύης αναγκάζονται οι τοπικές αρχές να αποδεχτούν ότι πρέπει να κατέβουν όλοι. Αυτό το αίτημα το μεταφέρουν προς το πάνω, όπου μέχρι αργά το απόγευμα της Δευτέρας δεν δίνεται καμιά διαταγή από το υπουργείο. Οι ίδιοι οι τοπικές αρχές λέγανε ότι "εμείς δεν μπορούμε να πάρουμε καμιά πρωτοβουλία, γιατί όσο είναι πάνω στο πλοίο υπόγονται στο Λιμενικό και την δικαιοδοσία του υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας".

Την άλλη μέρα συνεδρίασε η Αντιπολεμική Επιτροπή για τη διοργάνωση του αντιπολεμικού συλλαλητηρίου. Προφανώς, το πρώτο που τέθηκε ήταν τι θα κάναμε για το θέμα των προσφύγων. Αποφασίσαμε να βγάλουμε μια ανακοίνωση που να ζητάμε να κατέβουν όλοι και να φιλοξενηθούν στο νησί. Και μάλιστα συμφωνήσαμε να αρχίσουμε την ανακοίνωση χαιρετίζοντας το θερμό κύμα συμπαράστασης που είχε εκδηλωθεί από τους κατοίκους στο νησί. Την ίδιο μέρα ο Τζεμ και ο Παπανδρέου συνεδρίαζαν και είχαν συμφωνήσει ότι το πλοίο με τους πρόσφυγες έπρεπε να φύγει πίσω από 'κει που είχαν ξεκινήσει. Ο Πρωτόπαππας το μεσημέρι είχε δώσει συνέντευξη τύπου και έλεγε ότι "πάγια τακτική της κυβέρνησης σ' αυτά τα ζητήματα είναι η επανπροώθηση των προσφύγων". Ο Ανωμερίτης αναμενόταν την άλλη μέρα στη Ζάκυνθο. Οι πληροφορίες από τους δημοσιογράφους για το ποια θέση θα κατεβάσει ο Ανωμερίτης ήταν ότι πραγματικά οπώτερος σκοπός τους ήταν να τους πάνον και να τους πάνε πού, κανείς δεν ήξερε. Το επεισόδιο που είδαμε με τον λιμενικό και το έδειξαν όλα τα κανάλια, ήταν ακριβώς το αντικατόπτρισμα αυτής της διάθεσης που είχαν οι αρχές και η ίδια η κυβέρνηση για το μέλλον αυτών των προσφύγων. Το ότι κάποιος των ειδικών δυνάμεων του λιμενικού ζήτησε να του πλύνουν τα άρβυλα, δεν ήταν το μόνο επεισόδιο. Αυτοί ο λιμενικοί ακριβώς ήταν, από την πρώτη στιγμή που έφτασαν στο νησί, πολύ προκλητικοί.

Παρ' όλα αυτά, όταν ο Ανωμερίτης ήρθε στη Ζάκυνθο και του τέθηκε καθαρά το ζήτημα ότι αυτοί οι άνθρωποι πρέπει να μείνουν στο νησί, αναγκάστηκε να προσαρμοστεί σ' αυτά τα δεδομένα.

Το ζήτημα που προέκυψε στη συνέχεια ήταν ότι απ' τη στιγμή που μεταφέρθηκαν στο ξενοδοχείο, οι πρόσφυγες ήταν έγκλειστοι στο δωμάτιο

τους. Διακινήσαμε μια ανακοίνωση όπου ζητούσαμε αυτοί οι άνθρωποι να είναι ελεύθεροι, να βγαίνουν στο προαύλιο και πολύ περισσότερο στο νησί και να γνωρίσουν τους ανθρώπους που τους έχουν συμπαράστασει.

Υπήρχε ενεργή συμπαράσταση από σωματεία. Μαζί με μέλος του εργασιακού συμβουλίου της ΔΕΗ πήγαμε στο χώρο και ζητήσαμε από το συνδικαλιστικό τους όργανο οικονομική ενίσχυση για είδη πρώτης ανάγκης των προσφύγων. Ο οδοντιατρικός σύλλογος Ζακύνθου ζήτησε να κατέβει κλιμάκιο για να προσφερθούν υπηρεσίες στοματικής υγιεινής στους πρόσφυγες. Οι μαθητές του ΤΕΕ κατέβηκαν και ζήτησαν να απασχολήσουν δημιουργικά τα παιδιά που ήταν έγκλειστα. Αυτή τη στιγμή είναι σε εξέλιξη μια νέα πρωτοβουλία, Κάποιες γυναίκες, 20 το αριθμό, μαζί με τους δασκάλους έχουν δημιουργήσει μία ομάδα για να απασχολούν και να παίζουν με τα παιδιά. Σήμερα επίσης, 2 Δεκέμβρη είχε προγραμματιστεί συνουσία στο ξενοδοχείο από τους μαθητές του 3ου Ενιαίου Λυκείου Ζακύνθου.

Τελειώνω, λέγοντας τι σημαίνει αυτή η πολιτική, τι σημαίνει όλη αυτή η ιστορία. Προχθές γινόταν εκλογές στην ΕΛΜΕ Ζακύνθου και υπήρχε ομάδα καθηγητών που έβαλε το ζήτημα στη συνέλευσή τους, "Ανοικτά σύνορα για τους πρόσφυγες", ζήτημα που πρέπει να παλέψει η ΕΛΜΕ. Το πώς ξετυλίχθηκε αυτό το κύμα της συμπαράστασης δεν είναι πρώτη φορά για μας. Στη Ζάκυνθο υπήρχε και λειτουργούσε πάντα ένας πυρήνας του ΣΕΚ. Υπήρχε μια εμπειρία από τα πρώτα κύματα προσφύγων, των Αλβανών και την αντίθεσή μας στο ρατσιστικό νόμο 1975 του 1991 της Ν.Δ. Είχαμε από τότε μαζέψει υπογραφές από το σωματείο για την συμπαράσταση σ' αυτούς τους ανθρώπους. Είχε επίσης δημιουργηθεί αντιπολεμική επιτροπή με πρωτοβουλία του ΣΕΚ τότε, ενόψει στον πόλεμο του Κόλπου. Αυτά τα θέματα που είχαν ανοίξει και τότε, συσπείρωσαν έναν κόσμο που βρέθηκε να δραστηριοποιείται και πάλι μαζί μας μέσα από τη ΓΕΝΟΒΑ.

Την Παρασκευή 9 Νοέμβρη έγινε το συλλαλητήριο. Και η Πρωτοβουλία ΓΕΝΟΒΑ 2001 ήταν εκεί με πανό "Αλληλεγγύη στους πρόσφυγες" και το ΣΕΚ κατέβηκε κάτω και χαιρετήσαμε τη συγκέντρωση. Ποιο ήταν η αντιμετώπιση στα ζητήματα που έβαζε η Πρωτοβουλία πριν λίγο καιρό; Το καλοκαίρι όταν λέγαμε στο Εργατικό Κέντρο ότι μπορούμε να κάνουμε μια κοινή πρωτοβουλία για τη Γένοβα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση, μας έλεγαν "παιδιά, καλά εντάξει, καλή η Γένοβα, αλλά εμείς υποστηρίζουμε τη Νάπολι". Το ότι δόθηκε πρώτα ο λόγος στον εκπρόσωπο της Πρωτοβουλίας ΓΕΝΟΒΑ 2001, Πέτρο Κωνσταντίνου, που είχε κατέβει στη συγκέντρωση, καταλαβαίνουμε πώς αλλάζανε οι διαθέσεις απέναντι στην ίδια την Πρωτοβουλία. Και σ' αυτό το συλλαλητήριο στις 9 του Νοέμβρη και στο επόμενο στις 13 και το Σάββατο 17 του Νοέμβρη τα συνθήματα υπέρ των προσφύγων ήταν αυτά που κυριάρχησαν.

Νομίζω ότι είναι πολύ σημαντικό που αυτή η ζωντανή μνήμη και παράδοση βρήκε σήμερα και το αντικείμενό της. Βρεθήκαμε οι δράσεις και οι πρωτοβουλίες που να βοηθήσουν τη φιλοξενία και την καλύτερη διαβίωση των προσφύγων στο νησί.

Αν μιλάμε για τη Ζάκυνθο και τη φιλοξενία αυτών των προσφύγων έχουμε κατά νου πάντα ένα θέμα. Αυτό επιβλήθηκε από το κάτω. Είναι ότι καλύτερο μπορεί κανείς να διαπιστώσει. Και τελικά ρυμούλκησε όλους και τις τοπικές αρχές να συμπεριφερθούν μ' αυτόν τον τρόπο, γιατί κανένας πλέον τοπικός παράγοντας δεν θα έπαιρνε το ρίσκο να πάει σε κόντρα σ' αυτό το ρεύμα συμπαράστασης που είχε εκδηλωθεί μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα, σε χρόνο πραγματικά ρεκόρ. Και φυσικά ανέτρεψε την τελευταία στιγμή και το σχέδιο της κυβέρνησης, που δια στόματος του βουλευτή Ζακύνθου μαθαίναμε ότι αν επικρατούσε η άποψη της περιφερειάρχη και του υπουργείου, αυτοί οι άνθρωποι θα είχαν προορισμό τον πάτο της θάλασσας.

Τα καλύτερα δώρα για το κίνημα

Το αντικαπιταλιστικό και το αντιπολεμικό κίνημα έχουν γεννήσει ένα τεράστιο ακροατήριο που διψά να συζητήσει και να μάθει για αριστερές ιδέες. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς "διαβασμένος" μαρξιστής για να το καταλάβει, αρκεί να κοιτάξουμε τους νέους τίτλους βιβλίων που κυκλοφόρησαν πρόσφατα. Το Μαρξιστικό Βιβλιοπωλείο έχει συγκεντρώσει όλα αυτά τα νέα βιβλία, που μαζί με δεκάδες άλλα, είναι όπλα κάθε αγωνιστή που παλεύει ενάντια σ' αυτό το βάρβαρο σύστημα.

Το πιο τροντακτό παράδειγμα είναι η επανέκδοση του *"Ιστορία και Ταξική Συνείδηση"* του Γκέοργκ Λούκατς. Το βιβλίο είχε κυκλοφορήσει για πρώτη φορά στα χρόνια της Μεταπολίτευσης. Για 20 χρόνια ήταν εξαντλημένο. Τώρα που η διάθεση για συνολική σύγκρουση με το σύστημα ξαναγεννιέται μαζί, η επανέκδοσή του έγινε ξανά δυνατή.

Το *"Ιστορία και Ταξική Συνείδηση"* είναι το κορυφαίο έργο του σύγχρονου μαρξιστή φιλόσοφου Γκ. Λούκατς και δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά στο Βερολίνο το 1923. Ενα βιβλίο φιλοσοφίας μπορεί να φαίνεται βαρετό, αλλά αυτό δεν είναι. Γιατί μιλάει για την επανάσταση, την εργατική τάξη και τη θέση της στην κοινωνία, για το πώς γεννιούνται και αλλάζουν οι ιδέες, για το επαναστατικό κόμμα.

Η κεντρική θέση του Λούκατς είναι ότι η εργατική τάξη αποτελεί ταυτόχρονα "και το αντικείμενο και το υποκείμενο της ιστορίας". Είναι η πρώτη εκμεταλλεόμενη τάξη στην ιστορία που αποκτά συνείδηση της θέσης της μέσα στην κοινωνία κι αυτό της επιτρέπει να διακρίνει συνολικά τις πραγματικές κοινωνικές σχέσεις πίσω από το "πέπλο μυστηρίου" που τις σκεπάζει η αστική ιδεολογία. Η επανάσταση, η ανατροπή του καπιταλισμού, είναι συνειδητή πράξη των εργατών και όχι κάποιας φωτισμένης μειοψηφίας.

Ο Λούκατς συνολικεύει την εμπειρία από το επαναστατικό κύμα που γέννησε ο Οκτώ-

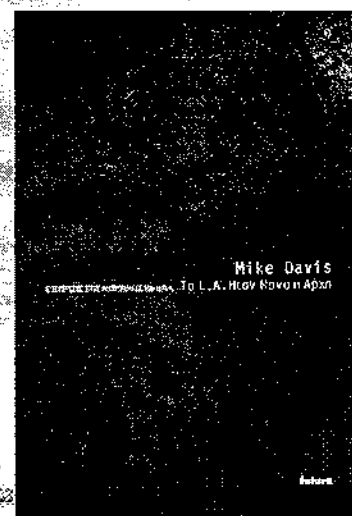
βρης του 1917. Το βιβλίο αποκηρύχτηκε από τη σταλινική ηγεσία της Κομμουντέρν. Γι' αυτούς ο σοσιαλισμός ήταν υπόθεση των τανκς του Στόλιν κι όχι της δράσης των εργατών.

Ενα άλλο βιβλίο του Λούκατς που ήδη κυκλοφορεί είναι μια συλλογή δοκιμών με τίτλο *"Η Σκέψη του Λένιν"*. Το διάβασμα τους θα είναι μια καλή προεργασία για το *"Ιστορία και Ταξική Συνείδηση"*.

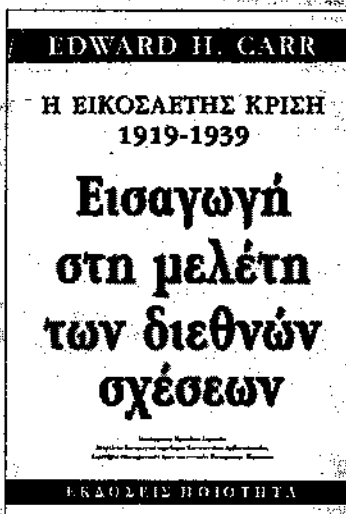
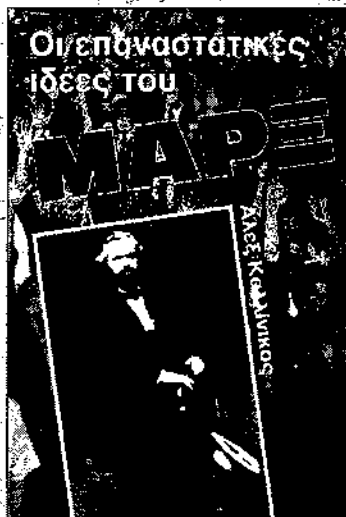
Ο Μαρξ ήταν πριν απ' όλα επαναστάτης, ήταν τα λόγια του Εγγκελς στην κηδεία του φίλου του. Αυτό το συμπέρασμα βγαίνει διαβάζοντας τη βιογραφία *"Μαρξ - Η ζωή του"* γραμμένη από τον Φράνσις Γουίν. Είναι ένα απολαυστικό ανάγνωσμα. Διαβάστε το μαζί με το *"Οι επαναστατικές ιδέες του Μαρξ"* του Αλεξ Καλίνικος, το οποίο επικεντρώνεται στις ιδέες του Μαρξ και στην υπερρόσηψή τους απέναντι σε όλους αυτούς που λένε ότι σήμερα πια είναι ξεπερασμένες.

Βέβαια πάντα είναι καλύτερο να διαβάζουμε τα έργα των ίδιων των "κλασικών" του μαρξισμού. Το *"Κομμουνιστικό Μανιφέστο"* των Μαρξ και Εγγκελς διατηρεί την επικαιρότητά του 154 χρόνια μετά τη συγγραφή του. Για παράδειγμα, ο Μαρξ και ο Εγγκελς ενόμιαι αιώνια πριν ανέλυσαν τον καπιταλισμό σαν ένα παγκοσμιοποιημένο σύστημα. Ενα σύστημα που γεννάει σε παγκόσμια κλίμακα και τον "ιστορικό του νεκροθάφτη", την εργατική τάξη.

Αυτή η τάξη έκανε ορμητικό την εμφάνισή της στο προσκήνιο στις δυο πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα. Η γενιά των επαναστατών μαρξιστών εκείνης της εποχής ήταν αυτοί που ανέλυσαν τον καπιταλισμό των πολέμων, των κρίσεων και των επαναστάσεων. *"Ιμπεριαλισμός - ανώτατο στάδιο του καπιταλισμού"* και *"Κράτος κι Επανάσταση"* του Λένιν, το *"Μαζική Απεργία, Κόμμα και Συνδικάτο"* της Ρόζας Λούξεμπουργκ, η *"Διαρκής Επανάσταση"* του Λ. Τρότσκι είναι βιβλία γραμμένα σε μια εποχή που μοιάζει πολύ με τη σημερινή.

Αυτό ισχύει και για το βιβλίο του άγγλου ιστορικού Εντουαρντ Καρ "Η εικοσαετής κρίση 1919-1939, Εισαγωγή στη μελέτη των διεθνών σχέσεων". Μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο οι άρχουσες τάξεις και οι διανοούμενοι τους υπόσχονταν ένα κόσμο όπου θα επικρατούσαν η παγκόσμια συνεργασία, η ειρήνη, η "αρμονία των συμφερόντων". Η "Κοινωνία των Εθνών" ο "πρόγονος" του ΟΗΕ, υποτίθεται ότι θα έπαιζε το συντονιστικό ρόλο σε αυτή την προσπάθεια. Αυτά κατέρρευσαν μέσα στην κρίση του '30 που οδήγησε στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Καρ εξηγεί τους παράγοντες που οδήγησαν εκεί.

"Ταλιμπάν-Το Ισλάμ, τα Πετρέλαια και το Νέο Μεγάλο Παιχνίδι στην Κεντρική Ασία" είναι ο τίτλος του βιβλίου του Αχμεντ Ρασίντ, που κυκλοφόρησε επτέλους στα ελληνικά. Στις σελίδες του ζητηλιγεται με ένα πλούτο στοιχείων και ρεπορτάζ, η γέννηση και η άνοδος στην εξουσία των Ταλιμπάν, καθώς και οι ανταγωνισμοί των μεγαλύτερων και μικρότερων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων που έχουν μετατρέψει σε κόλαση τη ζωή για το λαό αυτής της χώρας τα 20 τελευταία χρόνια. Μη το χάσετε! Είναι η καλύτερη απάντηση στους υποστηρικτές του πολέμου και τα ψέματά τους. Αποτελεί ταιριαστό συμπλήρωμα του φυλλάδιου της Εργατικής Αλληλεγγύης "Όχι στον πόλεμο".

Το Αφγανιστάν είναι ο τρίτος πόλεμος που εξαπολύει ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός και οι σύμμαχοί του μέσα στην τελευταία δεκαετία. Ο Νόαμ Τσόμσκι και στο νέο βιβλίο του ξεσκεπάζει συστηματικά όλες τις υποκριτικές δικαιολογίες για αυτά τα εγκλήματα. "Ο νόμος της δύναμης στην Παγκόσμια Τάξη" εξετάζει τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις από το Ιράκ μέχρι τα Βαλκάνια και από τη Μ. Ανατολή μέχρι την Κολομβία. Ο Τσόμσκι κάνει σκόνη με ένα όγκο στοιχείων τα ψέματα γύρω από τον "πόλεμο ενάντια στα ναρκωτικά" στην Κολομβία, τον πόλεμο για την "υπεράσπιση της ελευθερίας" στον Κόλπο το 1990-91, τον "ανθρωπιστικό πόλεμο" στον Κόσοβο και την Σερβία το 1999.

Η καπιταλιστική παγκοσμιοποίηση δείχνει τώρα το στρατιωτικό της πρόσωπο. Πώς γίνεται να έχουμε πολέμους σε μια εποχή που υποτίθεται ότι τα εθνικά σύνορα πέφτουν; Η μπροσούρα του Μαρξιστικού Βιβλιοπωλείου "Παγκοσμιοποίηση και Ιμπεριαλισμός-τα καθήκοντα της Αριστεράς" δίνει τις απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα, βασισμένη στις αναλύσεις για τον ιμπεριαλισμό του Λένιν, του Μπουχάριν, της Λούξεμπουργκ.

Η εξέγερση στα γκέτο των μαύρων και των ισπανόφωνων στο Λος Άντζελες, το 1992 έδειξε σε όλο το κόσμο πώς μπορεί να ξεσπά-

σει ξαφνικά η συσσωρευμένη οργή των "από κάτω" στην πιο ισχυρή χώρα του κόσμου. Γι' αυτή την εξέγερση γράφει ο Μάικ Ντέηβις σε μια συλλογή από άρθρα "Το L.A. ήταν μόνο η αρχή".

Μια από τις νέες κυκλοφορίες που αξίζει να διαβάσουμε είναι και το βιβλίο του Ερικ Χόμπσμπωμ "Ξεχωριστοί άνθρωποι-Αντίσταση εξέγερση και τζαζ". Πρόκειται για μια σειρά από δοκίμια που έχουν θέματα την διαμόρφωση της εργατικής τάξης στη Βρετανία, το Μάη του '68, το Βιετνάμ, την άνοδο και την παρακμή της τζαζ και πολλά άλλα μέσα από τις ζωές και τους αγώνες απλών - ξεχωριστών- ανθρώπων.

Οι δεκαετίες του '50 και του '60 είναι η περίοδος που το εργατικό κίνημα και η Αριστερά περνάει από μια φάση άγριας καταστολής μετά τον εμφύλιο, σε μια νέα έφοδο με αποκορύφωμα τα Ιουλιανά του 1965. Κυκλοφόρησαν τρία βιβλία που ασχολούνται με αυτή την περίοδο "Η Μεγάλη Πορεία της ΕΔΑ" του Μ. Γραμμένου, "Από τον Εμφύλιο στην ΕΔΑ" του Γ. Λεονταρίτη και "Καχεκτική Δημοκρατία 1946-1967" του Η. Νικολακόπουλου.

Το κίνημα του Σιάτλ και της Γένοβας έδωσε εντυπωσιακό παρόν στις Βρυξέλες με μια

διαδήλωση 140.000 από όλη την Ευρώπη ενάντια στον πόλεμο, τις απολύσεις. "Το αντικαπιταλιστικό κίνημα και η προοπτική του" είναι μια συλλογή άρθρων που κυκλοφόρησε το Μαρξιστικό Βιβλιοπωλείο, με ζωντανές εικόνες από όλες τις μεγάλες κινητοποιήσεις από το Σιάτλ μέχρι την Γένοβα. Δεν είναι μόνο οι εικόνες από τις διαδηλώσεις που αξίζουν σε αυτό το μικρό βιβλίο, είναι και η συζήτηση για το με ποιες ιδέες μπορεί να δώσει νικηφόρα τη μάχη του το κίνημα.

Λεάνδρος Μπόλαρης

Εξόρμηση για την προετοιμασία του συλλαλητηρίου για της 8 Νοέμβρη

Ηράκλειο Κρήτης, 27 Σεπτέμβρη

Φαιπές ενάντια στον πόλεμο, Πάτρας, 1 Δεκέμβρη

Θεσσαλονίκη, 17 Νοέμβρη

Αθήνα, 17 Νοέμβρη

Ζάκυνθος, Παρασκευή 9 Νοέμβρη

